

# ‘Vertel het Maar’

## jaargang 29 - nr. 3

2 juli tot en met 24 september 2023

### Informatie

‘Vertel het Maar’ is een methode voor kindernevendienst en zondagsschool, die als kwartaaluitgave verschijnt. De methode sluit aan bij ‘In Orde’ Oecumenisch rooster en volgt de gang van het kerkelijk jaar. In de loop van de tijd komt de gehele Bijbel aan de orde.

‘Vertel het Maar’ wordt gesteund door het Confessioneel Gereformeerd Beraad, de Confessionele Vereniging, de Christelijke Gereformeerde Jeugdorganisatie, Stichting Opwekking (Kinderwerk Timotheüs) en het Leger des Heils.

**Stichting ‘Vertel Het Maar’**  
Postbus 2028, 3800 CA Amersfoort  
tel. 06 - 247 858 06 (secretariaat)

[www.vertelhetmaar.nl](http://www.vertelhetmaar.nl)  
Email: [info@vertelhetmaar.nl](mailto:info@vertelhetmaar.nl)  
IBANnummer: NL83 RABO 0129 8055 13

Het abonnementsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december, opzeggingen uiterlijk 1 november van het voorafgaande jaar. De kosten voor een jaarabonnement € 160,00.

Een los kwartaalnummer (digitaal) kost € 50. Oudere nummers in digitale vorm (indien beschikbaar) zijn te koop bij de administratie.

### Medewerkers

#### Schrijver/Schrijfsters Onderbouw

Tineke Demmink, Ineke Fröling-Flantua,  
Katinka van de Glind, Susanne van Kan,  
Roanne Steenberg, Hester Visser-Montaban,  
Jolanda Vester en Ellen Zuijdweg-Dronkers

#### Schrijver/schrijfsters Middenbouw

Ellen van Dam, Cora de Groot, Jannie Hekman,  
Marian Melis, Janneke van der Molen, Rianne van Rees  
en Petra Wilbrink

#### Schrijvers/schrijfsters Bovenbouw

Marieke van de Beek, Ria van Buuren-van den Berg,  
Ester van Dijk, Rosa Erkelens-Prins, Janny van Vuuren-  
van Nederpelt, Rene van Oosterveld, Gerard Wolters  
en Mirjam Zielman

#### Werkgroep Achtergrondinformatie

(redactie: ds. W.P. van der Hoeven)

ds. R. Barth, G. Berrevoets, ds. W.M. de Bruin,  
ds. G. Doorn, ds. H. de Jong, ds. G.J. Krol,  
ds. D. Riemens, mw. ds. A. Smouter-de Rooij,  
ds. K. Smouter en ds. W.P. van der Hoeven.

#### Verwerkingen, creatieve ideeën en liederen

(redactie: Cora de Groot)

Michel de Boer, Corina Bron, Karine Hubregtse, Rian van  
Middelkoop, Janneke van der Molen, Ineke Moor, Wiesje  
Mourits, Hanneke Muller, Karin Neels, Alja Nijenhuis,  
Hester Nijhoff, Anneke Roukema, Marjolein Schimmel,  
Jannie Slingerland, Maria den Toom, Sandra van der  
Zwaag, Judith Zwerver, Pieta Zeilstra (liederenkeuze)

#### Thema's en Doelen en hoofdredactie

ds. D. Westerneng

#### Bestuur

Ds. A.W. Estié (voorzitter), mw. ds. A. van Geerenstein  
(secretaris), dhr. H. Stomphorst (penningmeester)

**AUTEURSRECHT:** Niets uit deze uitgave (uitgezonderd de verwerkingen, vertelplaten, themastrips en liederen) mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© 2023 Stichting ‘Vertel het Maar’, Postbus 2028, 3800 CA Amersfoort ISSN 1387 –2923

# Inhoudsopgave

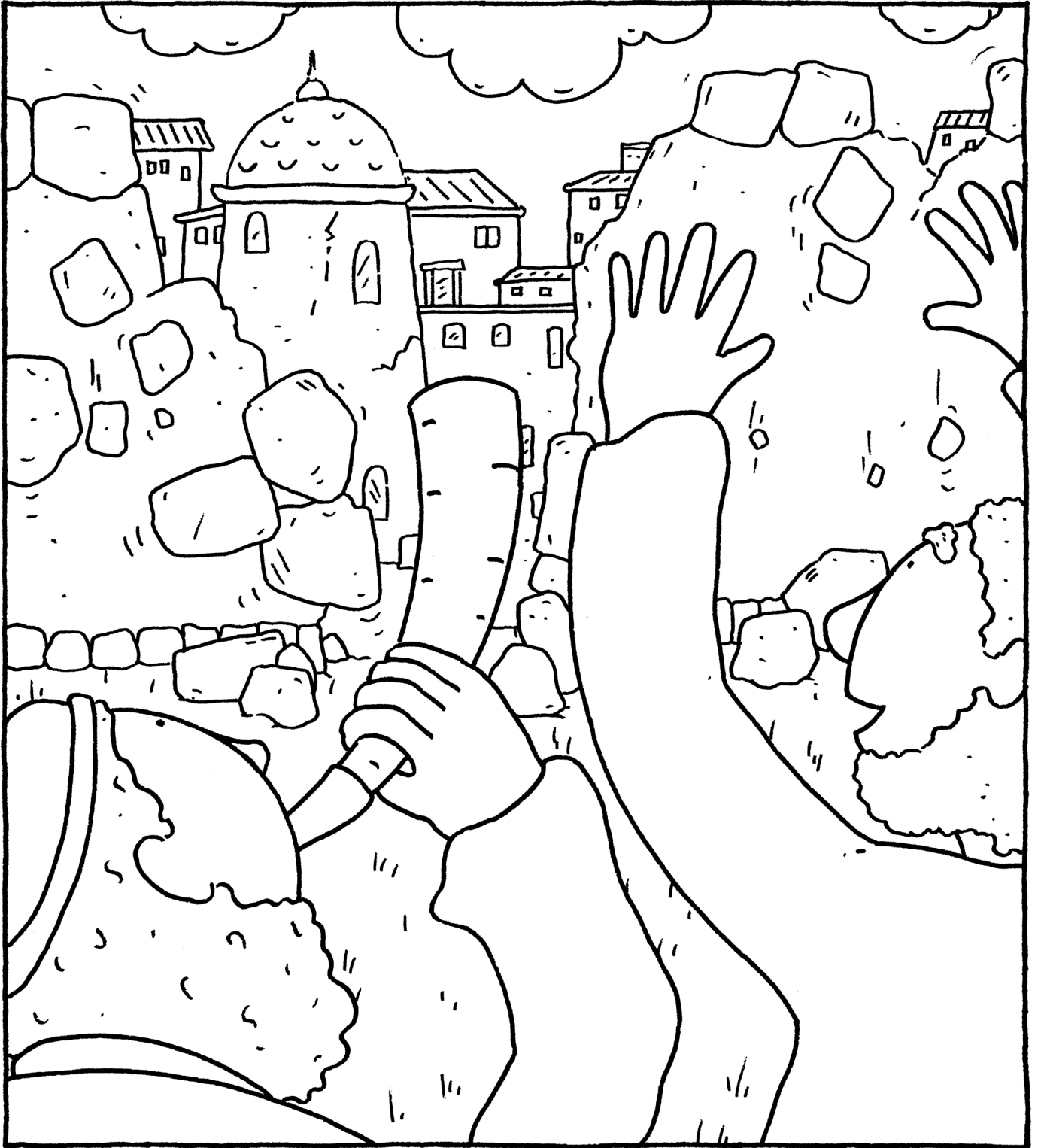
Datum	Bijbelgedeelte	Onderwerp	Pagina
2 juli	Jozua 5:13-6:27	De HEER verslaat Jericho	3
9 juli	Jozua 7-8	Achan steelt van God	13
16 juli	Jozua 9	De Chiwwieten bedriegen Jozua	22
23 juli	Jozua 10:1-28	Gevechten bij Gibeon	32
30 juli	Jozua 23-24: 31	Terugkijken en vooruitkijken in Sichem	39
6 augustus	Handelingen 12:1-19	De bevrijding van Petrus	47
13 augustus	Handelingen 13:1-12	Paulus op Cyprus	56
20 augustus	Handelingen 13:50-14:18	Misverstand over een wonder	63
27 augustus	Handelingen 16: 1-18	Paulus naar Europa	72
3 september	Handelingen 16:19-40	Paulus in de gevangenis van Filippi	80
10 september	Handelingen 17: 16-34	Paulus in Athene	88
17 september	Handelingen 19:23-40	Onrust in Efeze	96
24 september	Handelingen 20	Paulus en Eutychus	105

Voor de bijbelgedeelten die in de komende kwartalen worden verteld, kun je kijken onder het kopje 'roosters' op de website.

2 juli 2023

# De HEER verslaat Jericho

Jozua 5:13- 6:27



# Thema: God vecht voor Israël

## Doel

De kinderen leren dat God zelf vecht om zijn volk het beloofde land te geven

## Toelichting

De Israëlieten zijn de Jordaan overgestoken in de buurt van het sterke Jericho. Ze hebben al spionnen vooruitgestuurd om de stad te verkennen. (Jozua 2). De inwoners zijn doodsbang, maar blijven sterke tegenstanders. Door de manier waarop Jericho wordt ingenomen laat God zien dat Hijzelf het volk laat binnengaan in het land dat Hij Israël beloofde. God gaat voorop en vecht op zijn eigen manier. De overwinning op Jericho is dan ook een overwinning van Hem. Israël vecht niet met wapens, maar in stilte en door ramshoorns en gejuich.

De val van Jericho is een teken voor de Israëlieten. Als ze God gehoorzamen, zal Hij hen het land geven. Dan is geen hindernis te hoog en geen vijand te sterk. Niemand is sterker dan Israëls God!

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Juichen voor God

Richtlijnen: Wat er bij Jericho gebeurt, is eigenlijk geen vechten. Er zijn geen soldaten en wapens. Israël trekt in stilte rond de stad, een week lang. Op de zevende dag is er gejuich en het geluid van ramshoorns. Het lijkt meer op een feest, omdat Jericho met de hoge, sterke muren zomaar kan worden ingenomen. De Israëlieten krijgen de overwinning van God. God maakt de weg door Kanaän vrij. Israël kan zonder problemen verder. Wat een goede God is de God van Israël!

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: God vecht op zijn eigen manier

Richtlijnen: De tocht door de Jordaan was wonderlijk en de eerste verovering van een plaats in het beloofde land is dat ook. Jozua heeft spionnen gestuurd om een aanvalsplan te kunnen bedenken. Eigenlijk was dat overbodig, want God laat Israël vechten op zijn manier.

Het volk van God trekt de eerste dagen zwijgend om de stad, zoals God hun opgedragen heeft. De mensen van Jericho weten niet wat ze van zo'n wandelend volk moeten denken. Ook Rachab is gehoorzaam aan de HEER. Zij heeft het koord uit haar raam hangen en zit met al haar familie in haar huis. Zij gelooft dat ze gered zal worden, zoals God haar heeft beloofd.

Op de zevende dag laat de HEER zien dat Hij geen sterk leger met wapens nodig heeft. De Israëlieten hoeven alleen te juichen en op de ramshoorns te blazen. God zelf verslaat Jericho. Rachab, die de spionnen hielp en nu weer doet wat God vraagt wordt gered en mag zelfs bij Gods volk gaan horen.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: God gaat voorop

Richtlijnen: Wie gaat er voorop? Dat is de vraag als je samen naar school fietst. De voorste vangt de meeste wind. Wie neemt de leiding? Dat geldt in een wedstrijd of bij een moeilijke opdracht. Wie is de beste leider?

Jozua is de generaal van Israël. Hij heeft spionnen naar Jericho gestuurd en hun verslag gehoord. Nu moet hij een strijdplan maken. Dan stuurt God hem een boodschap: Ik ben zelf Israëls generaal. God vecht voor Israël op zijn manier, zonder wapengekletter. Israël hoeft Hem alleen te gehoorzamen en te volgen: zwijgend en juichend. Hij geeft de Israëlieten zijn zegen. Niets kan Hem daarvan weerhouden.

Ook Rachab wordt gered. Door haar geloof heeft ze immers de kant van Israël gekozen. Ook zij hoeft niets te doen dan het touw uit haar raam hangen. Rachab en haar familie mogen voortaan deel van Gods volk zijn!

Vertrouw en gehoorzaam jij Gods plannen? Durf jij achter Hem de hindernissen in je leven tegemoet te gaan? Vertrouw jij erop, dat je achter Hem aan overwint?

## Extra Bijbelgedeelte: Exodus 17:8-16

(In de strijd tegen Amalek moet Israël wel echt vechten, maar de kracht van het leger van Israël is niet het belangrijkste. Zolang Mozes zijn handen vol vertrouwen opheft naar God, wint Gods volk.)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

Met de bijzondere ontmoeting van Israëls aanvoerder Jozua met 'de aanvoerder van het leger van de HEER' begint de eigenlijke intocht in het beloofde land. De eerste hindernis heet Jericho, een strategisch gelegen stad met sterke muren en sterke soldaten (6:2). Was Jozua in 5:13 lijfelijk in Jericho, waar het Hebreeuwse voorzetsel op duidt? Net hiervoor verkeerde hij met de Israëlieten nog in Gilgal, op de vlakte van Jericho (5:10). De abrupte overgang deed bijbeluitleggers deze gebeurtenis opvatten als een visionaire ervaring van Jozua. Hij beleeft dit dan 'in de g/Geest'. De NBV21 harmoniseert door te vertalen dat 'Jozua enige tijd later in de omgeving van Jericho liep'. Dan ben je van de problemen af, maar het staat er niet.

Voor het verhaal vindt hier ondertussen een sleutelmoment plaats. Jozua ziet 'een man' (vgl. Daniël 10:13 met een getrokken zwaard (vgl. Num. 22:23 en 1 Kron. 21:16). Op Jozua's vraag stelt deze man noch bij Israëls leger noch bij de vijand te horen (vers 14). Dit is een belangrijk detail. Want hoezeer God zijn volk ook leidt en beschermt, Hij is en blijft Heer over zijn eigen macht. Je kunt Hem nooit claimen of bezitten. De opdracht aan Jozua om zijn schoenen uit te trekken (vers 15) herinnert aan Mozes en het brandende braambos (Ex. 3:5), Niet toevallig, want Jozua was Mozes' opvolger en wordt door deze goddelijke verschijning daarin bevestigd.

De verschijning en opdracht aan Israëls generaal Jozua door deze hemelse 'generaal' geeft de komende strijd een heel andere lading. Hier staat niet maar het ene volk tegen het andere op vanwege belangen van macht of welvaart. Het betreft een 'heilige oorlog'. Het is Gods strijd die volgens zijn regie wordt gevoerd. Dat betekent ook: niet uit eigen menselijke kracht, maar in vertrouwen op Gods macht. Hij geeft 'Jericho en zijn koning en al zijn dappere krijgslieden' aan Jozua en Israël (6:2)

De daarbij passende strategie is niet een belegering of frontale aanval, maar een feestelijke processie rondom de stad, als ware het een cultische viering ter ere van de HEER. In dit verband is de lijn naar 5:10 e.v. van belang. De Israëlieten hadden net hiervoor Pesach gevierd: Pasen, het feest van de bevrijding uit de slavernij en de uittocht uit het slavenland Egypte. De verovering van Jericho wordt via deze dagelijks herhaalde ommegang een voortgezette Paasviering.

Let zowel bij de opdracht (6:2-5) als bij de uitvoering (6:6-16) op de rol van het getal 'zeven'. Na zes dagen eenmaal rond de stad te zijn getrokken, gebeurt dit op de zevende dag zevenmaal. Zeven priesters met zeven ramshoorns lopen voor de ark van het verbond, die Gods tegenwoordigheid symboliseert. Voor en achter hen 'pelgrimeren' Israëls weerbare mannen. De priesters blazen voortdurend op hun ramshoorn, verder is iedereen stil. De tijdens een veldslag gebruikelijke strijdkreten ontbreken. Die klinken pas na de zevende omgang op de zevende dag: 'Schreeuw, want de HEER heeft u Jericho in handen gegeven' (vers 16; vgl. vers 2). Ook hier: de overwinning is dus al behaald en hoeft enkel nog geëffectueerd te worden. Deze motivatie maakt dat ook het volgende geschreeuw niet zozeer als moed inroepend oorlogsgebruik moet worden opgevat, maar eerder functioneert als de vreugdejubel van pelgrims op een van Israëls hooffeesten.

De verzen 17 tot en met 19 bevatten twee belangrijke opdrachten. In het midden (vers 17b) staat het bevel tot bescherming van 'de hoer Rachab. Zij had de verkenners een schuilplaats gegeven en mag daarom blijven leven, evenals haar familie (zie ook de Achtergronden bij Jozua 2). Daar omheen vinden we de voor ons moderne levensgevoel moeilijke richtlijn van 'de ban van de HEER'. Overeenkomstig het oud-oosterse idee van de 'heilige oorlog' is alle buit gewijd aan God. Dat betekent: vernietiging. Van heel de stad met alles er op en er aan. Maar ook van alle mensen en dieren. Allen zilver, goud en andere kostbare voorwerpen worden naar de schatkamer van de HEER (bij de tabernakel) gebracht.

De verzen 20-25 beschrijven hoe het volk deze beide opdrachten nauwgezet uitvoert. Hoewel..., in de volgende hoofdstukken blijkt het toch anders te liggen. Vers 26 bevat een vervloeking van Jozua over de verwoeste stad Jericho. Deze profetische vloekspreuk klinkt ons hard in de oren, maar herinnert aan de Kanaänitische praktijk van kinderooffers. Die werden ook bij de bouw van steden gebracht, om – door zo'n onvoorstelbare grote gave aan de goden – succes en welvaart af te dwingen. Hierachter schuilen Gods- en mensbeelden waarvan Israëls God gruwelt.

Jozua daarentegen mag de bijstand van de HEER ervaren. Jozua's faam verspreidt zich door het hele land (vers 27).

## Vers voor vers

- 5:13: '... zag hij plotseling een man tegenover zich ...'. Wie is deze 'man' precies? Sommigen vergelijken hem met 'de engel van de HEER' (Gen. 16:7, 22:11; Ex. 3 en 4). Vanaf hoofdstuk 6:2 is het de HEER zelf die tot Jozua spreekt. Is dat een aparte verschijning? In de huidige tekstgestalte loopt het verhaal echter door. Ik stel daarom vast dat - hoewel van de HEER zelf te onderscheiden - deze 'man' (net als 'de engel van HEER') heel dicht bij de HEER staat en zelfs vrijwel met Hem kan samenvallen. Als sprekers kunnen 'de man' en 'de HEER' daardoor afwisselend worden genoemd terwijl het om dezelfde Afzender gaat.
- 6:1 'Jericho was toen al volkomen afgegrendeld...'. Deze zin past bij het beeld van een stevig ommuurde en versterkte stad. Daar liggen enige historische problemen die we in deze 'Achtergronden' eerlijk moeten benoemen. Jericho is een van de oudste steden van de wereld. Opgravingen hebben bewoning vanaf ca. 8000 voor Chr. aangetoond. De stad werd dikwijls vernietigd, maar ook weer opgebouwd. Vandaag de dag kun je de ruïnes van verschillende 'lagen' bezoeken. Echter..., na verwoesting van de stad in de periode 1600-1550 voor Christus is de ommuurde stad Jericho nooit meer hersteld. En dat past moeilijk bij een historische reconstructie van de intocht van het volk Israël onder leiding van Jozua, die ergens in de 13e of 12e eeuw voor Chr. zou moeten worden geplaatst. We raken hier aan een voor 'Verlichtingsmensen' lastig punt. Is dit bijbelverhaal dan niet echt gebeurd, dus maar een sprookje? Aan beide zijden van de komma gaat de redenering mank. De archeologische aanwijzingen voor vestiging van groepen nieuwe inwoners in Kanaän in de tweede helft van het tweede millennium voor Chr. zijn vele. Dat Jericho is verwoest, is ook duidelijk. Tegelijk lijkt er in het boek Jozua een samenballing te hebben plaatsgevonden van bevrijdingsverhalen uit verschillende plaatsen en tijden. Wij kennen dat ook. Tijdens de 80-jarige oorlog vonden er vele plaatselijke of regionale gebeurtenissen plaats, verspreid over een flinke tijdsspanne. In onze schoolboekjes werden ze ons gepresenteerd als deel van onze ene nationale Nederlandse geschiedenis. Anders gezegd: ze werden verwerkt en samengevoegd zoals ze in hun betekenis werden erkend en beleefd. Zo nu mogen we ook het boek Jozua opvatten. Daarbij is nadrukkelijk te wijzen op het profetische karakter van dit bijbelboek (zie ook verderop bij het stuk 'De redding van Rachab als 'het midden'?'). Dat betekent niet dat het 'niet gebeurd' is, wel dat bijbelschrijvers vrijmoedig overleveringen samenvoegden en toespitsten vanuit het perspectief van de als één grote goddelijke daad ervaren bevrijding van Israël en inname van het beloofde land.
- 6:8 'Zeven priesters gingen met zeven ramshoorns voor de HEER uit'. Ze liepen dus voor de ark van het verbond. Deze staat hier echter zo sterk symbool voor Gods werkzame aanwezigheid dat in deze zin sprak kan zijn van een 'voor de HEER uitgaan'. Belangrijk is dat de betrokkenen zich hier exact aan God opdracht houden. Er zijn ook bijbelverhalen waarin mensen eigenmachtig de ark met de HEER zelf identificeren, dan gaat het helemaal mis (1 Samuël 4).
- 6:16 '... want de HEER heeft u Jericho in handen gegeven'. De gebruikte werkwoordsvorm wijst op een handeling die al heeft plaatsgevonden. De Israëlieten hebben nog geen zwaar getrokken en geen pijl afgeschoten. Toch is de overwinning al behaald, ze hoeft enkel nog geëffectueerd te worden. Dat is dus Pesach - Pasen!

## Vraag

Van de Israëlieten werd gevraagd te geloven in de behaalde overwinning, zonder dat ze de uitwerking daarvan nog hadden gezien. Dat is kenmerkend voor 'Paasgeloof'.

Hoe moeilijk vind jij het om op die manier te geloven? En wat doe je daarmee?

## Extra: De redding van Rachab als 'het midden'?

Hoe lezen we dit bijbelverhaal over de verovering en vernietiging van Jericho en haar inwoners? Wat moeten we met het geweld waar het dan toch op uitloopt? Een ban over de hele stad. Mannen, vrouwen, kinderen, alle dieren..., ze worden gedood. Hoe vertel je dat aan kinderen? Hoe maak je duidelijk dat deze zelfde God mens werd in Jezus Christus die de kinderen omhelsde en zegende?

Soms kunnen we Marcion begrijpen, een vroege christelijk leider die stelde dat de God van het Oude Testament (gewelddadig) een andere is dan van het Nieuwe Testament (liefde). Nu lezen we ook in het Oude Testament veelvuldig over Gods liefde, genade en vergeving (bijv. in bekende psalmen als Psalm 86 en 103). En we vergeten gemakkelijk dat het ook in het Nieuwe Testament kan knetteren. Denk aan de Nieuwtestamentische tegenhanger van het verhaal over Achan (Jozua 7 en 8), die we vinden in Handelingen 5:1-11 (Ananias en Saffira). Gods heiligheid verdraagt al dat onrecht niet. Alle hypocrisie, hebzucht en machtsmisbruik, het maakt kortsluiting in de nabijheid van zijn rechtvaardigheid.

In onze christelijke Bijbel scharen we het boek Jozua onder de 'historische boeken'. Nu ligt daar een valkuil. Niet in die zin dat er geen 'historie' in deze verhalen zou zijn verwerkt. Het zijn echter geen journaalverslagen. In het Jodendom valt het boek Jozua onder de zogenaamde 'vroege profeten'. Het gaat dus om profetische verhalen die primair een boodschap van God willen verkondigen. In Jozua 6 is dat een boodschap van vervulling van Gods beloften aan zijn uit slavernij bevrijde volk. Een boodschap ook over het uitbannen van kwaad en onrecht, dat de Kanaänitische levensstijl en afgodendienst zo sterk kenmerkte (vgl. 6:26). En... een heel bijzondere trek in deze geschiedenis is de redding van de heidense hoer Rachab en haar familie. Zou het kunnen dat juist hier het evangelie van Gods bevrijdende weg met Israël tot zegen van alle volken het luidste klinkt?

De oudtestamentische hoogleraar Klaas Spronk verwees eens naar een liedregel van de Canadese zanger Leonard Cohen: 'There is a crack in everything, that's where the light gets in'. Elke cultuur, ook de onze, heeft z'n overleveringen over perioden van onderdrukking, oorlog en bevrijding. Het zijn vaak donkere verhalen, vol strijd en geweld. Zo hebben we in Nederland verhalen over de 80-jarige oorlog of – dichterbij – de Tweede Wereldoorlog. Ook in het oude Israël zijn zulke getuigenissen overgeleverd, vol menselijke ervaringen van duisternis en leed. Maar...midden in zulke bijbelse overleveringen vinden we dikwijls een 'crack' – een scheur of spleet, waardoor licht naar binnen komt. Licht van genade, van een onverwachte en unieke wending. Is dat wellicht het licht van die vreemde, 'gans andere' God van Israël? Licht van de heilige Geest die ons zo aanspreekt en toespreekt?

Het lijkt me de moeite waard om het hoofdstuk Jozua 6 te lezen (en te vertellen?) vanuit 'de redding van Rachab' als 'het midden'. Als de 'scheur' waardoor onvervalst licht van evangelie binnen schijnt. Licht dat de wezenlijke roeping van Israël (Genesis 12:1-3) vol in licht zet. Ook de donkerheid van geweld in deze geschiedenis kan dit licht van hoop voor de volken niet verduisteren.

*Auteur: WMB*

## Liederen

Psalm 114	
Psalm 100	
Lied 840	(=Gezang 51 LvdK)
Gezang 244: 1 en 3 LvdK	
Lied 413	(=Gezang 444 LvdK)
Jericho	Alles wordt nieuw 1: 10
Psalm 8	Hemelhoog 4
De muren van Jericho	Hemelhoog 62
Juicht, doe mee allemaal	Op Toonhoogte 536
Looft de Here, alle gij volken	Hemelhoog 33

*Auteur: PZ*



# Juichen voor God

## Inleiding

'Hoera, hoera, we hebben gewonnen!' juichen de jongens van de voetbalclub. 'Het is 3-0 geworden, we hebben ze verslagen!' Wat zijn ze blij met de overwinning, ze hebben echt goed gespeeld.

## Bijbelvertelling

Vandaag gaat het ook over een overwinning. Geen spel, het is meer een feest. Een overwinningsfeest. Jozua, de leider van het volk Israël, loopt buiten. Hij heeft de Israëlieten hier gebracht en nu staan ze voor een grote stad. De stad Jericho. God heeft gezegd dat deze stad voor de Israëlieten is, ze gaan de stad innemen. Maar zonder vechten: geen zwaarden, geen geweld. 'Ik zal jullie helpen', zegt God, 'luister maar wat Ik zeg. Als de stad ingenomen is, mag je niets zomaar meenemen naar je eigen tent.' Jozua heeft goed geluisterd naar God. Hij vertrouwt erop dat het goed zal gaan.

De mensen in Jericho hebben de poorten van de stad gesloten. Ze hebben de Israëlieten wel gezien. Wanneer zullen ze gaan vechten? De mensen in Jericho zijn bang voor wat er gaat gebeuren.

De muren van de stad Jericho zijn heel dik, er staan zelfs huizen bovenop. Eén van die huizen is van Rachab. Een poosje geleden kwamen er twee mannen van het volk Israël bij haar. Dat waren verspieders. Zij keken hoe sterk de muren waren en hoe sterk de mannen waren in de stad. Rachab heeft ze geholpen, ze verstopten zich bij haar in huis. 'Er zal met jou niets gebeuren', hebben de mannen gezegd, 'hang maar een rood touw uit het raam.' En kijk, daar bij dat huis op de muur daar hangt een rood touw uit het raam. Dat is het huis van Rachab, daar zal niets mee gebeuren.

De volgende morgen gaan de Israëlieten in een lange optocht naar de stad. De priesters met de Ark voorop. Daarachter alle mannen, vrouwen en kinderen. Iedereen is stil en ze lopen één keer helemaal om de stad heen. Dan gaan ze weer terug naar hun tenten. 'Hé', denken de mensen in Jericho 'dat is vreemd, waarom doen ze dat? Gaan ze niet vechten?'

De volgende dag komen de Israëlieten weer, ze lopen heel stil om de stad heen en gaan dan weer terug naar hun tenten. De derde dag gaat het net zo. En ook de vierde dag en de vijfde dag en de zesde dag. De mensen in Jericho snappen er niets van, ze moeten er ook om lachen. Dat is toch een rare manier om een stad in te nemen.

Dan komt de zevende dag. 'Het zal wel weer net zo gaan als de ander dagen', zeggen de mensen in Jericho. Zo lijkt het wel maar toch gaat het anders. De Israëlieten lopen niet één keer om de stad maar nog een keer en nog eens. Ze lopen zeven keer een ronde om de stad. En dan....

Dan staan ze stil en iedereen gaat heel hard schreeuwen en juichen. Er is heel veel lawaai, iedereen schreeuwt en juicht zo hard als hij kan. En dan beginnen de muren van de stad te trillen en te schudden. En die grote sterke muren vallen om! Alle stenen gaan kapot en rollen weg, de hele muur valt om.

De hele muur? Nee, één stukje blijft staan, met een huis erop. Dat is het huis van Rachab. Kijk maar er hangt een rood touw naar beneden. God heeft de stad Jericho in handen gegeven van de Israëlieten, maar Rachab heeft hij gespaard.

En zo kunnen de Israëlieten de stad Jericho binnengaan. Ze hebben gewonnen. Niet door te vechten, niet met zwaarden maar door de hulp van God.

## Bouwstenen voor een gebed

De Israëlieten vertrouwden op God. Kunnen wij dat ook, vertrouwen op God?

Ook als je het moeilijk hebt of ziek bent? Je mag altijd om Zijn hulp vragen, want Hij wil je helpen zoals niemand anders dat kan doen. Amen.

*Auteur: IFF*





# God vecht op zijn eigen manier

## Inleiding

Moet je wel eens iets doen dat je niet begrijpt? Misschien gebeurt het thuis weleens dat je vader of moeder zegt: 'Je moet echt even helpen met het opruimen van de woonkamer. Kom op, help eens even.' Maar als je geen zin hebt, doe je het niet of je gaat lekker buiten spelen. Als je dan later weer in de woonkamer komt, zie je dat er bezoek is. Je begrijpt dan opeens waarom de woonkamer opgeruimd moest worden, waarom je speelgoed niet kon blijven liggen. Vandaag hoor je een heel bekend verhaal uit de Bijbel. Wij weten hoe het afloopt, maar de mensen van het volk Israël wisten dat nog niet. Zij kregen een opdracht en moesten die uitvoeren, ook al wisten ze nog niet wat het resultaat zou zijn. Luister maar.

## Bijbelverhaal

'Meira, Jaïr! Kom, schiet eens een beetje op. Het is bijna tijd om te vertrekken! Zitten de veters van je sandalen goed vast? Het wordt een lange tocht vandaag, dus zorg dat alles klaar is. Pak je jas, we gaan!' Meira en Jaïr kijken elkaar aan en zuchten even diep. 'Hoeveel zin heb jij vandaag?', zeg Meira zachtjes? Jaïr schudt zijn hoofd en zegt: 'Ik heb er geen zin in. Waarom moeten we dit doen? Iedere dag lopen we hetzelfde rondje, iedere dag moeten we dat muisstil doen, iedere dag weer. De hoeveelste dag is het vandaag?' Meira grinnikt en zegt: 'Vandaag is dag nummer zeven! Misschien... misschien is het vandaag wel anders.' 'Hahaha,' lacht Jaïr, 'vandaag is het anders? Nou, daar geloof ik helemaal niets van. Vandaag is natuurlijk hetzelfde als gisteren en eergisteren en eer-eergisteren en...' 'Ja, ja, stop maar. Ik snap wat je bedoelt. Ik heb er ook geen zin in, het wordt weer veel lopen én stil zijn, ik weet niet wat er gaat gebeuren. Maar papa heeft gezegd dat er iets bijzonders gaat gebeuren. We zijn nu in het Beloofde Land en ons volk mag hier wonen, het zal hier de baas zijn.' Jaïr kijkt zijn grote zus Meira aan en zegt: 'Nou, als wij hier de baas zijn, dan moeten we vechten, dan moeten we winnen! Maar dat doen we niet, we lopen al zes dagen lang rondjes om die stad. Dat is toch geen vechten, zo gaan we toch niet winnen?' Meira snapt wat haar broertje bedoelt. Ze haalt haar schouders op en zegt: 'En toch moeten we mee. Jozua heeft zelf de opdracht van de HEER gekregen. Dus het zal wel goedkomen. Weet je nog dat we door de rivier moesten? God zelf heeft toen geholpen. Als we straks langs de stapel stenen lopen, weet je het wel weer.' 'Meira, Jaïr! Komen jullie nu?', klinkt papa's stem weer. 'Ja, we komen!' Snel rennen de kinderen naar buiten, daar staan hun vader en moeder al te wachten met de kleine Sem. Sem heeft geluk, hij is nog te klein om te lopen, daarom draagt papa hem.

'Mam', begint Jaïr, 'moeten we vandaag weer rondom de stad Jericho lopen? Ik vind het zo raar. En heb je wel eens omhooggekeken? Boven op de muur staan allemaal mensen naar ons te kijken. De eerste dag keken ze heel

bang naar ons en de tweede dag ook. Maar gisteren zag ik ze lachen. Ze vinden het raar wat we doen.' Mama glimlacht als ze naar Jaïr kijkt. Ze zegt: 'Lieve Jaïr, je hebt helemaal gelijk. Ik heb het ook gezien. Maar heb jij ook dat ene huis gezien met een rood koord uit het raam? Daar moet je vandaag maar eens naar kijken. En als je daar mensen ziet, moet je maar eens naar hun gezichten kijken.' 'Dat is goed, mam,' zegt Jaïr. Meira knipoogt naar Jaïr en dan begint ze te lopen. Ze hebben hun vaste plek in de lange rij van mensen weer gevonden. Voorop lopen zeven priesters met trompetten en daarachter lopen de andere priesters met de heilige kist van God. Als ze vlak bij de stad Jericho zijn, ziet Meira de poorten van de stad weer. Net zoals alle zes de dagen hiervoor zijn de poorten van de stad dicht, niemand kan de stad in of uit. Ze snapt wel dat haar broertje het moeilijk vindt om te begrijpen hoe ze kunnen winnen van de mensen in de stad zonder dat ze vechten. Zelf vindt ze het ook lastig om te begrijpen. Maar papa heeft haar verteld dat de Here God zelf tegen Jozua heeft gezegd dat ze de koning van Jericho zullen verslaan. Hij zei: 'Jullie zullen Jericho veroveren. Je moet, met alle mensen van het volk zes dagen lang om de stad Jericho heenlopen. Iedere dag moet je één keer om de stad lopen. Op de zevende dag moeten jullie zeven keer om de stad heenlopen. Dan blazen de priesters op hun trompetten. Als je een lange toon hoort, moeten jullie allemaal heel hard schreeuwen. Dan zal de muur van de stad instorten en kunnen jullie de stad innemen.' En vandaag is de zevende dag, dat wordt een lange wandeling...

'Nu stil zijn hoor,' fluistert mama. Iedereen is stil. Je hoort alleen het geluid van voetstappen. Jaïr kijkt ook vandaag omhoog. Zie je wel, de mensen daar bovenop de muur lachen hen uit. Nu even goed kijken of hij het rode koord ziet waar mama het over had. Ja, daar is het! Jaïr trekt aan mama's mouw en wijst. Mama knikt en geeft hem een knipoog. Jaïr kijkt eens goed. Die mensen bij het rode koord lachen hen niet uit, zij lijken blij om hen te zien. Wat is dat toch met dat rode koord? Hij wilde dat hij het aan mama of papa kon vragen.

Vandaag is het anders dan de dagen hiervoor. Op dag één, twee, drie, vier, vijf en zes liepen ze hun ronde om de stad in stilte en liepen ze daarna terug naar het tentenkamp. Vandaag lopen ze niet terug. Ze lopen nog een keer de stad rond en daarna nog een keer. Het is helemaal stil in de stoet van mensen, je hoort alleen steeds het geluid van de trompetten. Jaïr kijkt weer omhoog en ziet dat de mensen van Jericho die hen aan het uitlachen waren, nu verbaasd kijken. Sommigen lachen hen nog steeds uit, bij anderen ziet hij dat ze een beetje bang zijn. Zijn voeten doen zeer en hij ziet dat Meira ook moe wordt van het lopen. Nu hij het weet van het rode koord, kijkt hij er steeds weer naar als ze erlangs lopen. Nu lopen ze er al voor de zesde keer langs. Wat heeft Jozua ook alweer

gezegd? 'Op de zevende dag, lopen we zeven keer rondom de stad Jericho. Iedereen moet stil zijn. Maar als ik het zeg, moeten jullie schreeuwen.' Nou, daar heeft Jaïr inmiddels wel zin in. Wat duurt het toch lang dat hij zijn mond moet houden vandaag. Jaïr tikt Meira op haar arm. Ze kijkt naar hem. Snel steekt hij zes vingers in de lucht. Meira knikt, ze begrijpt hem. Zes keer zijn ze nu al rond de stad gelopen, ze beginnen aan de zevende keer. Wat spannend! Wat gaat er gebeuren? Hoe kunnen ze nu winnen zonder dat ze vechten?

In het huis op de muur waar het rode koord uit het raam hangt, is het steeds stiller geworden. Rachab, die hier woont, heeft haar familie uitgenodigd. 'Bij mij zijn jullie veilig als het volk Israël onze stad gaat innemen', zei ze tegen hen. En nu kijken ze al voor de zevende dag naar de mensen van Israël die rondom de stad lopen. In de stad worden ze uitgelachen, maar de mensen in het huis van Rachab wachten af. Vandaag gaat het anders dan de vorige dagen. Toen liepen ze na een ronde terug naar hun tentenkamp, maar vandaag blijven ze maar doorlopen. Ze zien de priesters nu al voor de zevende keer met de heilige kist voorbijlopen. Hoelang zal het nog gaan duren?

Dan, na zeven rondes rondom de stad Jericho, staat de stoet stil. Ze horen de stem van Jozua die roept: 'Straks moeten jullie schreeuwen. De HEER zorgt ervoor dat we de stad kunnen veroveren. Maar let op, de stad en alles wat er in de stad is, is niet voor ons. Jullie mogen niets meenemen, alles moet vernietigd worden. Alleen bij het huis met het rode koord is iedereen veilig, daar mag je niets vernietigen.' Dan geeft Jozua het sein en de priesters blazen lang op de trompetten. Iedereen begint te juichen en te schreeuwen. Meira en Jaïr roepen mee, zo hard ze kunnen. Ze doen hun handen voor hun oren, wat een ongelooflijk lawaai is er opeens. Meira kijkt naar de dikke muur van de stad en ze kan bijna niet geloven wat ze ziet gebeuren. De grote stenen van de dikke muur beginnen te trillen en schuiven. Ze vallen. De mensen die op de muur staan, vallen samen met de stenen. Jaïr pakt papa's jas vast, Meira springt achteruit als er een steen naar haar toe komt rollen. Maar ze blijven juichen voor de Here God. Soldaten van Israël klimmen over de stukken steen en stukken muur heen en gaan de stad in. Ze nemen niets mee, maar vernietigen alles.

Jozua zegt tegen de twee spionnen die lang geleden in de stad waren geweest: 'Ga naar het huis van Rachab en breng haar, samen met haar familie, veilig naar buiten, breng haar naar ons tentenkamp.'

Jaïr kijkt naar de muur. Alles is ingestort, behalve het stuk muur met het huis met het rode koord uit het raam. Wat bijzonder! Later ziet hij dat een paar mannen met de vrouw uit het huis naar het tentenkamp lopen. Wat fijn voor die vrouw! 'Kom, Meira en Jaïr, kom we gaan terug naar het tentenkamp.' Samen met papa, mama en Sem lopen ze terug. Wat een bijzondere dag is het vandaag. Vanmorgen hadden Meira en Jaïr eigenlijk geen zin om weer om de stad Jericho te moeten lopen. Maar vandaag is het dan eindelijk de dag dat ze hebben gewonnen van de inwoners van Jericho. 'We hebben gewonnen!' roept Jaïr. Papa staat stil en kijkt Jaïr aan. Hij zegt: 'Nee, Jaïr, wij hebben niet gewonnen, God heeft gewonnen! God heeft op zijn eigen manier gevochten, niet door met zwaarden te zwaaien. Hij heeft ons vandaag laten zien dat Hij geen wapens nodig heeft om te winnen. Hij zal altijd bij ons zijn in ons nieuwe land, Hij zal ons helpen en ons het land geven. Hij heeft ons gered!

### **Afsluiting**

We bidden samen.

Here God, dank U wel dat U voor het volk Israël zorgde. Dank U wel dat U ook vandaag nog steeds voor ons wilt zorgen. Soms begrijpen wij niet alles, snappen we niet waarom we iets moeten doen. Maar U heeft een plan voor ons. We hebben gehoord dat U op Uw eigen manier werkt. Wilt U ook in ons leven zijn, op Uw eigen manier.

Amen.

*Auteur: JvdM*



# God gaat voorop

Het is vroeg in de ochtend. Maar in het huis van Rachab is het al een drukte van belang. Het was nog schemerig toen ze gewekt werd. Buiten de muren van haar stad Jericho is namelijk een grote groep mensen gezien. Israëlieten, zo wordt er gezegd. Rachab wist dat er een bijzondere dag was aangebroken.

Een tijdje terug had zij twee spionnen van het volk Israël geholpen. De twee spionnen moesten in opdracht van Jozua de stad Jericho verkennen. De koning van Jericho had gehoord dat deze twee spionnen in het huis van Rachab waren. Ze kon zich nog herinneren dat er opeens een grote groep soldaten voor haar huis stond. De soldaten wilden de twee spionnen doden, maar Rachab had hen verstoep en zo hun leven gered.

Nu ze er weer aan teruggedacht liepen de rillingen over haar rug. Wat was ze bang geweest. Zo maar tegen de soldaten van de koning van Jericho liegen! Als de soldaten haar huis goed hadden doorzocht, dan hadden ze de twee spionnen zeker gevonden. Ze zou dan zelf ook flink gestraft worden. Maar toch had ze het gedaan. Want ze wist dat de God van Israël macht heeft in de hemel en op de aarde. Zij en alle inwoners van Jericho hadden gehoord van de grote daden die de HEER voor Israël had gedaan. Ze wist hoe God het volk van Israël had bevrijd uit Egypte en hoe God zijn macht aan alle andere volken had laten zien.

Rachab had toen vertrouwd op de God van Israël en nu, nu Israël vlak bij Jericho is, vertrouwt ze weer op diezelfde God. Want de twee spionnen hadden haar gezworen dat als de HEER het land aan Israël had gegeven, Rachab en iedereen die in haar huis was, gered zouden worden. Deze belofte had Rachab aan haar familie verteld. Daarom waren haar ouders, broers en zussen en hun kinderen nu ook bij haar in het huis op de stadsmuur. Opeens herinnert Rachab zich dat de spionnen hebben gezegd dat ze een rood koord aan het raamvenster moest binden. Snel doet ze dat en samen met haar familie zit ze nu voor het venster te wachten op de dingen die gaan komen.

Twee Israëlietische mannen, we noemen ze Asriël en Gilead, zijn zich met alle andere strijdbare mannen van Israël aan het voorbereiden op bevel van Jozua. Asriël en Gilead waren als spionnen al eerder in Jericho geweest. 'De stad met de dikke muren', zo stond Jericho bekend. Jozua had hun opgedragen om die stad te verkennen. Beide mannen hadden Jozua verteld over wat ze in Jericho hadden aangetroffen. De inwoners waren doodsbang, want ze hadden gehoord van de grote daden van HEER. Toch bleven de inwoners hun afgoden dienen, terwijl ze wisten van de macht van de HEER van Israël. Maar de twee hadden Jozua ook verteld over Rachab, hoe zij hen had gered, van hun belofte aan Rachab en



van haar vertrouwen op de HEER.

Asriël en Gilead stonden nu vooraan in de stoet van strijders. Jozua had gezegd dat ze in stilte om de stad zouden trekken. Eerst de soldaten, daarna zeven priester die op de ramshoorns moeten blazen, dan de ark van het verbond met de HEER en daarna de rest van het volk. Asriël en Gilead beginnen op het teken van Jozua te lopen en de rest van de stoet volgt. Het enige geluid dat ze horen, is het geluid van de ramshoorn. Voor de rest is iedereen stil. Zo lopen ze rondom de stad. Tijdens deze ronde hebben Asriël en Gilead het rode koord uit een raam gezien. Rachab, denken ze, je vertrouwen op de HEER zal je redden! Ook Jozua ziet het rode koord en weet dat iedereen in dat huis gered zal worden. De HEER heeft dat zelf tegen hem gezegd. En zo lopen ze die dag één ronde om de stad.

In het huis van Rachab hebben ze de stoet met de Israëlieten ook gezien. Rachab moet denken aan dat ene zinnetje dat de twee spionnen tegen haar hebben gezegd: 'wanneer de HEER ons dit land gegeven heeft'. Ze spraken niet over een veldslag, een oorlog of een hevige strijd. Nee, Asriël en Gilead vertrouwden erop dat God zelf voor Israël zou vechten. Rachab had de ark van de HEER midden in de stoet gezien. Ze wist dat daarin het vertrouwen van het volk lag. God zelf zou voor de overwinning van de Israëlieten zorgen.

Als op de tweede en de derde dag de Israëlieten weer precies hetzelfde doen, zijn er inwoners van Jericho die spottende opmerkingen over de Israëlieten en hun God gaan maken. 'Als een beetje heen en weer lopen en blazen op een hoorn het enige is dat ze kunnen, laat ze dan maar komen', zeggen ze overmoedig. Maar Rachab en haar familie doen niet mee aan deze spotternij. Zij blijven vertrouwen op de God van Israël.

Als de zevende dag is aangebroken moeten Asriël en Gilead met spoed bij Jozua komen. Jozua vertelt dat het op deze dag anders zal verlopen. Ze zullen zeven keer rond de stad lopen. Daarna moet heel het volk juichen en luid schreeuwen. Op dat moment zal de muur van Jericho instorten en kan Israël de stad binnengaan. Daar moeten ze iedereen doden, omdat Jericho een stad vol kwaad is en tegen de HEER bleef zondigen. Asriël en Gilead moeten direct naar het huis van Rachab gaan. Dat huis zal niet verwoest worden en iedereen in dat huis zal gered worden. Asriël en Gilead danken God dat Hij op deze wijze Rachab en haar familie redt.

Op de zevende dag zitten Rachab en haar familieleden weer naar de stoet Israëlieten te kijken. Rachab heeft de afgelopen dagen met verwondering naar de ark van de HEER gekeken. Wat was dat een prachtig gezicht en wat wil ze graag dichterbij die HEER zijn. Zouden de twee spionnen nog aan haar denken? Zou de God van Israël haar en haar familie redden? Ze kan het niet begrijpen, maar diep in haar hart vertrouwt ze erop dat het goed zal komen.

Iedereen kijkt toe hoe de Israëlieten hun ronde om de stad lopen. Ze willen alweer met iets anders bezig gaan, als ze opeens zien dat de Israëlieten nog een ronde gaan maken. En dan nog één en nog één. Zo maken de Israëlieten op die dag zeven rondes. En na die zevende ronde wordt alles anders.

De ramshoorns van de Israëlieten klinken opeens luider dan anders en er stijgt een enorm gejuich en gejoel op. Er klinkt een donderend geschreeuw.

Verschrikt kijken Rachab en haar familieleden elkaar aan. Want hun huis, dat in de stadsmuur is gebouwd, begint heftig te trillen en te schudden. Rondom hen horen ze de stadsmuur instorten. Grote stofwolken dringen het huis binnen en ze kunnen niets meer zien. Wel horen ze dat de Israëlieten de stad binnengaan. Het is een grote chaos en Rachab en haar familie vrezen voor hun leven. Maar hun huis staat nog veilig overeind.

Langzaam trekken de stofwolken op en kunnen ze weer wat zien. Angstig kijken ze om zich heen. Opeens ziet Rachab twee mannen met zwaarden richting haar huis lopen. Het zijn Israëlieten. Zou de HEER van Israël haar dan toch niet beschermen? Plotseling herkent Rachab de twee mannen. Het zijn Asriël en Gilead. Haastig volgen

ze deze twee mannen, die hen veilig uit de stad loodsen. Een paar maanden later zit Rachab voor haar tent. Ze heeft eerst een tijdje buiten het kamp van de Israëlieten gewoond. In die tijd zijn Asriël, Gilead en zelfs Jozua vaak op bezoek geweest. Maar het meest geniet ze van het bezoek van een aantal oudere mannen en vrouwen. Zij vertellen Rachab en haar familie over de grote daden van hun HEER. Ook leren ze hun hoe de Israëlieten leven en hoe ze God aanbidden. Langzaam leren Rachab en haar familie de gebruiken van het volk. Maar bovenal leren ze om God lief te hebben en om op Hem te vertrouwen. Zo mogen ze bij het volk Israël gaan horen. Dicht bij de God die zijn beloftes altijd nakomt!

### **Kerntekst**

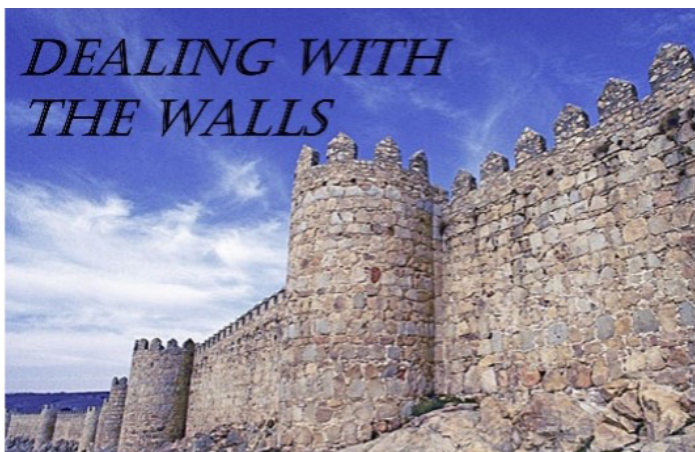
'De HEER zei tegen Jozua: 'Ik lever Jericho met zijn koning en al zijn dappere helden aan je uit.' (Jozua 6:2)

### **Vragen**

Jericho was een van de oudste steden in de Oudheid en ook één van de eerste steden met een muur eromheen. Ze vertrouwden erop dat de dikke muren rondom de stad hen zou beschermen tegen vijanden. De inwoners hadden hun eigen afgoden en er was veel zonde in de stad. In die stad was Rachab opgevoed en woonde ze. De mensen van Jericho hadden gehoord over de God van Israël en hoe Hij het volk verlost heeft uit Egypte en de machtige farao. Voor Rachab brachten die verhalen een ommekeer in haar leven. Ze ging vertrouwen op de God van Israël en keerde zich tegen de zondige gewoontes van Jericho. Ze loog zelfs tegen de soldaten van de koning van Jericho. Rachab was een dappere vrouw.

- Stel, jij zou in de schoenen van Rachab staan. Zou jij tegen de gebruiken van de stad in durven gaan? Zou jij net zo dapper als Rachab geweest zijn? Waarom wel of niet? Zou je het op eigen kracht kunnen?
- Kun je voorbeelden uit je eigen leven noemen van keuzes die je maakt terwijl heel veel andere kinderen om je heen andere keuzes maken?

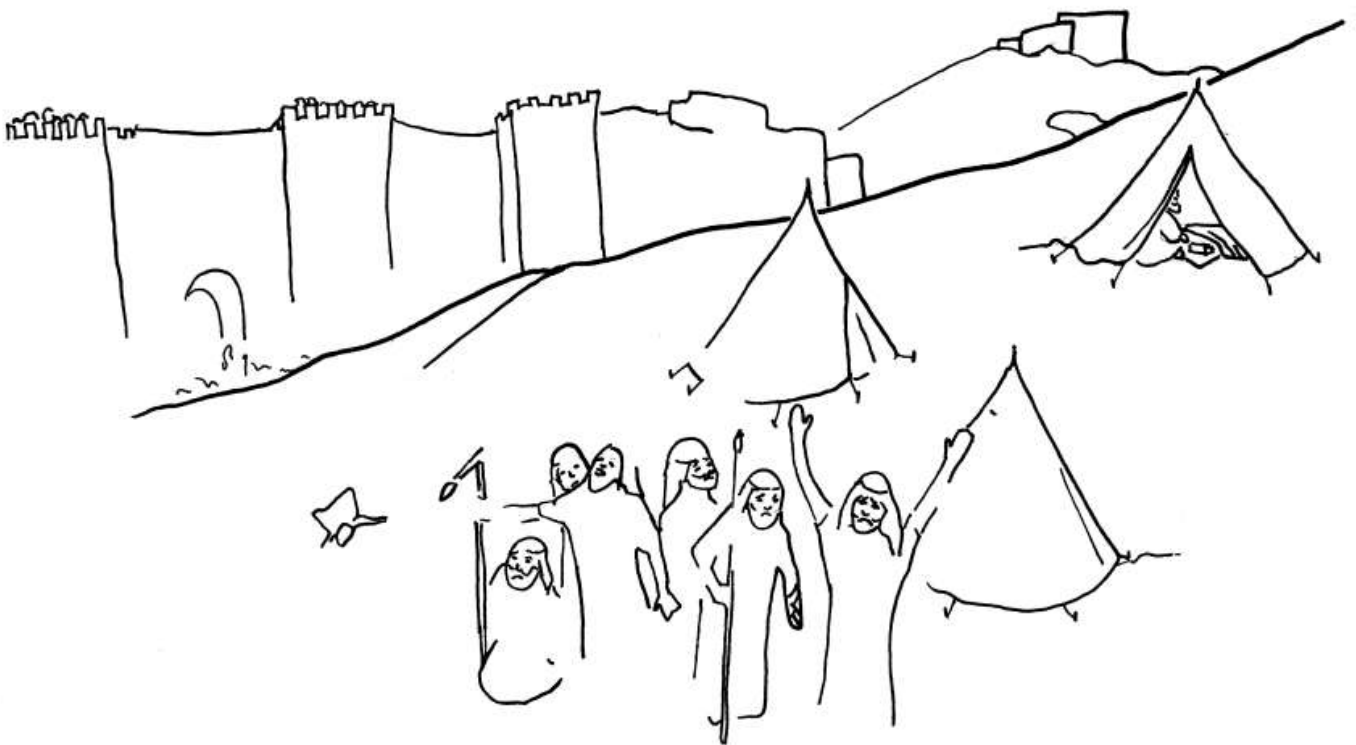
*Auteur: GW*



9 juli 2023

# Achan steelt van God

Jozua 7-8



# Thema: Verliezen door eigen schuld

## Doel

De kinderen ontdekken dat God Israël waarschuwt door zijn straf op de zonde

## Toelichting

De verovering van Jericho werd een succes doordat Israël de HEER gehoorzaamt en vertrouwt. Wanneer het volk of een aantal mensen ongehoorzaam is, dan heeft dat gevolgen. Het volk Israël strijdt om het dorp Ai en verliest. Hoe kan dat? God krijgt de schuld, maar Hij antwoordt dat Israël heeft gezondigd. Achan blijkt stiekem iets te hebbe meegenomen uit Jericho. God had dat verboden: Israël had de overwinning van Hem gekregen en moest dus alles aan Hem geven. Achan moet er voor boeten, net als zijn hele familie. Wat erg!

De nederlaag en de straf voor Achan is een waarschuwing voor het volk. God houdt van zijn volk. Hij doet wat Hij beloofd heeft, maar alleen als Israël Hem volgt. Hij laat niet met zich spotten. Na de straf van Achan en zijn gezin, vecht Israël opnieuw met Ai. Deze keer wel met succes!

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Verliezen!

Richtlijnen: Als inleiding kun je aan de kinderen vragen of het leuk is om te verliezen? Waarschijnlijk zullen ze vinden van niet. Toch kun je niet altijd winnen.

Gods volk Israël heeft bij Jericho gewonnen. Maar bij Ai verliest het. Ze zijn teleurgesteld en boos! Wie z'n schuld is dat? Niemand weet het. Soms kun je ook niet precies zeggen waarom je verliest. God weet het wel en vertelt het. Israël kon bij Ai niet winnen, omdat niet iedereen gehoorzaam was aan God. Achan had iets meegenomen uit Jericho en dat mocht niet. God heeft hen voor straf laten verliezen. Wat hebben ze nu een spijt!

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Verlies door eigen schuld.

Richtlijnen: Het volk van Israël verliest bij Ai. Hoe kan dat? Jozua geeft God de schuld, maar God antwoordt dat het volk schuldig is. Achan is ongehoorzaam geweest. Hij heeft stiekem iets meegenomen uit Jericho. Terwijl God zei: Ik heb jullie de overwinning gegeven, alles dat jullie vinden moeten jullie aan Mij geven. Achan moet met zijn familie boeten voor zijn fout; ze worden gedood. En met hen wordt het hele volk gestraft door de nederlaag bij Ai. vreselijk.

Gebeurt dit iedere keer? Nee, God straft niet iedere keer. Hij heeft veel geduld. Deze keer bij Achan wil Hij duidelijk maken dat we niet met Hem en zijn woorden mogen spotten. Alleen gehoorzaam aan Hem word je gelukkig. Opnieuw moet Israël gaan vechten om Ai te veroveren. Dan komt het toch nog goed. De tactiek van Jozua in het vertrouwen op God brengt de overwinning!

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Het is zijn schuld

Richtlijnen: Als we iets verkeerd hebben gedaan is het verleidelijk een ander te schuld te geven en zo jezelf vrij te pleiten. Zeker als niemand weet dat jij fout zit. Het is zijn schuld, ik weet van niets.

Israël verliest de strijd bij Ai. Jozua geeft de schuld aan God. Houdt Hij wel echt van Israël en helpt Hij wel altijd? HEER, waar was U bij Ai? Geven wij God ook wel eens de schuld als iets niet gaat zoals wij willen?

Durven we ook kritisch naar onszelf te kijken? Er zijn dingen waarvoor je geen oorzaak kunt vinden (een ziekte, een ongeluk, een natuurramp), die je niet direct met iemands zondigen mag verbinden.

Over de nederlaag bij Ai geeft God zelf uitleg. De schuld ligt bij Israël, in het bijzonder bij Achan. Hij en zijn familie worden met de dood gestraft. Eerlijk gezegd vinden we dat verschrikkelijk

God wil aan het begin van het leven in het beloofde land duidelijk wil maken dat er met Hem niet te spotten valt. Toch is de HEER een God van liefde. Hij zond Christus, die onze straf heeft gedragen en onze zonde heeft uitgewist. In Hem moeten we geloven, elke dag opnieuw.

## Extra bijbelgedeelte: Handelingen 5

(Ananias en Saffira worden met de dood gestraft om hun leugen tegenover God.)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

In hoofdstuk 6:17-19 heeft God ernstig gewaarschuwd tegen overtreding van het gebod om de hele buit van de overwonnen stad Jericho aan de HEER te wijden. Bijna profetisch klinkt het in vers 18: '... anders geeft u Israëls eigen kamp aan de vernietiging prijs (letterlijk: 'onder de ban brengt') en stort u Israël in het ongeluk.' In hoofdstuk 7 lezen we hoe dit helaas realiteit wordt. Het is één man, maar daarmee geheel Israël, dat de ban schendt. Is deze samenhang enkel uiting van het collectieve denken van de toenmalige cultuur? Of is het ook in onze veel individualistischer maar al te vaak zo dat een klein bederf, door weinigen aangericht, brede consequenties kan hebben? Kan dat ook in de gemeente van Christus zo zijn? Het in het Nieuwe Testament zo schokkende verhaal van Ananias en Saffira (Handelingen 5) is ook wel in dit licht te verstaan. Het is een vreselijke gedachte als wij door gedrag, dat direct tegen Gods hartsbedoeelingen ingaat en Hemzelf daarmee tart, een 'ban' zouden worden voor de hele gemeente.

Voorlopig is nog geen Israëliet zich bewust van de rampzalige situatie en gaat men door met de verovering van het land. Verkenner worden uitgezonden, die het stadje Ai wellicht onderschatten. De diepere oorzaak ligt dan echter in vers 1. Uit het aantal van 3000 man (het hoogste door de verkenners genoemde aantal) blijkt de voorzichtige leiding van Jozua. Het blijkt niet genoeg. De inwoners van Ai doen een uitval en doden 36 man. Uit de gedetailleerde omschrijving blijkt dat de schrijver de omgeving goed kende. De laatste zin van vers 5 verwoordt de mentale uitwerking op het volk: 'Toen sloeg de angst het volk om het hart en het werd radeloos.'

Jozua en de oudsten tonen de in die tijd normale rouwgebruiken door zijn kleding te scheuren en stof over hun hoofd te gooien. Dat doen ze bij de ark, het symbool van Gods aanwezigheid dat hen net hiervoor bij de inneming van Jericho nog zo fier had geleid. Wat een vragen zullen ze hebben gehad. Waarom is dit misgegaan? De eerste gewapende confrontatie in het beloofde land op een fiasco uitgelopen? Van Achans daad weten ze nog niet. Groot is het leed en de verwarring. Jozua's gebed is dan ook geen schuldbelijdenis, maar eerder een verwijt aan God. Zowel Israëls naam als Gods naam lopen volgens Jozua gevaar.

Vanaf vers 10 klinkt Gods antwoord. Dat is duidelijk en bepaalt bij de kern: Israël heeft gezondigd. Ze hebben weggenomen van wat 'onder de ban' lag en zijn daardoor zelf tot een ban geworden (verzen 11 en 12; vertaling NBG '51). Vernietiging van heel Israël dreigt. Gods heiligheid is zo geschonden dat Hij niet meer met hen kan zijn en ze weerloos zijn tegen vijanden. Bijzonder is dat God vanaf vers 13 tegelijk een uitweg biedt uit de ogenschijnlijke impasse. De solidariteit van de schuld is dus niet onontkoombaar. Hij zorgt voor een manier om 'de ban' (dat is hier de oorzaak/ veroorzaker van de ban) uit Israël weg te doen.

Nadat de opdracht aan het volk om zich te reinigen (nodig om in Gods nabijheid te kunnen verkeren; vers 13a), volgt een gedetailleerde opdracht die vanaf vers 16 wordt uitgevoerd. Eerst wordt een stam aangewezen, dan een geslacht ('clan'), dan een familie, en uiteindelijk de schuldige persoon. Op welke manier dit zal zijn gegaan? Duidelijk is dat God zelf aanwijst. Maar hoe? Israël kende de zogenaamde Urim en Tummim (Ex. 28:30) als manier om de HEER te raadplegen. Mogen we denken aan een systeem met vele witte en één zwart steentje? Hoewel niet meer dan een suggestie, helpt het wel om de 'loting' aanschouwelijk te maken.

De persoon die uiteindelijk wordt aangewezen wordt getroffen met de zwaarste straf: verbranding (vgl. Lev. 20:4; Gen. 38:24 bij seksuele misdrijven). Deze bron van onheil voor heel het volk moet radicaal vernietigd worden. Het ging niet enkel om een persoonlijke overtreding, door zijn daad heeft Achan het verbond tussen God en Israël geschonden. Opmerkelijk is Jozua's vaderlijke aanspraak van Achan in vers 19. Hij roept hem op zijn zonde te bekennen en daarmee God te eerbiedigen. Vanaf vers 20 geeft Achan hieraan tot in details gehoor. Hij noemt de weggenomen voorwerpen en hun vindplaats (vers 21). Daarop halen enkele mannen deze voorwerpen op 'en spreiden het ten overstaan van de HEER uit op de grond' (vers 23).

Vanaf vers 24 lezen we over de executie van Achan en zijn gezin. Opnieuw klinkt een woordspel: omdat Achan met zijn daden Israël in het ongeluk heeft gestort, zal de HEER hem deze dag in het ongeluk storten. Het Hebreeuwse woord klinkt door in de naam die het dal sindsdien droeg: Achor. Steniging en verbranding (een dubbele methode van strafuitvoering) onderstrepen de zwaarte van het vergrijp. Dat 'de Israëlieten' deze bestraffing uitvoeren, betreft henzelf in het wegdoen van de ban uit hun midden.

Een grote hoop stenen herinnert volgens vers 26 nog steeds aan deze afschuwwekkende gebeurtenis. Nadat de ban (= de oorzaak van de ban) hiermee uit Israël is weggedaan, bekoelt de woede van de HEER. God gaat door met zijn verbondswerk. Daarbij zijn niet oordeel en gericht, maar genade en vergeving beslissend. Zo blijkt onder meer in Hosea 2:17, waar staat dat God het dal van Achor tot een deur van hoop zal maken. Dat mag Israël en de gemeente van Christus moed geven.

## Vers voor vers

- Vs. 5 'Daar doodde het 36 man'. In het in het oude oosten veelgebruikte zestalig getallenstelsel (in plaats van of naast het bekendere decimale stelsel) heeft 36 dezelfde gevoelswaarde als bij ons het getal 100. Het is in alle opzichten een enorme dreun.
- Vs. 5 'Toen sloeg de angst het volk om het hart en het werd radeloos.' Letterlijk wordt hier het beeld van een smeltende ijsklomp gebruikt: 'Toen smolt het hart van het volk en het werd als water'.
- Vs. 7 'Waren we maar zo verstandig geweest aan de andere kant van de Jordaan te blijven'. Het klinkt zoals de Israëlieten tijdens de woestijnreis dikwijls hardop terugverlangden naar Egypte (bijv. Num. 14:3).
- Vs. 16 'De volgende ochtend vroeg liet Jozua Israël aantreden...'. Let er op hoe dit 'aantreden' in het vervolg steeds wordt herhaald. Het geeft iets heel plechtigs aan deze volksvergadering. Het gaat ook over een zaak van leven en dood.
- Vs. 19 '... eerbiedig de HEER, de God van Israël.'. Letterlijk staat er: 'geef de HEER de eer'. Het is een kwestie van respect en erkenning van de God op wiens hart Achan met zijn daad ging staan.
- Vs. 24 '... en met zijn zonen en dochters, runderen en ezels....'. Achans vrouw wordt niet genoemd, was zij al overleden? Wel zijn kinderen, al zijn dieren en zelfs de tent. Waren de kinderen al wat groter en medeplichtig, want op de hoogte van de verborgen kostbaarheden in hun tent? Het is een verleidelijke, maar wel modern-westerse gedachte. Is het een kwestie van oud-oosterse familie-solidariteit? Voor ons moeilijk te begrijpen, maar in dergelijke culturen (nog steeds) geheel vanzelfsprekend. Maar al dat vee dan? En zelfs de tent? We lijken in dit - nota bene - profetische verhaal vooral te moeten denken aan de om zich grijpende besmetting van de ban, die iedereen en alles wat bij Achan hoorde onder een vervloeking had gebracht.

## Hoofdstuk 8:

In Jozua 8 lezen we hoe – met behulp van een knappe krijgslist – het nu wel lukt om het leger van Ai te verslaan. De ban is gebroken, zo blijkt in deze geschiedenis. En vooral: Israëls God is trouw en laat niet los wat zijn hand begon.

### Vraag

- Probeer het eens te vertalen naar de gemeente van Jezus vandaag, geroepen heilig en naar het voorbeeld van haar Heer te leven om zijn missie te volvoeren. Ken je situaties waarin levenspraktijken van kerkleiders of – leden uitwerken zoals de misdaad van Achan? Hoe kun je voorkomen dat jijzelf een 'ban' voor de gemeente van Christus wordt?

*Auteur: WMB*

## Liederen

Psalm 119: 1, 4 en 12

Lied 723

(=Gezang 305 LvdK)

Lied 310

Ik heb de vreugde

Opwekking voor kinderen 52

Welzalig de man die niet wandelt

Hemelhoog 2

Gelukkig zal zijn

Hemelhoog 1

Psalm 8

Hemelhoog 4

*Auteur: PZ*





# Verliezen

## Inleiding

Vorige week ging het over winnen. Met de hulp van God wonnen de Israëlieten en vielen de muren van Jericho om. Zo konden zij de stad binnengaan. Winnen is fijn, verliezen niet. God wil het volk Israël helpen, maar dan moeten ze wel naar Hem luisteren en doen wat Hij zegt. Anders zullen ze verliezen. En dat is wat er in dit verhaal gebeurt.

## Bijbelvertelling

God heeft met Jozua afgesproken dat de Israëlieten niet zomaar spullen mee mogen nemen uit de stad die ze veroverd hebben. En dat is toch gebeurd.

Nu is God boos, heel boos. Daarom hebben de Israëlieten nu ook verloren.

God zegt tegen Jozua: 'Ik zal jullie niet meer helpen als jullie de gestolen spullen willen houden.' Nu snapt Jozua waarom ze dit keer verloren hebben. God was boos en wilde niet bij zijn volk zijn. En als God er niet bij is kunnen de Israëlieten ook niet winnen. Jozua wil er iets aan doen. 'Luister goed', zegt God. 'Morgen moet je iedereen bij elkaar roepen en dan wijs ik de dief aan.' Zo gebeurt het. God wijst Achan aan. Hij heeft spullen gestolen. Jozua zegt tegen Achan: 'Kom, vertel eens wat er is gebeurd, wat heb je gestolen?'

Achan vertelt dat hij een mooie jas zag liggen. En ook nog tweehonderd zilveren munten. En een hele zware goudstaaf. 'Ik vond het zó mooi, ik heb het gestolen en onder de grond begraven' zegt Achan. Jozua wijst een paar mannen aan, zij gaan het opzoeken. En ja hoor, ze vinden de jas met daaronder de munten en de goudstaaf. Ze brengen alles bij Jozua. Achan krijgt straf. Dan is God niet meer boos, Hij wil gelukkig weer bij het volk Israël zijn.

'Luister goed Jozua' zegt God, 'morgen ga je weer een stad innemen en dit keer mogen jullie de spullen wel zelf houden.' Dat vertelt Jozua tegen zijn soldaten. Morgen gaat God ons helpen! En...ze winnen.

Iedereen is blij en Jozua dankt de HEER. Met zijn hulp komt het goed. Als ze goed met elkaar omgaan en naar God luisteren komt het goed, dan zullen ze overwinnen!

## Gebed

God, dank U wel dat U voor ons zorgt. Als wij naar U luisteren wilt u ons altijd helpen.

Dat leren we van de verhalen uit de Bijbel. Zo leren wij U kennen.

Amen.

*Auteur: IFF*



# Verlies door eigen schuld

## Inleiding

Heb je dat weleens te horen gekregen: 'Eigen schuld, dikke bult'? Vaak wordt dat tegen je gezegd als je niet geluisterd hebt, als je je eigen zin hebt gedaan en een verkeerde keus hebt gemaakt. Je hebt bijvoorbeeld met de Lego gespeeld op je kamer en je hebt niet opgeruimd toen je klaar was. Als je 's avonds op bed ligt, moet je plassen. Je stapt je bed uit en je stapt precies op een Lego-blokje. Dat doet pijn! Je roept heel hard 'AU!'. Je vader of moeder komt eraan om te kijken wat er aan de hand is. Tja, eigen schuld, dikke bult. Dan had je de Lego maar moeten opruimen!

## Bijbelverhaal

Het is een spannende dag. Na de verovering van de stad Jericho is nu de stad Ai aan de beurt. De spionnen zijn net terug. Ze hebben de stad bekeken en brengen verslag uit aan Jozua. 'Jozua, het is niet nodig om het hele leger naar Ai te sturen. Een klein deel van ons leger, een paar duizend soldaten, is genoeg om de stad te verslaan en in te nemen. Er wonen niet zo heel veel mensen.' Jozua knikt. Prima, het innemen van deze stad zal zeker lukken. 'Neem 3000 soldaten mee en verover Ai!'. De mensen die achterblijven in het tentenkamp maken zich klaar voor een overwinningfeest. Na Jericho is nu Ai aan de beurt en daarna zullen de andere steden en dorpen ingenomen worden.

Het leger met 3000 soldaten is al snel bij de stadspoorten van de stad Ai. Maar het gaat niet zoals ze dachten. Uit de stad komen de soldaten van Ai en ze zijn veel sterker dan de soldaten van Israël. De bange soldaten vluchten en een aantal van hen wordt door de soldaten van Ai gedood.

Als de soldaten terugkomen in het tentenkamp schrikken de Israëlieten. Wat is hier aan de hand? Waarom hebben ze niet gewonnen van de soldaten van Ai? Jozua en de leiders van het volk begrijpen het niet. Hoe kan het dat hun soldaten gedood zijn? Ze scheuren hun kleren en gooien as over hun hoofd. Zo laten ze zien dat ze verdriet hebben. Jozua zoekt de stilte op en spreekt tot de Here God. 'Waarom is dit gebeurd? Waarom zijn wij hier? Waren we maar nooit de rivier de Jordaan overgestoken. De mensen hier in Kanaän zullen tegen ons vechten en zij zullen winnen. Dan zal uw volk niet meer bestaan. O, waarom toch God?' Dan zegt de Here God tegen Jozua: 'Stop met klagen en vragen. Jullie hebben iets verschrikkelijks gedaan. Ik had jullie regels gegeven na de val van Jericho, maar jullie hebben je er niet aan gehouden. Ik had gezegd dat jullie niets mee mochten nemen uit de stad, alles moest vernietigd worden. Maar iemand heeft toch iets meegenomen en in zijn eigen tent verstopt. Daarom konden jullie niet winnen van de soldaten van Ai, het is jullie straf! Morgen wil ik het volk ontmoeten Jozua.

Vertel hun dat er iets gestolen is uit Jericho. Jullie zullen pas weer winnen als ook dit vernietigd is.' Jozua is stil, hij is verbaasd. Iemand heeft spullen meegenomen uit Jericho? En daarom kunnen ze niet winnen? Ze moeten te weten komen wie dit heeft gedaan!

'Mensen van Israël. Iemand heeft zich niet aan de afspraken van God gehouden. Heel het volk heeft zich hier verzameld. De HEER zal aanwijzen wie het heeft gedaan.' Jozua gaat aan de slag. Eerst wijst God de stam van Juda aan, daaruit wordt de familie van Zerach aangewezen en dan de familie van Zabdi. Jozua kijkt rond, iemand uit deze familie is dus een dief. Alle mannen van de familie van Zabdi staan nu voor Jozua. Dan wijst God Achan aan. Iedereen is stil. Jozua zegt: 'Achan, vertel wat je hebt gedaan. Je hoeft niet te proberen om iets te verbergen, God weet alles. Dus vertel!' Achan kijkt Jozua bang aan. 'Ik heb het gedaan,' zegt hij zachtjes. 'Toen we Jericho inliepen, zag ik een prachtige jas en ik zag goud en zilver liggen. Ik wilde het zo graag hebben. En toen heb ik het onder mijn jas gestopt en meegenomen naar het tentenkamp. Ik heb het allemaal verstopt onder de grond op de plaats waar mijnt tent staat.' Achan buigt zijn hoofd, een traan loopt over zijn gezicht. Jozua zegt: 'Ga naar de tent van Achan en zoek de gestolen spullen.' Soldaten gaan op pad, bij de tent van Achan graven ze in de grond en daar vinden ze de mantel, het goud en het zilver. Achan krijgt zijn straf, hij wordt gedood. 'Jozua,' zegt God, 'wees niet bang. Neem het leger met je mee en ga weer naar Ai. Ik zal met jullie meegaan en ik zal ervoor zorgen dat jullie zullen winnen. Jullie zullen de stad Ai veroveren. Ook deze keer moeten jullie de stad vernietigen. Maar jullie mogen nu wel spullen en dieren meenemen en voor jezelf houden.' Jozua gelooft en vertrouwt wat de HEER zegt. Hij gaat naar zijn soldaten en zegt: 'Maak je klaar, wij gaan nog een keer naar Ai. Dit keer zullen wij overwinnen, want God zal bij ons zijn!'

Het is een spannende dag. Jozua zegt tegen ongeveer 5000 soldaten: 'Ga vannacht naar Ai en verstop je zo dicht mogelijk bij de stad zodat jullie gelijk kunnen aanvallen als het nodig is. Ik zal met de andere soldaten de stad aanvallen, net als de vorige keer. Als het leger van Ai de stad uitkomt, zullen wij weer wegrekken, net als de vorige keer. Dan denken de soldaten van Ai dat weer vluchten. Ze zullen achter ons aankomen en proberen om ons te pakken. Als alle soldaten weg zijn uit Ai, dan komen jullie tevoorschijn en kunnen jullie de stad veroveren. De stad moet worden vernietigd, dus steek de stad in brand, dan blijft er niets van over. Dit is het bevel van de HEER, dus doe wat ik heb gezegd!' De soldaten knikken en maken zich klaar. Als het avond wordt, sluipen de soldaten rondom de stad Ai. Ze zoeken bosjes en struiken om zich achter te verstoppen en wachten tot Jozua komt. De volgende morgen, zodra het licht wordt, gaat Jozua met een klein leger naar de stad Ai.

Zodra de koning hen ziet aankomen, roept hij: 'Ten aanval! Daar heb je die Israëlieten weer! Val ze aan en zorg dat ze niet ontsnappen!' De poorten van de stad Ai gaan open en de soldaten vallen de soldaten van Israël aan. Zoals afgesproken, draaien de soldaten zich om en beginnen te rennen zo snel ze kunnen. Het leger van Ai gaat achter hen aan. Als ze uit het zicht zijn, komen de verstopte soldaten tevoorschijn. De poorten van de stad staan open en ze kunnen zo de stad binnen. De inwoners van de stad schrikken van al deze soldaten en proberen de stad uit te vluchten. Wat een vreselijke vergissing! De soldaten van Israël kijken rond, ze nemen mee wat ze mooi vinden. Daarna wordt de stad in brand gestoken. Er blijft niets van over.

God heeft gewonnen, de soldaten van Israël hebben het bevel goed opgevolgd. Jozua bleef op de Here God vertrouwen. Na deze spannende dag komen de mensen van Israël bij elkaar in het dal tussen een paar bergen in. In het midden van het dal wordt de heilige kist van de Here God, de ark van het verbond, gezet. Alle Israëlieten gaan eromheen staan. Dan heft Jozua zijn handen omhoog. Hij zegent het hele volk in de naam van God, de enige God... hún God!

#### **Afsluiting**

Wat is het toch belangrijk om te luisteren naar de Here God. Het is belangrijk om Hem te gehoorzamen en Hem te vertrouwen. Zing als afsluiting en gebed met elkaar het lied: 'Ik stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God'.

*Auteur: JvdM*



# Het is zijn schuld

Vorige week hebben we de geschiedenis over de val van Jericho gehoord. De inwoners van Jericho deden veel zonden in de ogen van God. Ze dienden hun eigen afgoden. Heel Jericho werd verwoest en alle inwoners werden gedood. Alleen Rachab en haar familie werden gered. Zij vertrouwden op de God van Israël. De HEER had gezegd dat alles in de stad Jericho verwoest moest worden. Niemand mocht iets buit maken. Ook alle dingen, zoals kleren, goud en zilver, moesten vernietigd worden. Niemand mocht daarvan iets meenemen naar zijn eigen tent. Deed iemand dat wel, dan zou hij het hele volk Israël in het ongeluk storten. Dat was de opdracht van de HEER aan Israël, klip en klaar!



Maar wij mensen zijn zwak. Wij luisteren niet altijd naar de opdracht van de HEER. De zonde is heel sterk. Zo ook bij een zekere Achan. Hij was een van de strijders van Israël die de stad Jericho binnentrokken, nadat God de muren had vernietigd. Achan kwam in een huis waar een hele schat aan kostbaarheden lag: een dure mantel, veel zilver en zelfs een goudstaaf van wel een halve kilo. Ik kan me goed voorstellen dat Achan hierdoor in verleiding werd gebracht.

Hij zag de schat, hij wilde deze graag voor zichzelf hebben (hij begeerde de schat) en hij deed dat vervolgens ook. Achan verstopte de schat in zijn eigen tent. Iets wat God ten strengste had verboden.

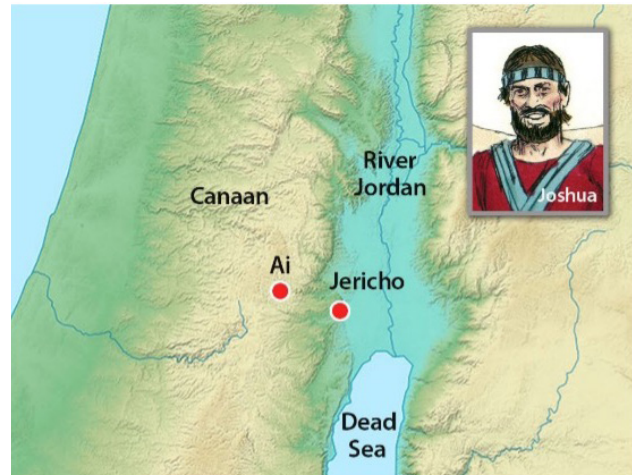
Hoe werkt zondigen tegenover God?

In dit verhaal over Achan laat de Bijbel zien hoe zondigen vaak werkt. Er zijn eigenlijk drie stappen:

ZIEN

BEGEREN (graag voor jezelf willen)

DOEN



In Jozua 7 vers 21 lezen we hoe dit zondigen bij Achan werkte:

Ik zag ...een prachtige mantel, zilver en een goudstaaf (ZIEN)

Ik kon mijn ogen er niet vanaf houden (BEGEREN, graag voor jezelf willen)

Ik heb het gestolen (DOEN)

De zonde van Achan heeft grote gevolgen. God had immers gezegd dat deze zonde het hele volk Israël in het ongeluk zou storten. En zo gebeurde het kort daarop.

Nadat Jericho was veroverd, trekt Jozua op naar de stad Ai. Ook deze stad moet worden ingenomen. De stad Ai is niet zo groot als Jericho was. Jozua stuurt maar een klein deel van zijn leger op pad. Maar het loopt anders dan verwacht. De strijders van Ai vechten hard terug en het leger van Israël moet vluchten.

Toen het volk Israël dit hoorde, werd het angstig en radeloos. Ze wisten niet meer wat ze moesten doen.

Jozua en de oudsten tonen de in die tijd normale rouwgebruiken door hun kleding te scheuren en stof over hun hoofd te gooien. Dat doen ze bij de ark, het symbool van Gods aanwezigheid, die bij de verovering van Jericho nog zo'n grote rol had gespeeld. Jozua is radeloos en geeft in zijn boosheid God de schuld van de nederlaag!

Dan antwoordt God en geeft uitleg over het waarom van de nederlaag. Hij herinnert Jozua er aan dat iemand van het volk heeft gezondigd. Iemand heeft een schat uit Jericho meegenomen, terwijl God dat had verboden. Dat is de reden van de nederlaag. De zonde van één man stort het hele volk in het ongeluk. God geeft Jozua de opdracht om de zondaar te straffen.

De volgende dag komt aan het licht dat Achan de schat heeft meegenomen. In zijn tent worden de mantel, het zilver en de goudstaaf gevonden. Achan bekent zijn zonde tegenover Jozua en het volk.

De straf op de zonde is verschrikkelijk. Achan en heel zijn familie worden gedood en al zijn bezittingen worden verbrand. Deze straf is voor ons moeilijk te begrijpen. Maar we moeten niet vergeten dat God een heilige God is. Dat betekent dat Hij zonde heel erg vindt. Hij houdt van zijn volk en ook van ons. Maar zonde houdt Hij ver van zich, die kan in zijn ogen niet bestaan. Dat is de reden dat Achan en de zijnen vernietigd worden, zo erg vindt God de zonde.

En wij dan? Ook wij doen verkeerde dingen. Dingen die God heel erg vindt. Ja, ook wij hebben dan, net als Achan, straf verdiend. Maar let op! Dan is daar de Here Jezus en zien we hoe lief God ons heeft. Want de straf die wij verdiend hebben, omdat ook wij zondige dingen doen, heeft de Here Jezus op zich genomen. Hij is aan het kruis gestorven voor de zonde van alle mensen. Jezus heeft er voor gezorgd dat wij 'schoon' worden voor God en dat Hij onze zonde niet meer ziet. De erge straf die Achan krijgt laat een beetje zien hoe erg Jezus voor onze verkeerde dingen heeft geleden. Dat is iets dat we nooit mogen vergeten en waar we vanuit de grond van ons hart dankbaar voor mogen zijn!

Als Achan en de zijnen zijn gedood, geeft God Jozua opnieuw het bevel om de stad Ai te veroveren. Jozua luistert goed naar de HEER en doet zoal Hij zegt. God komt zijn belofte na en Ai wordt veroverd. Het volk kan het beloofde land nu verder intrekken en zal nog vaak terugdenken aan wat er bij Ai en met Achan is gebeurd.

### **Kerntekst**

'Nee, HEER! Nee, mijn God! Waarom hebt u dit volk eigenlijk de Jordaan laten overtrekken? Alleen om ons over te leveren aan de Amorieten en ons door hen te laten doden?' (Jozua 7:7a)

### **Vragen**

Pak je Bijbel er bij en zoek Genesis 3 eens op. Het gaat over Adam en Eva. God had hun verboden om de vrucht van een bepaalde boom te eten. Toch doen Adam en Eva dat – de eerste zonde. Lees de verzen 1 t/m 6 eens (vooral vers 6).

Bij Achan zagen we dat de zonde bestond uit ZIEN (de schat); BEGEREN (hij wilde de schat voor zichzelf) en DOEN (hij pakte de schat en verborg die in zijn tent).

- Herken je bij Adam en Eva ook deze driedeling van ZIEN, BEGEREN en DOEN?
- Heb je daar zelf ook wel eens last van, dat je iets ZIET, graag WILT en het dan stiekem DOET? Geef eens een voorbeeld? En wat doe je dan?

*Auteur: GW*

16 juli 2023

# De Chiwieten bedriegen Jozua

Jozua 9



# Thema: Bedrogen of niet goed opgelet?

## Doel

De kinderen ontdekken dat het bedrog van de Chivwieten, dat Israël niet herkent omdat het niet waakzaam is, betekent dat ze gered worden.

## Toelichting

Jericho is verslagen, Ai ook. God heeft laten zien dat niets Hem kan weerhouden van zijn doel. Israël zal wonen in het beloofde land. De andere volken moeten voor Gods volk wijken. Natuurlijk zijn andere steden bang geworden voor het binnentrekende volk. Israël is te sterk voor hen. Ze proberen een gevecht uit de weg te gaan door een vredesverdrag met Israël te sluiten. De Chivwieten sturen afgevaardigden die doen alsof ze uit het verre buitenland komen. De Israëlieten trappen erin en denken niet aan Gods opdracht om geen verbond te sluiten met de bewoners van het land. Ze raadplegen de HEER niet, maar beslissen zelf. Zo worden de Chivwieten niet uitgeroeid, maar blijven in het beloofde land wonen als houthakkers en waterputters in dienst van Israël. Met hun afgoden, en dat is gevaarlijk voor de Israëlieten!

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Verkleedkieren

Richtlijnen: De kinderen hebben zich vast wel eens verkleed. Als dokter of verpleegster, als politieagent of deftige dame met een jurk en hoge hakken; of als een ridder met een zwaard en schild. Dan lijkt je opeens iemand anders. In het bijbelverhaal zijn er ook mensen die zich verkleden. Ze trekken oude, kapotte kleren aan en dragen versleten tassen met uitgedroogd brood. Het lijkt dat ze ver weg wonen en heel lang hebben gereisd. Maar dat is niet waar. Ze wonen vlakbij en ze willen graag vrede met Israël. Ze zijn bang dat ze net als Jericho en Ai door het leger van Israël verslagen worden. Jozua en de Israëlieten trappen erin. Ze luisteren niet naar Gods waarschuwing, dat ze iedereen moeten wegsturen uit het land.

Als Jozua ontdekt dat de Chivwieten hem bedrogen hebben, is hij eerlijk. Hij heeft niet aan God gedacht. De Chivwieten mogen blijven, maar moeten voortaan wel hard werken voor de Israëlieten.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Slim bedrog?

Richtlijnen: Je mag niet liegen of een ander in de val laten lopen. Dat weet iedereen. Als je dat doet, kun je elkaar niet vertrouwen. Spreekt die ander de waarheid of doet hij net alsof? Wat is de reden dat je soms niet de waarheid zegt of dingen verdraait?

De Chivwieten bedriegen Jozua en de Israëlieten. Ze zien dat Jericho en Ai van hen verloren hebben. Ze weten ook dat God opdracht heeft gegeven alle inwoners van het land uit te roeien. Dat maakt hen bang. Je kunt wel begrijpen dat ze er alles voor over hebben om te blijven leven en wonen in hun stad. Daarom doen ze zich voor als buitenlandse reizigers met versleten kleren, versleten tassen en uitgedroogd brood. Heel slim!

Maar hun bedrog was mislukt als Jozua en het volk God eerst om raad hadden gevraagd. Dan had hun de waarheid verteld. Niemand kan immers God voor de gek houden. Jozua sluit een vredesverdrag en belooft in naam van God daaraan trouw te zullen zijn. Nu moet hij dat ook doen. De Chivwieten mogen blijven leven, ook al moeten ze voor de Israëlieten werken. Ze wonen in het beloofde land bij Israël. Met hun afgoden! En dat wilde God nu juist voorkomen.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Leugen en waarheid

Richtlijnen: Vraag de jongeren of ze wel eens bedrogen zijn, erin geluisd met een mooi verhaal dat niet of maar half klopte. Hoe voelt dat? En wat kun je eraan doen?

De Chivwieten bedriegen Jozua en de Israëlieten om hun probleem op te lossen. Ze zien dat Jericho en Ai van hen verloren hebben. Ze weten ook dat God opdracht heeft gegeven alle inwoners van het land uit te roeien. Dat maakt hen bang. Ze hebben er alles voor over om te blijven leven in hun stad. Jozua vergeet dat God altijd de waarheid ziet en raadpleegt Hem niet voordat hij een vredesverdrag sluit. Een paar dagen later komt alles uit.

Moet Jozua nu reageren met oneerlijkheid van zijn kant en de Chivwieten alsnog uitroeien? Hij heeft bij het verdrag gezworen, de God van Israël aangeroepen als getuige. Als hij het verdrag niet nakomt, lijkt de HEER onbetrouwbaar. En de HEER doet altijd wat Hij zegt, dat kan dus niet. De Chivwieten moeten wel dwangarbeid verrichten voor Israël, maar hun leven wordt gespaard.

Eén leugen blijft bestaan: de afgoden van de Chivwieten. En hen wilde de HEER niet in het beloofde land bij zijn volk toelaten. Veel te gevaarlijk voor Israël!

## Extra Bijbelgedeelte: Psalm 1

(God belooft dat de waarheid het zal winnen van de leugen)

*Auteur: DW*

# Achtergrondinformatie

## Algemene Inleiding

Jozua is, als opvolger van Mozes, het beloofde land binnengetrokken. Op wonderbare wijze had hij als nieuwe leider, samen met Israël, Jericho ingenomen. Daarna had hij de inwoners van Ai met behulp van een list verslagen. Er lijkt voor de inwoners van Kanaän geen beginnen aan. Hoe moeten zij zich verdedigen? Want zoveel hebben zij wel in de gaten: dit volk strijdt niet op eigen kracht. Dit volk heeft een machtige God aan haar zijde. Terwijl de koningen van de Hethieten, de Amoriëten, de Kanaänieten, de Perizzieten, de Chivvieten en de Jebusieten besluiten om nu gezamenlijk tegen Israël te strijden, nemen de Chivvieten hun toevlucht tot een list. Een aantal van hen doet oude, versleten kleren aan. Ze dragen afgedragen sandalen, bekakken hun ezels met versleten zadeltassen en gebarsten wijnzakken. En als proviand nemen ze uitgedroogd en verkrumeld brood mee. Alles moet erop lijken, dat deze mensen van ver komen. En zo verkondigen zij dit ook, als zij op Israël stuiten, bij Gilgal. Vervolgens zeggen zij tegen Jozua, dat het hun bedoeling is om een vredesverdrag te sluiten. De Israëliëten hebben hier echter geen oren naar. Daar hebben zij ook een goede reden voor. In Exodus 34, vers 12, kunnen we lezen dat de HEER had gezegd, dat Israël geen verbond mocht sluiten met de inwoners van het Beloofde Land. Die inwoners hadden eigen goden. En God wilde niet, dat Israël over zou gaan tot de dienst aan afgoden. Maar als de Chivvieten zich tot Jozua wenden, benadrukken zij eens te meer dat zij van ver komen. En dan blijkt, dat Jozua toch open staat voor een verdrag. De list is geslaagd. Maar die is dan ook wel goed voorbereid: 1. Eerst roemen zij de God van Israël om wat Hij gedaan heeft in Egypte en met de twee Amoritische koningen ten oosten van de Jordaan. 2. Ten tweede gaat er geen enkele dreiging van hen uit: ze zijn gekomen om zich te onderwerpen. 3. Het brood – of liever: de broodkrumels – zijn hun getuige. Ze komen van ver, en dus niet uit het Beloofde Land. 4. En tenslotte wijzen zij op alles wat zij bij zich hebben en als kleding dragen. Het is allemaal versleten en oud...

Dan komt er een belangrijke opmerking. Want je kunt je afvragen, waarom deze list slaagt. Wat gaat hier nu fout? Het wordt opgemerkt in vers 14: Ze verzuimden de HEER om raad te vragen. In het eerste hoofdstuk van Jozua krijgt Jozua als opdracht van God, dat hij zich in alle dingen moet houden aan de wet van Mozes. Hij krijgt daarbij de bevestiging van God, dat God hem niet zal verlaten. Maar hier verzuimt deze nieuwe leider, samen met de stamhoofden, om God te raadplegen. Dan blijkt, dat Israël, als verbondspartner van Israëls God, faalt.

Als het bedrog ontdekt wordt, houden Jozua en de stamhoofden zich aan de eed en het vredesverdrag, dat zij hebben gesloten. De Chivvieten mogen blijven leven. Wel moeten zij het volk Israël dienen als slaven: nl. als houthakkers en waterputters. Deze dienst moeten zij verlenen voor het heiligdom van God.

## Vers voor vers

- Vs. 1 hier gaat het om koningen uit het bergland, het lage heuvelland tussen de bergen en de kustvlakte, en het gebied langs de kust van de Middellandse zee. Een groot gebied.
- Vs. 2 De eensgezindheid van de koningen wordt in het Hebreeuws weergegeven met de term: één mond. Volgens een rabbijnse uitleg was dit, omdat zij wilden vechten 'tegen de mond van de Ene', die besloten had om Israël te vestigen in hun land.
- Vs. 3 De steden van de Chivvieten liggen zo'n 10 kilometer ten noordwesten van Jeruzalem
- Vs. 5v In Deut. 20, vss.10-15 wordt voorgeschreven, hoe Israël dient om te gaan met steden die op grote afstand liggen. Eerst dient er vrede aangeboden te worden. Bij weigering kan de strijd beginnen. Door in te gaan op het vredesverdrag begaat Jozua op zich geen grote vergissing. Hij luistert naar wat er in de Thora staat.
- Vs. 7 Zie ook Deut.7, 1vv. Israël heeft goede redenen om niet in te gaan op het aangeboden vredesverdrag.
- Vs. 8v De list wordt uitgezet.
- Vs. 14 Kernvers van het hoofdstuk. De stamhoofden nemen iets van de proviand aan. Dit aannemen van het eten kun je op twee manieren uitleggen:  
a. door het brood te proeven, willen de mannen onderzoeken of de Chivvieten de waarheid spreken,  
b. de gemeenschappelijke maaltijd is een rite, die het sluiten van een verbond begeleidt.  
Hoe het ook zij, de leiders van Israël maken een belangrijke fout: zij verzuimen de HEER om raad te vragen. De HEER om raad vragen deed men bijvoorbeeld door het werpen van het lot (de Urim en de Tummim). Door geen raadpleging te houden, gaan zij, als bondgenoten van God, aan God voorbij.
- Vs. 15v Het bedrog wordt ontdekt.
- Vs. 18v De Israëliëten voelen zich gebonden aan hun eed. De leiders van het volk willen zich niet (nog meer) de woede van de HEER op de hals halen. De list van de Chivvieten is geslaagd. Zij mogen blijven leven, zij het als slaven in dienst van het heiligdom van God.



## Vragen

1. Alles draait hier om het moment, dat Israël verzuimt om God om raad te vragen.  
Kun je aangeven wanneer je God wel om raad vraagt en wanneer niet?  
Waarom doe je dat de ene keer wel en de andere keer niet?
2. Als je God om raad vraagt, hoe doe je dat dan? Door je gebed? Door stil te worden?  
Op nog een andere manier?  
En hoe kom je er dan achter wat Hij tegen jou zegt? Door de bijbel te lezen? Door iemand te spreken? Nog anders?

*Auteur: GD*

## Liederen

Psalm 105: 1, 2 en 3

Gezang 304 LvdK

Lied 302

Ik heb de vreugde

Looft de Here, alle gij volken

Juich, doe mee allemaal

Welzalgig de man die niet wandelt

Gelukkig zal je zijn

(=Gezang 254 LvdK)

Opwekking voor kinderen 52

Hemelhoog 33

Op Toonhoogte 536

Hemelhoog 2

Hemelhoog 1

*Auteur: PZ*



# Verkleedkieren

Van dit verhaal is een schetsbordverhaal gemaakt  
Dit is tekenen of schilderen terwijl je vertelt.  
Dit kan heel eenvoudig aan de hand van de volgende aanwijzingen.  
De kinderen vinden het prachtig!  
Natuurlijk kunt u het ook gewoon vertellen.

## Benodigheden:

Een stuk behangpapier, verschillende kleuren waterverf uit een tubetje/fles, penselen.  
óf een tekenbord en verschillende kleuren krijtjes.

Van tevoren een gedeelte van de tekening maken (zie voorbeeld 1)

Op voorbeeld 2 zie je wat je erbij tekent terwijl je vertelt; dit wordt in het verhaal aangegeven met de cursief gedrukte gedeelten tussen haakjes.

Je kunt zelf kijken welke kleuren je gebruikt.  
Zorg dat alles van tevoren klaarligt, dat je er goed bij kan en de kinderen het goed kunnen zien.

Sta er niet voor als je tekent, maar probeer wat aan de zijkant te staan.

De tekeningen zijn eenvoudig, het is immers een schetsbord verhaal.

Let erop dat je *éérst het stukje erbij tekent* en *dán pas vertelt wat* het is.

Vaak reageren de kinderen er al op als ze zien wat het wordt.

Je krijgt dan leuke interactie.

*Het woord 'gered' is gemaakt van zgn. 'ladderletters'.*

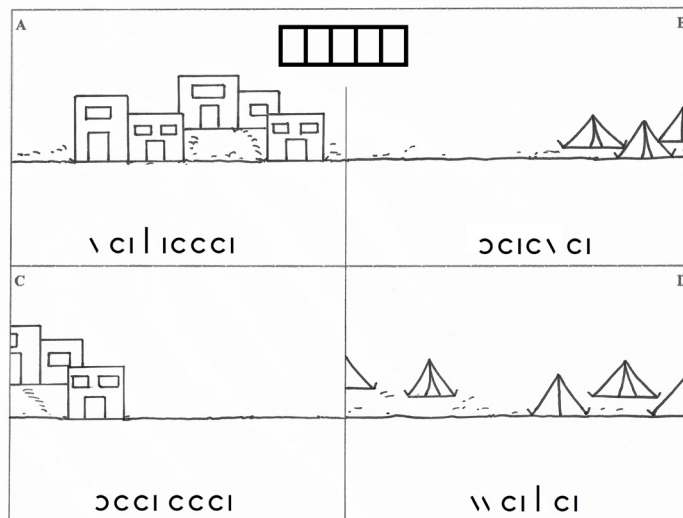
*Van tevoren schilder/teken je een gele balk met daarin, met rode verf/krijt, de lijnen van de vakken. De ladderletters maak je tijdens het verhaal af met rode verf/krijt.*

*Eventueel kun je met dunne potloodlijntjes van tevoren aangeven waar de strepen van de letters moeten komen.*

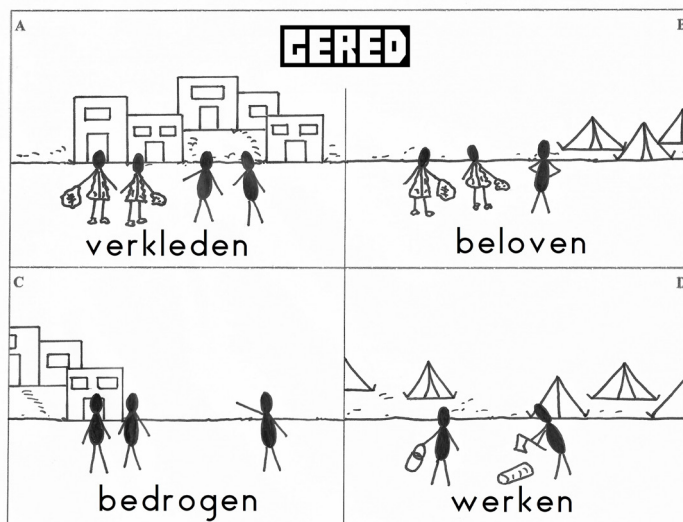
Gebruik 3 verschillende kleuren voor de personen uit dit verhaal.

Eén voor: De twee Chivwieten die naar Jozua gaan, de andere Chivwieten, Jozua.

Voorbeeld 1



Voorbeeld 2



## Inleiding

Neem een setje verkleedkieren mee en praat hierover met de kinderen.

De kinderen hebben zich vast wel eens verkleed. Als dokter of verpleegster, als politieagent of deftige dame met een jurk en hoge hakken; of als een ridder met een zwaard en schild. Dan lijkt je opeens iemand anders. In het bijbelverhaal zijn er ook mensen die zich verkleeden, luister maar goed of je kunt ontdekken wanneer dat gedaan wordt.

Kom even terug op de verhalen van de voorafgaande twee weken: Jericho en Ai.

Het volk Israël mag in het beloofde land wonen, het land Kanaän, daar wonen nu mensen die de Here God niet kennen en voor afgodsbeelden bidden. Deze mensen moet Jozua wegsturen.

Jozua heeft de Israëlieten gezegend en de wetten van Mozes voorgelezen. Zo weten ze hoe ze moeten leven zoals God het fijn vindt.

## A

Alle mensen in het land Kanaän hebben gehoord wat er gebeurd is met de sterke stad Jericho en de stad Ai. Ze worden bang van de Israëlieten. Sommige mensen van Kanaän gaan vechten met de Israëlieten. Maar ze verliezen, omdat de Here God de Israëlieten helpt.

*(teken de mannen terwijl je verder vertelt)* In de stad Gibeon wonen de Chivwieten. Zij weten dat Jozua over een paar dagen dicht bij hun stad zal komen. Ze weten dat de God van de Israëlieten hen helpt en dat ze zullen verliezen als ze gaan vechten.

‘We moeten slim zijn’, zeggen ze tegen elkaar, ‘We moeten een plan bedenken!’

Dan gaan een paar mannen van de stad zich *(maak het woord ‘verkleed’ af)* verkleeden.

*(teken de jassen terwijl je verder vertelt)* Ze trekken oude, kapotte, vieze kleren aan. Kleren waar gaten in zitten.

*(teken de schoenen terwijl je verder vertelt)* Ze trekken oude, kapotte, vieze schoenen aan.

Schoenen waar gaten in zitten.

Ze nemen *(teken het brood)* oud, droog, hard, verkrumeld brood mee.

Ze nemen *(teken de wijnzak)* oude, wijnzakken mee, waar een scheur in zat die ze hebben dichtgenaaid.

Ze zien er vies uit, het lijkt net of ze een heel lange reis hebben gemaakt.

Wat hebben ze zich goed verkleed!

## B

Dan gaan ze naar het kamp van de Israëlieten. Het is niet zo ver lopen.

*(teken de mannen terwijl je verder vertelt, maar nog zonder jas en schoenen)*

De mannen lopen het tentenkamp binnen. Ze doen alsof ze uit een heel ver land komen en een heel lange reis hebben gemaakt.

*(teken Jozua)* Jozua komt naar hen toelopen.

‘We komen uit een ver land’, zeggen de mannen tegen Jozua, ‘We willen vrede met jullie sluiten.’

‘Maar misschien wonen jullie wel hier in het land Kanaän’, zegt Jozua, ‘Dan mogen wij geen vrede met jullie sluiten en moeten wij jullie wegsturen.’

‘O, nee, meneer’ zegt een van de mannen. ‘Wij komen echt uit een heel ver land, we hebben echt een heel lange reis gemaakt. We hebben gehoord wat jullie God voor jullie heeft gedaan in Egypte en toen jullie op reis waren naar dit land Kanaän. En toen onze koning dit hoorde moesten we naar jullie toegaan om vrede te sluiten.’

‘Ja,’ zegt de andere man, *(teken de kapotte kleren en schoenen terwijl je verder vertelt)* ‘Kijk eens naar onze kleren en naar onze schoenen. Ze zijn helemaal kapot en vies geworden van onze lange reis hiernaartoe.’

‘En kijk eens naar het brood dat we bij ons hebben’, zegt de andere man *(teken het brood)* helemaal oud, droog,

hard en verkrumeld. Het was vers en zacht toen we het meenamen.

‘En kijk eens naar onze wijnzakken’, *(teken de wijnzak)* oud, vies en kapot. Ze waren nieuw toen we ze meenamen.’

En dan doet Jozua iets doms. Hij vergeet aan de Here God te vragen of het wel waar is wat deze mannen zeggen.

Hij gelooft de mannen en zegt: ‘Jullie wonen niet in dit land Kanaän, jullie wonen in een land hier heel ver vandaan. Wij kunnen wel vrienden zijn. Wij zullen jullie nooit kwaad doen. Dat *(maak het woord ‘beloven’ af)* beloven wij. En beloofd is beloofd.’

De mannen kijken elkaar eens aan; haha, hun plan is geluk! En blij gaan ze weer terug naar huis.

## C

Drie dagen later is *(teken Jozua)* Jozua met zijn soldaten bij de stad Gibeon.

Als ze willen gaan vechten *(teken de twee mannen terwijl je verder vertelt)* komen daar de mannen aangelopen die zich verkleed hadden.

Ze hebben nu gewone kleren aan.

‘Wat is dát nu!’ roept Jozua, ‘Jullie wonen helemaal niet in een ver land hier vandaan. Jullie wonen in het land Kanaän. Jullie wonen dichtbij! Waarom hebben jullie dit gedaan? Jullie hebben ons *(maak het woord ‘bedrogen’ af)* bedrogen’.

‘We waren bang voor u’, zegt een van de mannen tegen Jozua. ‘Want jullie God heeft gezegd dat het land Kanaän voor jullie is, daarom hebben we tegen u gelogen.’

‘Maar wij zullen jullie knechten zijn, doe maar wat u goed en eerlijk vindt.’

Tja, Jozua begrijpt het. Hij heeft niet goed opgelet. Hij heeft niet aan God gevraagd wat hij moest doen. Hij heeft beloofd dat hij hen geen kwaad zou doen. En beloofd is beloofd.

‘We zullen jullie geen kwaad doen’, zegt Jozua tegen de mannen, ‘Maar jullie moeten voor ons werken.’

## D

En zo gebeurt het. *(teken de mannen terwijl je verder vertelt)* De Chivwieten, de mensen die in Gibeon wonen, moeten voor de Israëlieten *(maak het woord ‘werken’ af)* werken.

Ze moeten elke dag (teken de bijl en het hout) met een bijl het hout hakken dat de Israëlieten nodig hebben.

Ze moeten elke dag *(teken de emmer)* met een emmer water uit de put halen. Net zoveel water als de Israëlieten nodig hebben.

De Chivwieten doen het en zijn *(maak het ladderwoord ‘gered’ af)* gered.

Auteur: EZD



# Slim bedrog?

## Inleiding

Daar trap je toch niet in? Kam je haar met deze borstel, dan krijg je prachtige krullen. Trek deze trui aan, dan heb je het nooit meer koud. Er zijn van die dingen die te mooi zijn om echt waar te zijn. Reclames op de televisie of op je telefoon bijvoorbeeld. Trap je erin of niet? Als je echt heel goed nadenkt, dingen checkt van tevoren of er iets langer over nadenkt, trap je er meestal niet in. Maar kijk je snel, denk je er niet zo goed over na, zoek je het niet van tevoren uit, dan kun je zomaar onzin kopen. Als je te snel een beslissing neemt, dan trap je zomaar ergens in.

## Bijbelverhaal

Het volk van God, met Jozua als leider, trekt het beloofde land in. Jericho, die grote stad is ingenomen. De stad Ai is verslagen. De inwoners van Kanaän worden bang. Wat als Jozua met zijn mensen hun kant op komt. Zullen ze blijven leven? Zullen hun huizen blijven staan? Wat zal er met hun stad of dorp gebeuren? Wie kan Jozua en zijn volk tegenhouden? De Kanaänieten hebben door dat ze niet tegen zomaar een volk strijden. Jozua en het volk hebben een sterke God die hen aan de overwinning helpt. En wie kan er van deze God winnen? De volken worden bang. Ze zoeken elkaar in het geheim op en bespreken hun situatie. Hoe zullen ze kunnen winnen van Jozua en zijn mannen? Ze maken afspraken, want samen zijn ze sterker.

Dan horen de Chivwieten uit Gibeon wat er gebeurd is met Jericho en Ai. Ze worden zo bang dat ze een list bedenken. De steden waar de Chivwieten wonen liggen ongeveer 10 kilometer bij Jeruzalem vandaan. Ook zij zullen zeker met Jozua te maken gaan krijgen. Jozua en zijn mannen krijgen een steeds groter deel van Kanaän in hun bezit.

De Chivwieten zijn zo bang om verslagen te worden door Jozua dat ze een plan bedenken. Ze bedenken het volgende: een aantal van hun mensen zal oude en versleten kleding aandoen. Hun ezels bepakken ze met oude tassen en hele oude wijnzakken. In deze kleding en met hun ezels zullen ze naar Jozua gaan. Het eten dat ze meenemen is ook heel oud. Ze doen net alsof ze van heel ver komen. Zo reizen ze naar Jozua en zijn mannen toe. Ze wachten niet tot Jozua bij hen komt om met hen te vechten, nee ze pakken het anders aan. Ze gaan naar Jozua toe en zeggen hem dat ze van ver komen en een vredesverdrag met Jozua willen sluiten. Maar Jozua weigert. Hoe weet hij nou of hij de Chivwieten kan vertrouwen?

Maar de Chivwieten houden vol, alstublieft, we willen echt een vredesverdrag. Ze zijn zelfs bereid zich te onderwerpen aan Jozua, dus alles te doen wat hij zegt, als er maar geen oorlog komt.

Jozua vraagt hun dan: Wie zijn jullie en waar komen jullie vandaan? We komen uit een zeer ver land. Ze halen zelfs God erbij, de naam van de HEER, uw God heeft ons hier gebracht. Want tot ons is zijn roem doorgedrongen.

We hebben over Hem gehoord, we weten wat Hij allemaal in Egypte heeft gedaan. We weten wat er al in Kanaän is gebeurd. Daarom zijn we naar u toegekomen. De oudsten en de inwoners van ons land zeiden: 'koop een voedselvoorraad en ga naar Jozua toe. Zeg tegen hem dat we als volk ons aan hem willen onderwerpen en dat we vragen om een vredesverdrag. Kijk maar, dit is ons brood. We hebben het op de dag van ons vertrek uit onze huizen meegenomen, nu is het uitgedroogd en verkruimeld. En kijk naar onze wijnzakken, ze waren nieuw toen we vertrokken. Nu zijn ze gebarsten. Kijk naar onze kleding en onze sandalen, versleten door de lange tocht naar u toe.'

De stamhoofden van Israël pakken wat van het eten, bekijken de reizigers en zien wat de mannen bedoelen. Oud brood, oude zakken, oude kleding, alles door een lange reis.

Maar wat doen Jozua en de mannen van Israël niet? Ze gaan met deze situatie niet naar God. Wat zou God van dit voorstel vinden? Moeten ze een vredesverdrag sluiten of niet? God had gezegd dat ze geen verbond mochten sluiten met volken uit het Beloofde land. Vooral omdat deze mensen eigen goden hadden en God de enige God wil zijn in het Beloofde land.

Jozua sluit een vredesverdrag en belooft de mannen dat hun leven gespaard zal blijven, alle stamhoofden van Israël ook, staan hierachter. Ze beloven het zelfs met een eed.

Drie dagen na het sluiten van het vredesverdrag ontdekt Jozua dat de Chivwieten helemaal niet ver weg wonen, maar juist heel dichtbij. Jozua en zijn mannen waren verder getrokken en kwamen na drie dagen al bij dit volk. Jozua en zijn mannen laten de Chivwieten in leven, ze hadden het immers beloofd en zelfs gezworen. Toch krijgen ze wel een straf voor hun plan, ze moeten voortaan voor heel Israël houthakken en waterputten.

Jozua roept de leiders van de Chivwieten bij zich en vraagt hen waarom ze hen hebben bedrogen. De Chivwieten zijn heel eerlijk als ze antwoord geven. We hoorden steeds weer over uw volk, over Mozes en over uw God. We weten dat u het hele land tot uw bezit moet maken en dat u de inwoners moet uitroeien. We waren doodsbang. Daarom hebben we het gedaan. Maar we zullen vanaf nu doen wat u zegt. Jozua zorgt er voor dat hen niets overkomt en vanaf dat moment zijn de Chivwieten houthakkers en waterputters.

Lees verder op de volgende bladzijde



Jozua is er ingetrapt. Hij heeft al zoveel met het volk meegemaakt, al zoveel gezien en geleerd in de tijden met Mozes. Nu is hij de leider, hij luistert naar God, probeert zich aan alle regels te houden. En toch, toch vergeet hij op een heel belangrijk moment God om hulp en raad te vragen. Jozua heeft te snel ja gezegd, het was te mooi om waar te zijn.

### **Afsluiting**

En wij, wat doen wij als we besluiten moeten nemen?  
Hoe gaan wij om met de dingen die God van ons vraagt?  
Trappen we zomaar in dingen die te mooi zijn om echt waar te kunnen zijn. Of denken we goed na, vragen we God om hulp?

*Auteur: CdG*



# Leugen en waarheid

## Intro

'Niets is wat het lijkt'. Dat zou het thema van vandaag kunnen zijn. Weten jullie bij welk populair tv-programma deze slogan hoort? Juist, bij Wie is de Mol. Er is iemand in het team van spelers die voor de camera ongelooflijk zijn best doet, maar ondertussen op een sneaky manier zorgt dat er zo min mogelijk geld in de prijzenpot terecht komt. Het is voor alle spelers heel lastig om de mol te ontmaskeren. Omdat wij mensen alleen maar de buitenkant zien en horen. Ook de kijkers thuis kunnen meedoen en theorieën op de tactiek van de mol loslaten, maar meestal zitten we er met zijn allen goed naast. En blijf je na de ontknoping ontgoocheld achter.

Dat gevoel moeten de Israëlieten ook gehad hebben in het bijbelverhaal uit Jozua 9. Alleen was het bij hen geen spel. Het gaat om een serieuze misleiding met gevolgen voor het verdere leven. Luister maar.

## Bijbelverhaal

Het gaat goed met Israël. De steden Jericho en Ai zijn veroverd. Hun machtige God heeft laten zien dat Hij vecht voor zijn volk. De verhalen van de overwinningen zijn het land door gegaan. Het heeft grote indruk gemaakt op de inwoners van Kanaän. De koningen van de steden in de regio komen in spoedberaad bij elkaar. Ze hebben wel door dat ze binnenkort ook aan de beurt zijn. Israël zal steeds meer land in bezit nemen. Hoe kunnen ze staande blijven tegen zo'n macht? Misschien lukt het als ze samen de vijand tegemoet gaan. Als ze een bondje sluiten. Dat lijkt het beste! Eén stad doet niet mee, Gibeon. De bewoners van deze stad hoorden ook van de verovering van Ai. En ze vermoeden dat Gibeon wel eens de volgende stad zou kunnen zijn die de Israëlieten in bezit nemen. Zij willen daarom niet wachten op de anderen, en moeten zelf een plan trekken. Ze hebben een list bedacht. In hun hoofd is die al helemaal uitgewerkt. Ze sturen een groep afgevaardigden naar Jozua, deze groep moet net doen of ze reizigers van ver zijn. Ze hebben oude kleding aangetrokken en oud voedsel meegenomen. Dit moet hun verhaal geloofwaardig maken.

Op zekere dag komen er mannen bij het kamp te Gilgal aan. Ze zien er verreisd uit, in hun versleten kleren. Ze doen alsof ze een lange reis achter de rug hebben en vertellen dat ze die hele reis gemaakt hebben, omdat ze van de God van Israël hebben gehoord. En ze zijn gekomen om een verbond sluiten. Nu had God aan Israël de regel meegegeven dat ze geen verbond van vrede met volken rondom hen mochten sluiten, omdat God niet wil dat zijn volk besmet zou raken met de heidense invloeden. Met dit in gedachten zijn de Israëlieten wat terughoudend. Er gaat een alarmbelletje rinkelen. Wie zijn jullie en hoe kunnen wij weten dat jullie echt reizigers van ver zijn? Aan Jozua vertellen de Gibeonieten, -zo heten de mannen uit Gibeon-, hun verhaal. Ze spelen het toneelstuk goed. Kijk eens naar onze kleren, nieuw aangetrokken en hier, onze sandalen. Zo goed als versleten. We kunnen ook laten zien wat we bij ons hebben aan

eten en drinken. Het brood was warm toen we het van huis meenamen. En de wijn deden we in nieuwe zakken. Kijk, helemaal uitgedroogd! Er komen scheuren in. De Gibeonieten hebben hun rol goed ingestudeerd. Ze weten wat er in Jericho en Ai is gebeurd, maar daar hebben ze het niet over. Nee, ze vertellen dat ze gehoord hebben wat God gedaan heeft in Egypte. Lang geleden. Ze zwijgen over wat pas gebeurd is bij Jericho en Ai. Dat zou niet slim zijn, want als ze echt van ver komen, kunnen ze dat natuurlijk nog niet weten. Acteertalent hebben ze; van hun gezichten is af te lezen hoe ze onder de indruk zijn. Dat doet wat met Jozua en de oudsten. En als ze dan ook het beschimmelde brood zien, zijn ze overtuigd. Jozua sluit een verbond met de Gibeonieten.

De Bijbel geeft hierop commentaar (vers 14): Maar zij raadpleegden de HEER niet. Dat is ernstig. Alle vorige overwinningen zijn onder Gods leiding tot stand gekomen. En nu laten ze Hem buiten hun beslissingen. Terwijl God degene is die alleen weet wat de waarheid is, gaan ze af op wat ze met eigen ogen zien. Ze zullen er snel achter komen dat ze volledig zijn ingepakt. Niet met vechten, maar met valse vrede. Met vleiende woorden. Met een gerust hart kunnen de Gibeonieten terug naar hun stad. Hun missie is geslaagd. Drie dagen later komt het bedrog al uit. De soldaten van Israël staan voor de poorten van Gibeon en horen tot hun verbazing van het verbond dat gesloten is. Er is zelfs een eed gezworen. Daarbij is de Naam van de God van Israël genoemd. Onmogelijk om dit te verbreken. Onmogelijk om deze stad in te nemen. Het zou de Naam van God schade toebrengen. Dan zou de God van Israël niet meer betrouwbaar zijn. De oudsten van de stad zijn het met Jozua eens. Maar Jozua vraagt wel naar hun bedriegerij. De Gibeonieten ontkennen niet wat ze gedaan hebben. Uit angst is er gehandeld. Ze waren bang voor hun leven. Maar ze willen hun toekomst in de handen van Jozua geven. Hij moet maar zeggen wat hij met hen gaat doen. Ze krijgen een plaats in het midden van Israël. Als houthakkers en waterdragers. Ze mogen werken voor de tabernakel. Zij moeten zorgen dat er altijd hout is voor op het altaar. En er moet altijd genoeg water zijn voor het wasvat en om alle voorwerpen in de tabernakel schoon te maken. De Gibeonieten gaan akkoord, al zijn ze voortaan knechten van Israël. Ze zijn blij dat hun leven gespaard blijft.

## Extra Bijbelgedeelte: Psalm 1

In Psalm 1 gaat het erover hoe wij als mensen in het leven willen staan. Gelukkig ben je als je gelooft in de woorden van waarheid. En als je zelf ook oprecht en betrouwbaar bent. Als het echt ja is, wanneer jij ja zegt. Anderen kunnen dan van jou op aan. Dan word je vergeleken met een boom, die aan de waterkant staat. Met wortels die genoeg voedsel hebben om te groeien. Zo'n boom blijft staan, ook als de wind beukt tegen de takken. Zo'n boom verdroogt niet in zomerse hitte en overleeft de strenge wintermaanden. Heel anders is het met mensen die om de waarheid heen draaien, als hun dat goed uitkomt. Die de bijbelwoorden verdraaien.

Of er zelfs de spot mee steken. De Bijbel is duidelijk over deze levensstijl: Dan ben je niet meer als kaf, de dunne schilletjes van het tarwezaad. Het waait weg, bij elk klein zuchtje wind. De wind neemt het mee en je vindt het niet meer terug. Wat een contrast met de mensen van die waarheid geleerd hebben van hun Schepper; vanuit de bijbel. Gelukkig wie dit leert. Waarvoor kies je? Zet het nog eens even naast elkaar. Een sterke gezonde boom, die vruchten draagt, waar anderen in en onder kunnen schuilen? Of schilletjes die veel stof veroorzaken als ze worden weggeblazen, maar die uiteindelijk niet eens meer terug te vinden zijn? Een verschil van waarheid en leugen, van licht en duisternis, van leven en dood.

### **Creatieve opdracht**

Teken een boom zoals geschreven staat in Psalm 1, met daarbij woorden die erbij horen, die je gevonden hebt in de Psalm. Teken ook het kaf, schrijf daarbij welke mensen hiermee vergeleken worden in Psalm 1.

### **Om over door te praten**

1. In het verhaal blijkt dat het lastig het is om scherp te krijgen wat de waarheid is en wat niet. Praat erover... noem voorbeelden.  
Wat leer je uit Jozua 9?  
Wat vind je van Jozua als leider? Wat doet hij als hij zijn fouten ontdekt?
2. Lees Genesis 9:25 en 26. Noach spreekt hier een profetie uit over zijn zonen. Chams zoon heet Kanaän. Wat wordt er van hem gezegd? De Gibeonieten zijn Kanaänieten. In ons verhaal -nu heel veel jaren later- komt de profetie uit. Zij worden knechten van Israël (nakomelingen van Sem) Wat leren we hiervan? De Gibeonieten komen nog een keer voor in de Bijbel. Lees 2 Samuël 21.  
Let vooral op hoe God het voor hen opneemt. Wat leer je hiervan?
3. Schrijf wat dank- en gebedspunten op, vanuit dit verhaal.

*Auteur: RE*

23 juli 2023

# Gevechten bij Gibeon

Jozua 10:1-28





# Thema: Gods zon blijft schijnen

## Doel

De kinderen ontdekken dat God mensen die op Hem vertrouwen helpt, hoe dan ook.

## Toelichting

Na het bedrog van de Chivwieten gaat de verovering van het beloofde land door. Jozua en zijn leger trekken verder. Koningen van de verschillende andere steden en gebieden laten dat niet zomaar gebeuren. Zij vallen met elkaar Gibeon aan. Jozua en het volk schieten Gibeon te hulp op grond van hun verbond. Zo ontstaat er een strijd in het zuiden van het land. Het gaat er heftig aan toe. Dat kunnen wij niet begrijpen, hoewel de wereld van vandaag ook vol is van geweld en dood. In de geschiedenis van Jozua 10 wordt zelfs zichtbaar dat God meevecht. We lezen dat de HEER het hard laat hagelen over de vluchtende vijanden. Ook laat Hij de zon stilstaan om Jozua en de zijnen meer tijd te geven de overwinning te behalen.

### Titel van het ONDERBOUW-verhaal: De zon staat stil

Richtlijnen: We nemen de kinderen mee in de veroveringen van Jozua. Deze verhalen zijn lastig om hun te vertellen. We vertellen liever over vrede en eensgezindheid dan over strijd.

Vertel een inleidend verhaaltje over stil zijn en stilzetten. Wat kunnen we stil laten zijn of stilzetten? (Een klok of wekker? Muziek, de televisie...) Maar kunnen we onze poes ook stilzetten? Kunnen wij de regen laten ophouden? Kunnen wij de zon stilzetten? Nee, toch gebeurt dat in de vertelling van vandaag.

Er is er maar één die het kan laten hagelen en de zon kan stilzetten. Dat is God de HEER. Vertel dat God dat deed om Jozua en het volk te helpen. De Israëlieten hadden zo meer uren dat het licht was om te kunnen winnen.

### Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: De schepping gehoorzaamt!

Richtlijnen: We nemen de kinderen mee in de veroveringen van Jozua. Deze verhalen zijn lastig om hun te vertellen. We vertellen liever over vrede en eensgezindheid dan over strijd.

God heeft Jozua en het volk het land Kanaän beloofd. Maar ze krijgen het niet cadeau. De volkeren die het land nu bewonen moeten door Israël verdreven worden. Heel het land is voor Israël en hun Heer. Vijandige koningen vallen Gibeon aan. Er ontstaat een gevecht met het leger van Jozua. Dan zien we dat God meevecht. Hij brengt een zware hagelbui en laat zelfs de zon stilstaan. De dag duurt op het gebed van Jozua langer, zodat er meer tijd is het gevecht te beslissen. Heel Gods schepping doet gehoorzaam wat Hij wil, omdat God zijn plan met Israël wil uitvoeren.

### Titel van het BOVENBOUW-verhaal: God voert oorlog

Richtlijnen: Vooral in het Oude Testament komen we veel strijd en geweld tegen. Ook in Jozua 10. Er wordt hevig gevochten. Jozua en zijn legers moeten het opnemen tegen heel wat steden. Zij vallen samen Gibeon aan. Het vervult ons vaak met afgrijzen dat het zo gaat. Toch moet het land veroverd worden en ontdaan van volkeren en hun afgoden. Het beloofde land moet een veilige plek zijn voor God en zijn volk. Dat heeft de HEER beloofd.

Daarom vecht God zelf mee met Israël. Het hagelt over de vijanden, zodat er veel slachtoffers vallen. Daarna zet de HEER de zon wordt stil om de dag lang genoeg te laten duren.

Vraag de jongeren of wij God kunnen vragen mee te doen in een strijd, een oorlog, bijvoorbeeld tegen Rusland?

Waarom wel? Waarom niet?

Welke strijd moeten wij vandaag voeren? Voor welke doelen die God met ons leven heeft, moeten wij strijden? Als wij God om hulp bidden, vecht Hij dan ook bij ons mee? Wat zou zijn methode, 'zijn wapen' kunnen zijn?

### Extra bijbelgedeelte: Lucas 23:44-45

(Wanneer Jezus aan het kruis hangt wordt het midden op de dag volkomen donker. Ook hier zien we dat God ingrijpt in de loop van de natuur. Wat wilde Hij daarmee duidelijk maken?)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

Door een list van de Gibeonieten was er een verbond (een vredesverdrag) gekomen tussen de stad Gibeon en Jozua, de leider van het volk Israël (Joz. 9). Maar die samenwerking zet kwaad bloed bij vijf Amoritische koningen, Ze trekken ten strijde tegen Gibeon en belegeren de stad, die de hulp van Jozua inroept. Bij verrassing valt Jozua aan en verslaat de vijf koningen en hun legers. Hij verovert al hun steden. Nadrukkelijk vertelt de schrijver dat God, de HEER, met Israël meestrijdt. De vijandelijke legers worden getroffen door grote, vernietigende hagelstenen (vs. 11) en de zon gaat veel later onder dan normaal (vs. 12-14).

## Vers voor vers

- Vs. 1v Toen de koning van Jeruzalem hoorde van Jozua's overwinning op Jericho en Ai, en dat Gibeon een vredesverdrag heeft gesloten met Israël, werden hij en zijn volk doodsbang. Temeer omdat Gibeon een grote stad was en hun soldaten bekend stonden als buitengewoon dapper.
- Vs. 3vv De koning van Jeruzalem stuurt boodschappers naar vier andere steden en samen vormen ze een groot leger om die verraders van Gibeon aan te vallen. De vier steden van de bondgenoten – Hebron, Lachis, Jarmut en Eglon – liggen ten zuiden van Jeruzalem.



Kaart van Kanaän in de tijd van Jozua ([doc-player.nl](http://doc-player.nl)).

- Vs. 6vv De bewoners van Gibeon sturen in het geheim een boodschapper naar Jozua in Gilgal en vragen hem om hulp. Jozua gaat met zijn leger naar Gibeon. Van God krijgt hij de boodschap dat hij de vijf Amoritische koningen zal overwinnen.
- Vs. 9vv Jozua voert in de nacht een verrassingsaanval uit en God zorgt ervoor dat er paniek uitbreekt onder de soldaten van de vijf koningen. Hun legers lijden een zware nederlaag. Jozua achtervolgt hen tot Bet-Choron (zie kaartje) en verder naar het Zuiden. Tijdens deze gevechten gebeurt er iets wonderlijks: er vallen bijzonder grote hagelstenen op de vijandelijke legers. Er sterven meer vijanden door de hagel dan door het zwaard van Israëlitische soldaten.
- Vs.12vv Dit is een stukje tekst uit een oud geschrift, Het boek van de oprechte. Daarin staat vermeldt dat Jozua op die dag een gebed uitgesproken heeft dat niemand voor of na hem ooit gedaan heeft.  
'Zon sta stil boven Gibeon, maan blijf staan boven de vlakte van Ajalon.'  
Op dat moment lag Gibeon voor Jozua oostelijk en Ajalon in het zuidwesten. De opgaande zon bleef stil staan 'in het midden van de hemel – in het Zuiden – en haastte zich niet om onder te gaan, ongeveer een volle dag' (HSV). Dit oude geschrift vermeldt dan dat Jozua na zijn overwinning terugkeerde naar Gilgal, waar het hele volk Israël verbleef.
- Vs.16vv Hier gaat de tekst van het boek Jozua weer even terug in de tijd en vertelt hoe deze overwinning verlopen is. De vijf koningen vluchtten voor de Israëlieten en verstopten zich in een grot bij Makkeda, tussen Ajalon en Lachis, en waarschijnlijk geholpen door de bewoners van Makkeda. Vs. 28 beschrijft dat Jozua ook deze stad verovert en uitroeit.
- Vs. 22vv Tenslotte lezen we hoe de vijf koningen, die in een grot waren opgesloten, gedood worden door Jozua. Om hun triomf zichtbaar te maken liet Jozua eerst zijn aanvoerders hun voet op de nek van deze koningen zetten, om te laten zien: zo zal het met al onze vijanden gaan.

## Opmerkingen

Jozua veroverd zes belangrijke steden, nadat ze zijn bondgenoot, de stad Gibeon, hebben aangevallen. Met deze verovering krijgt hij een belangrijk gebied van het land Kanaän in handen.

Een bijzondere gebeurtenis is wat vs. 12 en 13 vertellen over de zon die er langer over doet om onder te gaan dan normaal. Misschien dat kinderen uit de bovenbouw kritische vragen stellen: hoe kan dat nou?

Een alternatieve uitleg beschrijft het gebeuren als een bijzondere zonsverduistering, waarbij er nog een ring van licht zichtbaar blijft – binnen die ring is de schaduw van de maan te zien. Een zonsverduistering is voor ons een bezienswaardigheid, maar toen was het een verschijnsel dat voor mensen net zo angstaanjagend was als nu (en toen) voor dieren. Behalve voor het volk Israël, omdat Jozua dit verschijnsel aankondigde met de woorden: zon stop bij Gibeon, en ook jij maan bij het dal van Ajjalon. De opdracht 'stop' kun je interpreteren als 'stop met bewegen' maar ook als 'stop met schijnen'.

Literatuur: Daniel Vainstub et al. 'The Miracle of the Sun and Moon in Joshua 10 as a Solar Eclipse,' *Vetus Testamentum* 70 (2020) 722–751, van drie Israëlitische onderzoekers, vrij verkrijgbaar.

*Auteur: RB*

## Liederen

Psalm 144: 1, 2 en 3

Psalm 121

Lied 704

(=Gezang 44 LvdK)

Lied 642

(=Gezang 218 LvdK)

Psalm 8

Hemelhoog 4

Daar waar de zon opkomt

Hemelhoog 32

Ken je dit verhaal?

Hemelhoog 56

De Here zegent jou

Hemelhoog 61

Ik kijk omhoog naar de bergen

Op Toonhoogte 56

Ik volg de Heer

Hemelhoog 305

*Auteur: PZ*



# De zon staat stil

## Inleiding

Ken je het spelletje 'omkijkertje'? Dat iemand vooraan staat. Met de rug naar je toe. Iedereen loopt naar hem/haar toe. Maar als zij/hij omkijkt, moet iedereen stil staan. Als hij/zij ziet dat je toch loopt ben je af.

Je kunt de klok stilzetten. De televisie uit doen. Kun je de poes ook stilzetten of uitdoen?

In het verhaal van vandaag gaat God iets stilzetten. Hij doet een paar dingen die wij niet kunnen. Hij helpt het volk Israël daarmee. Luister maar:

## Bijbelverhaal

De koning van Jeruzalem is niet zo blij. Hij heeft gehoord dat Jozua met zijn leger van Jericho en Ai heeft gewonnen. Ook hebben Israël en Gibeon elkaar beloofd te helpen. Als een ander land komt vechten, zullen ze samen terugvechten. Stel je voor dat Jozua en zijn leger Jeruzalem ook willen hebben. Gibeon heeft sterke, dappere soldaten. En wat het volk Israël kan .... De koning moet er niet aan denken. Dat loopt niet goed af. Daar wordt de koning bang van.

De koning van Jeruzalem bedenkt een plan. Hij gaat praten met vier andere koningen. 'Ik wil tegen Gibeon vechten. Dat kan ik niet alleen met mijn eigen soldaten. Samen met jullie en je soldaten kan dat wel. Wij moeten van Gibeon winnen. Dan kunnen ze Israël niet meer helpen.' Dat vinden de vier koningen een goed plan. 'Ooooooh kijk nou! Daar in de verte komt een heel groot leger aan.', roepen de mensen in Gibeon. 'Ze willen met ons vechten. Help, wat moeten we doen?' Plotseling krijgen ze een goed idee. 'We gaan Jozua en zijn volk vragen om ons te helpen' zeggen ze.

'Jozua, alsjeblieft, wil je ons helpen. Er komen vijf koningen aan met hun leger soldaten. Ze willen tegen ons vechten. Het zijn er zoveel dat we gaan verliezen. We willen ons land zelf houden. Red ons alsjeblieft.' Jozua helpt Gibeon zoals de Israëlieten beloofd hebben. God zegt dat hij niet bang hoeft te zijn. 'Ik zal zorgen dat ze van Israël en Gibeon verliezen', zegt Hij.

Op een ochtend schrikken de vijf koningen en hun soldaten wakker. Wat is dat, wat horen ze zo vroeg in de morgen? Dat zijn soldaten, heel veel soldaten van Israël. Ze zijn héél dichtbij, ze beginnen te vechten. Het lukt niet goed om terug te vechten. De vijf koningen met hun leger proberen te vluchten. Dan laat God enorm grote hagelstenen uit de lucht vallen. De hagelstenen maken de soldaten dood. (maak duidelijk dat de hagelstenen die hier vallen dat niet kunnen. Dit om te voorkomen dat ze daar in de toekomst bang van worden.) De vijf koningen worden heel erg bang. Ze verstoppen zich in een grot. Dat hoort Jozua. Hij laat de opening van de grot dichtbouwen met stenen. Nu zijn ze gevangen.

Het leger soldaten van Jozua heeft nog niet helemaal gewonnen. 'Duurde de dag maar wat langer', denkt Jozua, 'dan konden we nog een tijd doorvechten. Alleen dan kunnen we winnen.' Jozua vraagt aan God of dat kan. Hij bidt tot God. Dan mag hij van God zeggen: 'Zon, sta stil boven Gideon. Maan blijf staan boven de vlakte van Ajjalon.' En de zon staat stil en de maan blijft staan. Dat gebeurt omdat God het wil. Alleen Hij kan dat. Zo helpt Hij Jozua en de soldaten om te winnen.

God doet wat hij belooft. Het volk Israël kan op Hem vertrouwen.

*Auteur: TD*



# De schepping gehoorzaamt!

## Inleiding

Wie heeft er wel eens met soldaten of ridders gespeeld? Vandaag gaan we het over oorlog hebben. Met soldaten en ridders spelen kan best leuk zijn, maar oorlog in het echt is natuurlijk best eng. Toch is het belangrijk om er soms een verhaal over te horen.

Vandaag is er weer een verhaal over Jozua. De Israëlieten willen in het beloofde land Kanaän gaan wonen, maar er wonen nu nog andere mensen. Helaas komt er dus oorlog. Jozua is de leider van de Israëlieten en hij probeert de oorlog te winnen, met de hulp van God. Luister maar.

## Bijbelverhaal

De koning van Jeruzalem is bang. De Israëlieten komen steeds dichterbij. Ze hebben al veel steden veroverd en hij weet zeker dat ze Jeruzalem ook willen hebben. En dat is zijn stad! Die wil hij niet verliezen. Hij kijkt naar de grote kaart op zijn bureau. In die tijd is er nog geen google maps, dus zo'n kaart is heel kostbaar. Op deze kaart staan alle steden in Kanaän. Hij strijkt over zijn baard en probeert een plan te denken.

*Klop, klop!*

'Binnen!', roept de koning.

Een boodschapper komt binnen en buigt. 'Koning, ik heb nieuws voor u. De stad Gibeon heeft vrede gesloten met de Israëlieten.'

De koning is zo boos dat hij zijn vuisten balt en een stuk van de kaart verkreukelt. Gibeon heeft hem verraden! Niemand zou met de Israëlieten moeten praten, iedereen moet hem helpen de Israëlieten te verjagen.

Iedereen moet hem helpen... De koning heeft een idee en strijkt de kaart weer plat. De koningen van de andere steden voelen zich vast net zo bang en boos als hij. Maar samen kunnen ze de Israëlieten en de verraders in Gibeon een lesje leren. Hij kijkt op de kaart op de kaart welke steden er in de buurt zijn. Jarmuth, Hebron, Lachis, Eglon...

'Boodschapper!' zegt hij. 'Stuur dit bericht naar de koningen van Jarmuth, Hebron, Lachis en Eglon.'

*Beste koningen,*

*De Israëlieten zijn al veel te lang in Kanaän. Maar samen kunnen we ze verslaan en ze weer naar Egypte jagen! Dus verzamel jullie legers, dan gaan we samenwerken.'*

De andere koningen doen wat de koning van Jeruzalem wil. Veel Israëlieten zijn bang, nu er niet één, niet twee, maar wel vijf legers op hen af komen. Maar Jozua is niet bang. Hij gaat in zijn tent zitten en bidt tot God. Daarna roept hij het leger bij elkaar. 'Wees niet bang,' zegt hij, 'want we kunnen op God vertrouwen, Hij laat ons niet in de steek!'

De Israëlieten voelen zich gelijk een stuk dapperder.

Er volgt een lange veldslag, waarin de Israëlieten tegen de vijf andere legers vechten. Vijf tegen één lijkt oneerlijk, maar Israël is niet alleen. God is erbij en zorgt ervoor dat de andere legers bang zijn. Hun speren trillen in hun handen, omdat ze zo bang zijn. Daarom kunnen ze niet goed vechten.

Maar God doet nog meer! Als de vijanden willen vluchten, laat God het hagelen. Enorme hagelstenen vallen uit de lucht, boven op de soldaten van de andere legers. Het geratel van de hagel op de ijzeren wapens klinkt ontzettend luid.

Zelfs de zon wordt door God in de hemel stilgezet. Zo is het langer licht en hebben de Israëlieten meer tijd om te vechten.

Jozua kijkt omhoog naar de stilstaande zon en de vallende hagelstenen en hij weet het zeker: God heeft hen gered.

## Slot

Jozua verslaat alle vijf koningen. De Israëlieten waren bang voor de vijf legers, maar ze vertrouwden op God en die hielp hen. Hij zette zelfs de zon voor hen stil. Dus uiteindelijk waren de vijf koningen veel banger.

## Vraag

Ben jij wel eens erg bang? Heb je dan wel eens God om hulp gevraagd?

*Auteur: RvR*



# God voert oorlog

## Intro

Gods verhaal gaat door. Dat lezen we in het hoofdstuk van vandaag; Jozua 10. God blijft trouw aan zijn volk. Ook al nemen ze hun eigen beslissingen. Weten jullie nog van vorige week? Jozua en de oudsten sloten zonder dat ze het wisten een verbond met een stad tien kilometer verderop. Dat had God verboden, omdat Hij niet wilde dat de heidense bevolking van Kanaän daar zou blijven leven met hun afgoden. Veel te gevaarlijk! Zijn volk moet alleen Hem dienen. Jozua was met open ogen in de val gelopen. En nu moet hij de gevolgen van deze verkeerde beslissing ook dragen. Dat doet hij ook. Luister maar.

## Bijbelverhaal

Natuurlijk krijgen de Kanaänieten die in de buurt wonen als snel te horen dat de inwoners van Gibeon een verbond gesloten hebben met Israël. De koning van Jeruzalem, Adonisedek, zoekt contact met de andere leiders en samen willen ze Gibeon een lesje leren. De legers worden gemobiliseerd en het ziet er voor Gibeon niet goed uit. Daarom rennen er vanuit het stadje boden naar Jozua met het dringende verzoek om hen te helpen. Kom snel, verlos ons, help ons!

Jozua laat ook nu zien dat hij een goede leider is, hij aarzelt niet. Hij houdt zich aan de gemaakte afspraken. Dit is de consequentie van zijn eerder gemaakte fout. Nu moet hij een stad verdedigen, die hij eigenlijk had moeten verslaan. En bijzonder wat we lezen in de Bijbel; Jozua aarzelt niet omdat God hem laat weten: Wees niet bang, want Ik heb de Kanaänieten in uw hand gegeven. Niemand van de vijand zal staande blijven. Hoe groot hun leger ook is. God geeft de overwinning. Meer hoeft Jozua niet te weten. Hij gaat onmiddellijk met zijn leger op weg. Zo snel, daar hadden de vijanden niet op gerekend. Die zijn totaal overrompeld. Ze raken de kluts kwijt en slaan op de vlucht. Zonder zich maar te verdedigen nemen ze de benen. Jozua achtervolgt hen tot over de steile bergpaden. God laat weten dat het gaat om een strijd tegen zijn vijanden. Want dat zijn de Kanaänieten; Gods vijanden. Daarom strijdt God met Israël mee. Hij doet dat vanuit de hemel. Door grote hagelstenen op de vluchtende soldaten te laten regenen. Deze stenen doden meer vijanden dan dat er door het leger van Israël gedood worden. Misschien gaat het hier niet om stukken bevroren ijs, maar we moeten eerder denken aan meteorietstenen. Die kunnen inderdaad groot zijn. Dat kunnen ook vurige stenen zijn. De God van Israël laat zien dat Hij degene is die de natuurkrachten zelf in zijn hand houdt. De stenen komen precies op dit moment en op deze plek. Daar waar de vijand naar toe vlucht. We lezen niet dat er van het andere leger door stenen worden gedood. Duidelijk is dat God voor Israël strijdt.

Dan maken ze nog een groot wonder mee: Jozua ziet aankomen dat het leger van Israël meer tijd nodig heeft om de veldslag te beëindigen. Eigenlijk zou het nog wat langer licht moeten blijven. Dat spreekt Jozua als een

gebed uit naar God. Voor de ogen van de Israëlieten. 'Zon, sta stil boven Gibeon en maan, in het dal van Ajjalon. Israël ziet het gebeuren: Dat de zon en de maan stilstaan. Ongeveer een volle dag. De zon haast zich niet om onder te gaan. Jozua's gebed is verhoord. Dit moet ook indruk gemaakt hebben op de Kanaänieten, want zij aanbaden de hemellichamen. God laat hun zien wie ècht God is. En dat het zijn gevecht is met de goddeloze inwoners van Kanaän. Hun legers zijn zo goed als vernietigd. Jozua is zo goed als zeker van de overwinning op alle vijandelijke steden, tot hij hoort waar de vijf koningen van de grote steden zijn. Die vijf machtige mannen die de legers gemobiliseerd hadden. Ze hadden hun legers in de steek gelaten, toen ze zagen dat ze geen schijn van kans hadden. En hebben zich verstopt in een grot. Jozua geeft opdracht de opening van de grot met grote stenen af te sluiten. Daar zitten ze voorlopig goed opgeborgen. Hij maakt zijn achtervolgingswerk eerst af en daarna komt hij met zijn mannen terug. Dan mogen de koningen de grot uit. Tot voor Jozua. Jozua zal rechtspreken. Ze moeten voor Jozua op de knieën. Zo is voor iedereen zichtbaar dat deze grote koningen overwonnen zijn. De oversten van het leger krijgen zelfs de opdracht hun voet op de nek van de gebogen koningen te zetten. Er is maar één grote overwinnaar in deze strijd, dat moet duidelijk zijn. Zo zal de God van Israël doen met de vijanden van zijn volk. De koningen worden gedood en hun lichamen worden opgehangen. Ze blijven hangen tot het einde van de dag. Dan geeft Jozua opdracht om de dode lichamen in hun eigen verstopplaats, in de grot te leggen. Daarna gaan de grote stenen weer voor de opening. God had gezegd: Ik zal voor jullie strijden. En Hij heeft gestreden voor zijn volk. Dit verhaal maakt weer heel duidelijk. God doet wat Hij belooft.

## Om over door te praten

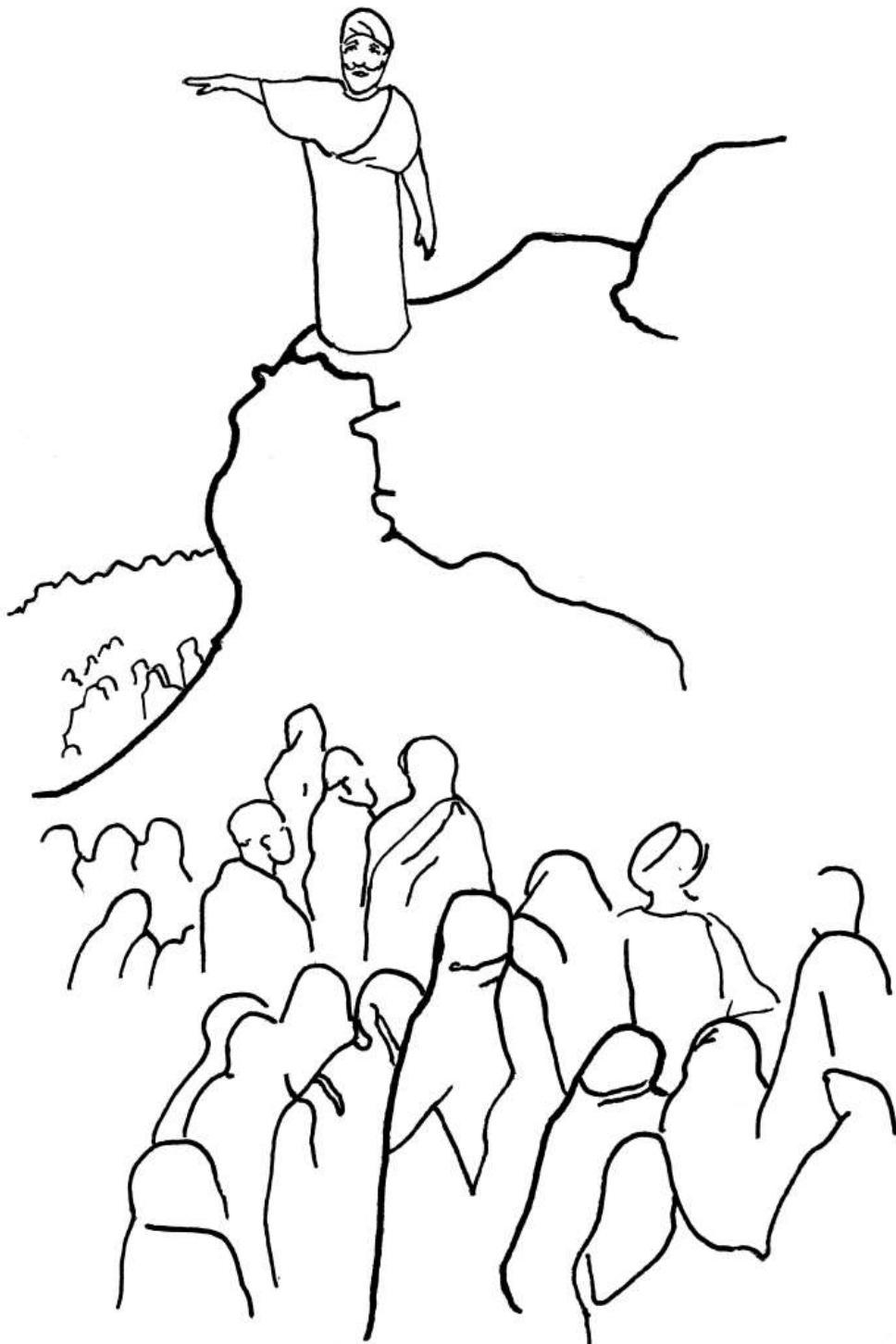
- Er staat een opvallende tekst staat er in dit bijbelgedeelte. Jozua 10:14. Lees die nog eens met elkaar. Bij dit vers plaatsen we de volgende stelling: Als je bidt naar Gods wil komt er verhooring. Wat vinden jullie? Waar/niet waar.
- Er zijn nog meer bijbelverhalen waarin God zijn macht laat zien in de schepping. Zoek naar voorbeelden. De laatste zin van dit verhaal was: God doet wat Hij belooft. Vertel elkaar voorbeelden uit dit verhaal, uit andere bijbelgedeelten.
- Voor het gebed: Waar wil je God straks met elkaar voor danken? Zoek naar iets van God uit dit verhaal waarvoor je Hem wil aanbidden.

*Auteur: RE*

30 juli 2023

# Terugkijken en vooruitzien in Sichem

Jozua 23-24:31



# Thema: Belangrijke laatste woorden

## Doel

De kinderen leren zien dat in de laatste woorden van Jozua de belangrijkste dingen voor het volk worden gezegd.

## Toelichting

Jozua heeft zijn opdracht uitgevoerd: Israël binnenbrengen in het door God beloofde land. Hij neemt afscheid als leider van het volk. Met een toespraak op een vergadering van alle volksvertegenwoordigers. Een afscheidstoespraak en een laatste ontmoeting hebben meestal een bijzondere lading. Er wordt gezegd wat echt belangrijk is voor iemand, wat zijn diepste overtuiging is. De woorden van Jozua zijn vol wijsheid en zorg voor het volk dat hij los moet laten. Het kost hem moeite, maar hij is oud en moe. Zijn diepste overtuiging is dat Israël de HEER niet mag vergeten. Daarom laat de Israëlieten trouw beloven aan de HEER bij Sichem. Aan de trouw van God de HEER twijfelt hij niet. Die heeft God bewezen. Maar of het volk trouw blijft?

Jozua sterft, zijn volk leeft verder. En God gaat mee. Hij blijft dezelfde.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Vergeet dit niet!

Richtlijnen: Wie zeggen tegen ons wel eens dingen die we niet moeten vergeten? Papa, mama, juf of meester. Misschien weet je nog anderen.

Jozua voelt zich te oud en te moe om nog langer de leider van Israël te zijn. Zijn werk is ook af: Israël woont vredig in het door God beloofde land. Jozua weet dat hij niet lang meer zal leven. Daarom wil hij het volk nog één keer het allerbelangrijkste zeggen. De dingen die ze niet mogen vergeten: zonder de HEER kunnen ze niet gelukkig zijn. Ze moeten niet vergeten dat God altijd bij hen blijft. Dat God van hen houdt. En dat ze daarom altijd naar Hem moeten luisteren.

Dat moeten ook niet vergeten.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Zo is het door Jozua gezegd en vastgelegd

Richtlijnen: Vandaag horen we Jozua's laatste woorden. De laatste woorden die hij zal zeggen tegen het volk dat hij jaren geleid heeft. Hij is moe en oud. Zijn taak zit erop. En toch, voordat hij zich helemaal terugtrekt en sterven zal, drukt hij het volk het belangrijkste nog eens op het hart.

Woorden lijken hem niet genoeg. Want ook al belooft het volk te doen wat hij zegt (God trouw te zijn), bij Sichem laat hij opnieuw de wetten en de regels voorlezen. Ook wordt er door hem een steen geplaatst als teken van de verbondenheid met God. De steen als blijvend teken (een soort handtekening) van wat Jozua in zijn leven heeft willen laten zien. Vergeet niet: God is trouw. Zijn jullie dat ook blijven?

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Het testament van Jozua

Richtlijnen: Een testament heeft te maken met de laatste wensen van een overledenen. Hoe wil hij dat er na zijn dood met zijn bezit wordt omgegaan? Hij kan geld aan een goed doel geven: daarmee laat hij zien dat hij dat belangrijk vindt. In wat iemand vastlegt, herken je zijn idealen en overtuigingen.

In Jozua 23 en 24 zien we Jozua's testament. Wij horen wat Jozua nalaat en wat zijn wensen zijn. Over bezit praat hij niet, alleen over het volk dat een nieuw land bewoont. Een volk dat God dient en rust kent. Jozua's wens? Dat datzelfde volk trouw blijft aan de HEER.

Is Jozua gerust op de toekomst? Of maakt hij zich terecht zorgen? Hij gaat met het volk naar Sichem. Daar laat hij Israël opnieuw God trouw beloven. De geboden van de HEER worden gelezen en een steen opgericht als teken van de belofte van trouw.

Is zoiets nodig? Hoe moeilijk vinden wij het om God trouw te zijn? Is er voor ons ook zo'n testament om op terug te vallen? Gods woorden...

## Extra bijbelgedeelte: Matteüs 5: 14-16

(Jezus herinnert ons aan Gods liefde trouw en vraagt ons tot zijn eer trouw voor Hem te leven, zijn licht te verspreiden in de wereld)

Auteur: DW



# Achtergrondinformatie

## Inleiding

Hetzelfde verhaal driemaal verteld: In 23:1-16 vertelt Jozua het aan de oudsten, in 24:1-15 vertelt Jozua het namens God aan het volk, en in vers 16-17 antwoordt het volk met een samenvatting.

Wat een bijzonder bericht, aan het begin van Jozua 23! Het hele boek Jozua staat in het teken van de strijd om Kanaän, en die is nu over. Er volgt een periode van rust. Israël is voor het eerst veilig, verlost van zijn vijanden. Jozua, de krijgsman die de het in bezitnemen van Kanaän moest uitvoeren (Jozua 1:1) is klaar met zijn levenswerk. En hij ziet zijn levenseinde naderen. Hij roept de leiders van het volk bijeen. Wat heeft hij zo op het einde van zijn taak en zijn leven te delen?

## De leiders

*Dat ze samen God aan het werk hebben gezien!*

God had hen in het beloofde land gebracht, en ze hebben samen ervaren dat God zelf de overwinning gaf. Veertig jaar eerder waren ze bang geworden voor de overmacht, en toen ze de Jordaan overtrokken was aan die overmacht niets veranderd. Maar telkens weer (lees heel Jozua) gaf God overwinning.

Het geweld, het bezetten van Kanaän, het verjagen en zelfs uitroeien van de volken roept veel vragen op. Voor nu verwijst ik naar Genesis 15:12-21, Exodus 23:20-26 en Jozua 1. Het is de HEER die de opdracht aan Israël geeft, om de zonden van die volkeren. Het is dus niet het volk Israël en Jozua die uit eigen motieven vechten.

*Jozua spreekt het vertrouwen uit dat God zal blijven optreden.*

Ze mogen dan overal de overwinning hebben behaald, er wonen nog veel oorspronkelijke bewoners tussen de Israëlieten in. Dus is de opdracht om Kanaän geheel in bezit te nemen nog niet echt voltooid. Jozua weet dat hij het vervolg niet meer zal meemaken. Maar ook voor die toekomst vertrouwt hij: De HEER, uw God, zelf zal ze voor u verdrijven en uitroeien.

*Jozua roept op om trouw te blijven aan God.*

De leiders hebben ervaren wat het betekent als God met hen is. Om op zijn beloften te kunnen blijven bouwen roept Jozua hen op heel trouw te blijven in de omgang met God. Het is geen oproep met een geheven vingertje, maar met het hart: Jullie hebben zelf ervaren dat Hij het waard is. Dat wat Hij belooft gebeurt. Dat Hij het verschil maakt. Vers 11: 'Daarom is het van levensbelang Hem lief te hebben.'

De grootste dreiging is dat er iets of iemand tussen het volk en God komt. Daarom is vermenging met de volkeren die God wil verdrijven het toppunt: Een gezin beginnen met hen in dit land, is kiezen voor een toekomst met hen. En je weet dat de HEER geen toekomst voor hen in dit land geeft. Datzelfde geldt natuurlijk voor hun goden: Als je die gaat vereren, kies je tegen de Heer, en voor een toekomst met de oude bewoners van het land.

Je merkt dat Jozua hier echt bang voor is. Want, vers 12-13, de gevolgen zijn niet te overzien. Het zal nog zover komen dat jullie zelf weggevaagd worden uit dit goede land dat de Heer, uw God, u gegeven heeft! Het is of Jozua de ballingschap en de verstrooiing nu al aan voelt komen... Maar, vers 14, doe het niet om de waarschuwing, maar om de trouw en steun van de HEER. Hij heeft toch al zijn beloften gehouden?

*Jozua waarschuwt: de andere kant van de medaille.*

God heeft al zijn beloften van redding en voorspoed gehouden. Reken er dus op dat Hij ook zijn beloften van straf en oordeel zal houden, als je je tegen Hem keert.

## Het hele volk

Nadat Jozua de leiders heeft toegesproken, doet hij dat nu met het hele volk. Met een bijzonder verschil: ditmaal legt de HEER zelf Jozua de woorden in de mond. Net als bij de leiders begint dat bij het begin.

*Samen hebben ze God aan het werk gezien*

God is een reddende, trouwe en sterke God. Lang geleden dienden jullie voorouders ook vreemde goden. Tel eens hoeveel dingen de HEER heeft gedaan en gegeven! Ik heb weggehaald. Ik heb Abraham laten trekken. Ik schonk hem nakomelingen. Isaak af ik Jakob en Esau. Ik gaf Esau grond. Ik stuurde Mozes en Aäron. Ik teisterde Egypte. Ik leidde jullie het land uit. Ik heb jullie bevrijd. Ik scheidde Israël van de Egyptenaren. Ik bracht jullie naar het land van de Amorieten. Ik leverde hen aan jullie uit. Ik vernietigde hen. Ik liet Bileam zegenen in plaats van vervloeken. Ik beschermde jullie tegen hem. Ik leverde volkeren aan jullie uit. Ik stuurde horzels. Ik heb jullie land gegeven.

Jozua greep een generatie terug – dat had hij meegemaakt. De HEER grijpt 400 jaar verder terug, want de HEER is eeuwig. En zijn trouw is dat ook.

*Jozua plaatst Israël voor de keuze: de HEER of andere goden*

Dat helpt met kiezen! Als je tot je door laat dringen wie de HEER is geweest in je eigen leven en in de generaties voor je, dan weet je waarom je gelooft. En dan weet je waarom je alle andere goden weg wilt doen uit je leven. En ik, zegt Jozua, ik en mijn gezin hebben gekozen. Wij dienen de HEER!

*Het volk belooft trouw aan de HEER*

Israël stemt van harte in: De HEER heeft ons bevrijd uit Egypte. En tot nu toe doet de HEER grote wonderen voor ons. We zijn er zelf bij geweest. Natuurlijk zullen wij de HEER dienen, want Hij is onze God.  
Tot slot waarschuwt Jozua het volk nog, en herhaalt het volk hun belofte van trouw. Dat alles wordt zwart op wit gezet, en er wordt een grote steen als herinnering opgericht. Wij zijn er best goed in dingen op papier te zetten: regels, lijsten, besluiten en beleid. Maar we weten ook: papier is geduldig. We zijn er een stuk minder goed in om ons ergens echt op vast te leggen. Zo'n steen, die staat er 100 jaar later nog. Of 1000 jaar. En al die tijd blijft hij de voorbijganger herinneren aan wat er beloofd is.  
Is het misschien tijd om dit verhaal van Jozua opnieuw te doorleven? Om in een tijd waarin het christelijk geloof lijkt te verdampen iedereen bij elkaar te roepen? Om elkaar te wijzen op Gods trouw, en wat Hij van Abraham via Jezus, en tot onze eigen generatie toe, aan trouw en wonderen gedaan heeft?

*Auteur: KS*

## Liederen

Psalm 25: 1, 2 en 6	
Lied 904	(=Gezang 427 LvdK)
Gezang 304 LvdK	
Bewaar het in je hart	Elly en Rikkert Zuiderveld
De Here zegent jou	Hemelhoog 61
Ik kijk omhoog naar de bergen	Op Toonhoogte 56
Ik volg de Heer	Hemelhoog 305
Welzalig de man die niet wandelt	Hemelhoog 2
Wees niet bang	Op Toonhoogte 556
Lees je Bijbel, bid elke dag	Hemelhoog 382

*Auteur: PZ*



# Vergeet dit niet!

## Inleiding

'Tim vergeet je zwembroek niet', roept mama. Snel pakt hij zijn zwembroek. Zonder zwembroek kan hij niet mee naar het zwembad. Dat zou jammer zijn. Zwemmen is superleuk! Huppelend gaat hij naar school. De zwemtas wiebelt op zijn rug. Vergeet jij ook wel eens iets? Herinnert mama of papa jou wel eens ergens aan? Of iemand anders?

## Bijbelverhaal

Jozua vindt dat hij heel erg oud is geworden. Eens komt er een dag dat hij dood zal gaan. Hij denkt na over het volk Israël. Straks is hij, Jozua, er niet meer. Zullen de mensen van Israël dan nog wel naar God blijven luisteren? Zullen ze nog wel leven zoals Hij dat wil? Jozua is bang dat de Israëlieten dat een beetje gaan vergeten. 'Dat mag niet gebeuren', denkt Jozua. Daarom roept hij de leiders van de stammen bij elkaar. 'Ik wil een paar heel belangrijke dingen tegen jullie zeggen', zegt hij, 'Over wat jullie moeten doen als ik er niet meer ben.' Dan vertelt hij hoe God al die jaren in de woestijn voor hen gezorgd heeft. Hoeveel de HEER van het volk Israël houdt. Ook zegt hij dat ze de mensen moeten vertellen over Gods regels. Zodat ze leven zoals Hij dat wil. Weet je wat nu zo bijzonder is. God wil bijna precies hetzelfde zeggen. Niet alleen aan de leiders, maar aan het hele volk Israël. Vertelt God dat zelf? Nee dat mag Jozua doen voor Hem.

'Alle mensen van Israël moeten goed luisteren! De HEER heeft tegen mij gezegd dat ik jullie iets moet vertellen. God heeft Abraham dit land gegeven. Zijn zoon Isaak kreeg twee kinderen, Jakob en Esau. Jakob is naar Egypte gegaan met zijn zonen. Daar was het niet fijn. Al zijn kinderen en de andere Israëlieten moesten daar hard werken. Ze hadden pijn en verdriet. God heeft gezorgd dat Mozes met het volk Israël uit het land Egypte weg kon gaan. Jullie weten vast nog wel van de tien plagen. (noem er eventueel een paar) Het was jullie God die zorgde dat dit gebeurde. Alleen daarom liet de koning van Egypte Israël vrij. Het was een lange reis naar dit beloofde land. God heeft ons de weg gewezen. Hij zorgde dat we te eten en te drinken hadden. Soms kwamen er soldaten van andere volken. Ze kwamen met ons vechten. De HEER heeft er altijd voor gezorgd dat we hebben gewonnen. Jullie mogen altijd in dit land blijven wonen. Andere volken die hier nog zijn zal God weggagen. Jullie moeten ook iets voor God doen. Je moet voor Hem kiezen. Niet voor andere goden. God houdt heel veel van jullie. Het is belangrijk dat jullie veel van God houden. Ook moet iedereen goed naar Hem luisteren. Houd je goed aan de regels die Hij gegeven heeft. Alleen dan zal Hij goed voor jullie zorgen. Alleen dan kunnen jullie gelukkig zijn. Zullen jullie beloven dat jullie dat doen? Zullen jullie dat niet vergeten?'

Het hele volk Israël beloofd dat ze dat altijd zullen gaan doen.

Hou jij ook zoveel van God?  
Volg jij zijn regels ook?  
Probeer er je best maar voor te doen.

*Auteur: TD*



# Zo is het door Jozua gezegd en vastgelegd

## Inleiding

Vandaag lezen we wat er in het allerlaatste verhaal in het bijbelboek Jozua staat. Jozua heeft veel meegemaakt. Daar hebben we de afgelopen tijd een paar verhalen van kunnen horen. Maar nu is Jozua oud. Hij gaat bijna sterven en wil de Israëlieten nog een laatste keer over God vertellen. Hij gaat vertellen over alle mooie dingen die God gedaan heeft.

Regel hiervoor pen en papier.

Wij kunnen ook een lijstje maken met dingen die God gedaan heeft. Kunnen jullie mooie of indrukwekkende dingen noemen die God gedaan heeft? Dan schrijf ik die op. (Noem eventueel voorbeelden zoals de ark van Noach.)

## Bijbelverhaal

Ester kijkt om zich heen. Iedereen die langsloopt is onrustig met elkaar aan het fluisteren, maar ze heeft geen idee waarom. Eindelijk ziet ze iemand die ze kent: Sem, haar buurjongen. Ze loopt gauw naar hem toe.

'Hé, Sem! Weet jij wat er aan de hand is?'

Sem draait zich om en verbaasd ziet ze dat er tranen in zijn ogen zwemmen.

'Hoi, Ester... Jozua gaat zo een toespraak houden.'

'Wat is daar erg aan?'

'Hij zegt dat het de laatste keer zal zijn.'

Esters mond valt open. Jozua is natuurlijk oud, maar het idee dat hij binnenkort zal sterven voelt heel vreemd. Hij is er al zolang ze zich kan herinneren.

'Laten we dan maar gaan luisteren', zegt ze zacht.

Sem en Ester vinden een plekje op een heuvel. Daarvandaan kunnen ze over de mensenmassa heen kijken en toch nog iets verstaan van wat er gezegd wordt. Ester knijpt haar ogen samen tot spleetjes en probeert Jozua te vinden.

Sem wijst. 'Kijk, volgens mij is hij daar!'

De persoon naar wie hij wijst is eigenlijk een heel gewone persoon, met grijs haar en een gerimpeld gezicht. Ester fronst, ze had hem... indrukwekkender verwacht. Maar misschien maakt het niet veel uit hoe hij eruitziet, God heeft hem geholpen en samen hebben ze het land Israël veroverd.

Jozua schraapt zijn keel en begint zijn toespraak. Er staan mensen in de menigte die herhalen wat er gezegd wordt, zodat iedereen het kan horen.

'Dit zegt God: 'Ik ben de HEER, de God van Israël. Jullie hebben nu een eigen land, maar dat is heel lang niet zo geweest. Lang geleden reisde Abraham naar Kanaän, waar ik hem veel kinderen beloofde. Zijn kleinkind Jakob reisde met zijn kinderen naar Egypte. Daar had jullie volk een goede tijd, zolang Jozef de onderfarao was, maar de Egyptenaren vergaten Jozef en behandelden jullie als slaven. Ik heb jullie volk toen uit Egypte bevrijd.

De farao wilde jullie niet laten gaan, maar ik heb Mozes wonderen laten doen om hem bang te maken. Jullie verlieten Egypte door de Rode zee, die ik gespleten had, en de farao kon jullie niet volgen. Jarenlang zwierven jullie in de woestijn, maar met Jozua heb ik jullie heel dit land laten veroveren.'

Ester denkt na over wat Jozua heeft gezegd. Eigenlijk heeft God heel veel voor Israël gedaan. Dat is bijzonder. Jozua gaat verder. 'Nu wil ik jullie vragen of jullie in God willen blijven geloven, ook als ik er niet ben. Geloven jullie in God?'

'Ja,' zegt iedereen.

Jozua pakt een grote steen op van de grond. 'Vergeet niet wat jullie beloofd hebben. Soms zullen jullie twijfelen, maar ik zal deze steen onder de boom bij Gods huis neerzetten. Wanneer jullie steen zien, zal die jullie herinneren aan je belofte. Blijf in God geloven.'

Niet lang daarna stierf Jozua.

## Slot

Jozua besloot zijn laatste toespraak te gebruiken om er bij Israël in te prenten dat ze geen andere goden mogen aanbidden. Dat vond hij erg belangrijk. Israël beloofde dat te doen en hield zich aan die belofte, maar niet voor altijd. Honderd jaar later ging het weer mis, ondanks alle verhalen over hoe God Israël heeft geholpen. Jozua wist ook wel dat het niet voor eeuwig goed zou gaan. Israël beloofde wel dat het God zou volgen, maar Jozua zette ook gelijk een steen neer in de tempel om het aan die belofte te herinneren. Hij vertrouwt niet dat de Israëlieten zich altijd aan hun belofte houden.

- Als jij iets belooft, doe je het dan altijd?
- Doet God altijd wat hij belooft?

*Auteur: RvR*



# Het testament van Jozua

## Inleiding

Wie heeft er wel eens afscheid van iemand moeten nemen? Iemand die ging emigreren of verhuizen, misschien wel je beste vriend of vriendin? Of moest je afscheid nemen van een juf of een meester? Of van iemand, bijvoorbeeld je opa of oma omdat deze ging sterven. Weet je nog wat die persoon tegen jou heeft gezegd? Zijn of haar laatste woorden? Vertel eens...

Misschien heeft de juf of meester die weggaat en tegen je gezegd: 'Ga zo door! Je hebt altijd zo goed je best gedaan! Jij komt er wel. Je was een fijne leerling.' Dat vergeet je toch nooit meer!

Misschien hebben opa of oma wel allerlei herinneringen opgehaald en tegen je gezegd dat je vooral op God moet blijven vertrouwen in je leven.

## Bijbelverhaal

Over welke persoon hebben jullie de laatste weken gehoord?...

Inderdaad, over Jozua. Vandaag gaan we daar mee verder, maar wel een beetje anders.

We gaan nu niet vertellen over nieuwe grote daden en nieuwe overwinningen. Nee, vandaag vertellen we over Jozua die gaat sterven. Dat is toch niet leuk om te vertellen? Je wordt toch verdrietig als er iemand sterft?

Dat is waar, maar we kunnen zoveel van Jozua leren. Zijn laatste woorden zijn heel wijze woorden. Als je goed luistert is het geen verdrietig verhaal.

Jozua weet dat hij gaat sterven. Maar hij wil zijn volk nog belangrijke dingen vertellen. Eerst wil hij de leiders spreken. Als alle leiders er klaar voor zitten begint Jozua herinneringen op te halen.

'Weten jullie nog hoe God ons heeft bevrijd uit Egypte en dat we nu in het beloofde land zijn aangekomen? En weten jullie hoe God ons keer op keer de overwinning gaf? Hij zal dat blijven doen, ook als ik er niet meer ben!' Jozua's ogen schitteren. Het lijkt wel of hij alles opnieuw beleeft.

'Veertig jaar lang waren we bang omdat we zoveel vijandige volken rondom ons hadden. Zelfs nadat we de Jordaan waren overgestoken, waren we nog steeds omringd door vijanden. Maar telkens weer was het God die de overwinning gaf. Dat moeten jullie nooit vergeten'. De ogen van Jozua gaan van de ene naar de andere leider. Hij kijkt hen doordringend aan.

Met krachtige stem gaat Jozua verder: 'Samen hebben we God aan het werk gezien! Vergeet dat nooit. Hij heeft ons bevrijd. Blijf je de woorden van Mozes herinneren die hij namens God steeds weer tot ons sprak. Houd je aan Gods voorschriften. Ga geen andere goden vereren. In dit nieuwe land ontmoeten jullie allemaal mensen die andere goden volgen, maar ga daar niet in mee. Trouw niet met iemand die God niet liefheeft. Heb de Here God lief en doe wat Hij zegt'.

De leiders hebben gezien wat er gebeurt als je andere goden naloopt, als je de God van Israël vaarwelzegt.

Dan trekt God zijn handen van je af en leef je zonder Hem verder. Je kunt geen raad meer vragen of vragen of Hij overwinningen wil geven. Vanaf dan moet je het helemaal alleen doen. De vijanden zullen je dan overwinnen, want alleen ben je niet opgewassen tegen hun grote macht. Dat is alleen God. Maar dat is dan je eigen keus. 'God wil jullie blijven helpen. Ook om de rest van het land in bezit te nemen'.

De leiders hebben ademloos geluisterd.

Jozua vertelde nog veel meer. De rest kun je allemaal in de bijbel lezen.

Jozua roept nu alle stammen bijeen in Sichem. Ook hen wil hij toespreken.

Een grote menigte stroomt samen. Het bericht gaat van mond tot mond: 'Jozua gaat sterven. Hij wil ons nog toespreken'.

Jozua beveelt alle oudsten en stamhoofden, rechters en griffiers plaats te nemen. Ook het volk stroomt toe. 'Luister, dit zegt jullie God, de God van Israël: 'Heel lang geleden woonden jullie voorouders rond de rivier de Eufraat. Er is jullie verteld over Abraham, die zijn land moest verlaten en ging naar de plek die Ik hem wees. Jullie weten over Isaak, de zoon van Abraham, over Jakob en Esau. Ik stuurde Mozes en Aäron toen jullie het zo moeilijk hadden in Egypte. Ik heb jullie uit Egypte bevrijd, zelfs dwars door de Rode Zee heen. Vaak hebben jullie Mij aangeroepen om jullie te helpen en te bevrijden. Steeds weer heb Ik naar jullie geluisterd en geholpen. Dat hebben jullie met eigen ogen gezien. De oorlogen tegen vijanden, zoals de Amorieten, wonnen jullie omdat Ik hen aan jullie uitleverde. En weten jullie nog wat er in Jericho gebeurde? Ik heb de muren van de stad laten instorten. En nu wonen jullie in dit door Mij beloofde land. Jullie hebben dit van Mij gekregen'. Dit zijn de woorden van God'.

Het volk begrijpt het: God zelf spreekt door Jozua heen. Het blijft aandachtig luisteren. Zouden dit echt de laatste woorden van Jozua zijn? Gaat hij echt sterven? Al die herinneringen moeten ze nooit vergeten.

Jozua's hand gaat omhoog.

Opnieuw neemt hij het woord en met krachtige stem roept hij: 'Blijf de HEER trouw! Altijd! Doe alle goden en afgoden weg die er rondom jullie zijn en dien alleen de Here God'.

Jozua haalt diep adem: 'Als je de HEER niet trouw blijft, kies maar wie je dan wilt dienen. Maar weet: mijn familie zal de HEER altijd blijven dienen'.

Het volk reageert: 'O nee, de HEER zullen wij altijd blijven dienen. Hij is het die ons heeft bevrijd. Hij heeft grote wonderen gedaan. Hoe zouden we Hem kunnen verlaten. Natuurlijk zullen wij de Heer dienen, want Hij is onze God'.

Hoe reageert Jozua? Zal hij zeggen: ach wat fijn, dat jullie dat zeggen. Nu komt het allemaal wel goed.

Nou nee, hij reageert anders. Het wil dat het goed tot het

volk doordringt welk antwoord ze geven, want dat heeft consequenties. Niet alleen zeggen en beloven, maar ook doen!

Daarom vervolgt Jozua: 'Jullie kunnen de HEER helemaal niet dienen, want onze God is een heilig God. Hij kan het niet verdragen als jullie naast Hem nog andere goden dienen. Hij alleen kan zonden vergeven. En wanneer jullie God verlaten zal het heel slecht met jullie aflopen'.

De woorden echoën door. Het volk reageert opnieuw: 'Jozua, wees ervan verzekerd dat we de Here God zullen dienen'.

'Jullie zijn allemaal getuige van deze belofte: wij zullen de HEER dienen'.

'Ja, dat zijn wij', antwoordt het volk in koor.

'Goed, doe dan nu alle vreemde goden uit je midden weg en richt je alleen op de Here, de God van Israël. Doe alles wat in de wetten van God staat geschreven, de tien geboden die Mozes zelf van God kreeg'.

'Dat beloven wij. Wij zullen de Here God, en Hem alleen dienen!'

Jozua laat een grote steen brengen.

'Deze steen is er getuige van wat God vandaag heeft gezegd. Hij heeft jullie antwoord gehoord. Telkens wanneer jullie langs deze steen lopen, zullen jullie eraan worden wat je hebt beloofd. Laat God nooit links liggen, verlaat Hem nooit!'

Met al zijn kracht spreekt Jozua deze paar laatste woorden. Daarna laat hij het volk weer vertrekken, ieder naar het gebied waar hij woont.

Korte tijd later sterft Jozua.

### **Gebed**

Dank U, Heer, voor Jozua die het volk heeft geleerd dat eigen kracht nooit voldoende is. Jozua heeft dat zelf ook geleerd in zijn leven. Hij zocht altijd steun bij U, net zoals Mozes zijn voorganger dat altijd deed. Heer, mogen wij van Jozua leren dat we ook altijd U zullen betrekken in ons leven. Of het nu goed met ons gaat of niet, we mogen altijd bij U komen en U alles vragen en vertellen. We mogen vergeving vragen als we verkeerde dingen doen. Dat is: U bij alles betrekken.

Bescherm ons tegen afgoden, andere goden waarvan vrienden om ons heen misschien zeggen: 'ach joh, het is maar een spelletje'. Maak ons sterk en help ons 'nee' te zeggen tegen verkeerde dingen. En we mogen U altijd danken, omdat U trouw bent, altijd. Dank U wel voor deze mooie laatste woorden van Jozua. Wij willen die ook nooit meer vergeten. Gelukkig kunnen we ze nog lezen in uw woord, als we ze zijn vergeten. Uw woord wijst ook ons de weg. Dank U wel!

Amen

*Auteur: JvVvN*

6 augustus 2023

# De bevrijding van Petrus

Handelingen 12:1-19



# Thema: Petrus en de gemeente verrast

## Doel

De kinderen ontdekken dat God mensen die in Hem geloven soms wonderlijk verrast

## Toelichting

In de geschiedenis van vandaag worden allerlei mensen verrast. Eerst Petrus. Hij zit gevangen omdat hij van Jezus getuigt. Hij wordt bevrijd. Eerst denkt hij dat hij droomt, maar eenmaal buiten ontdekt hij dat het echt is.

Ook de gemeenteleden ontdekken de verrassing die geloven kan brengen. Petrus komt uit de gevangenis naar hen toe.

Als hij aan de deur klopt, kunnen zij niet geloven dat het werkelijk Petrus is. Ze hebben gebeden om zijn vrijlating, maar het was voor hen ondenkbaar dat hij echt vrijkwam. Wat een verrassing!

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Verrassing!

Richtlijnen: Een inleidend verhaaltje over opa en oma die opeens op visite komen. Je bent jarig, maar zij zijn heel oud en wonen ver weg! Papa heeft ze opgehaald. Je vader en moeder hadden niets gezegd. Het moest een verrassing blijven. Nu is het echt feest. Wat ben je blij.

In het bijbelverhaal horen we ook over verrassingen. Vrienden van Petrus zijn verdrietig. Ze zitten bij elkaar in een huis.

Petrus zit gevangen. Ze zullen hem misschien nooit meer zien. Ze kunnen alleen maar bidden. Dan wordt er op de deur geklopt. Het is Petrus. Een engel heeft hem bevrijd, midden in de nacht. Iedereen is verrast doordat God zo goed is voor hen.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Een dubbele verrassing

Richtlijnen: Vraag de kinderen of ze van verrassingen houden? Laat hen voorbeelden noemen. Of hebben ze liever dat alles zijn gewone gangetje gaat? Een lekker, voorspelbaar ritme.

In dit bijbelverhaal zijn er verrassingen. God laat de dingen anders gaan dan gedacht. Het leven staat op de kop. Voor wie was de verrassing het grootst? Voor Petrus of voor de vrienden die bij elkaar zaten in een huis. Petrus zit in de gevangenis en het is onwaarschijnlijk dat hij er nog levend uitkomt. Jakobus is immers gedood. Staat Petrus dat ook te wachten? In een huis zitten zijn vrienden bij elkaar. Ze bidden voor hem. Zouden ze hem nog zien? En zullen zij de volgende slachtoffers zijn?

Petrus wordt gered door middel van een engel. Daarna verrast Petrus zijn vrienden, doordat hij 's nachts opeens aan hun deur klopt, gezond en vrij. Wie had dat gedacht? Wie kan dat geloven? Een dubbele verrassing. Van God.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Petrus en de gemeente verrast

Richtlijnen: Houd jij van verrassingen of moet alles volgens jouw planning gaan? Houd je van avontuur of geniet je van het gewone?

De geschiedenis van vandaag laat zien dat in het (geloofs)leven soms plaats is voor verrassingen. Misschien heeft Petrus in de gevangenis wel vaak bedacht hoe slecht het met hem zou aflopen. Jakobus was om zijn geloof gedood. Dat was voor hem vast ook de toekomst. Ook de gemeente kan geen andere uitkomst bedenken. Ze kunnen niets doen behalve bidden. Dan grijpt God in. Zijn engel leidt Petrus naar buiten de gevangenis. Eerst denkt die dat hij droomt, pas buiten ontdekt hij dat het echt is. Ook de gemeenteleden ontdekken de verrassing die God kan brengen. Petrus komt uit de gevangenis naar hen toe. Als hij aan de deur klopt, kunnen zij niet geloven dat het werkelijk Petrus is. Terwijl ze zelf om zijn bevrijding hebben gebeden. Deze verrassingen versterken hun geloof.

Heel de Bijbel bewijst dat God een God is die kan verrassen. Hij reageert in zijn macht anders dan wij voor mogelijk houden. Zijn grootste verrassing: dat Hij ons Jezus gaf. Jezus redde ons uit onze zonde. Geen straf, zoals je zou kunnen verwachten, maar liefde en redding.

## Extra bijbelgedeelte: Efeziërs 3:14-21

(Wij bidden tot God, maar Hij doet meer dan wij vragen of zelfs maar bedenken)

Auteur: DW



# Achtergrondinformatie

Het lijden en sterven van de Here Jezus, en zijn opstanding natuurlijk, worden door de discipelen overal verkondigd. Tegelijkertijd worden zij en ook gemeenteleden dwarsgezet, gevangengenomen en mishandeld. Jakobus, de broer van Johannes, wordt zelfs gedood. Ook Petrus wordt aangehouden en in de gevangenis gezet. Het is de bedoeling van koning Herodes Petrus na het Pesachfeest ten overstaan van het volk te berechten.

Petrus zit onder zware bewaking in de gevangenis. Vier groepen soldaten van steeds vier man bewaken hem. 'Het is eigenlijk van de zotte wat hier gebeurt.'

De gemeente blijft vol vuur voor hem bidden.

In de nacht voordat Petrus voorgeleid zou worden, lag Petrus te slapen tussen twee soldaten aan wie hij met twee kettingen was vastgeketend. Ook voor de deur van de gevangenis stonden bewakers. Toen verscheen er te midden van stralend licht plotseling een engel van de Heer, die Petrus aanstootte om hem wakker te maken. De engel zei: 'Vlug, sta op, doe je gordel om en trek je sandalen aan. 'Meteen vielen de ketens van zijn handen. Petrus moest vervolgens ook nog zijn mantel omdoen en de engel naar buiten volgen. Petrus beseftte nauwelijks dat dit alles werkelijk plaatsvond. Hij meende een visioen te zien. De eerste en tweede wachtpost passeerden zij. De ijzeren poort, die toegang gaf tot de stad ging vanzelf open. Hierna liepen ze nog één straat verder. Toen liet de engel Petrus alleen achter. Petrus kwam tot zichzelf en zei: 'Nu weet ik zeker dat de Heer zijn engel heeft gezonden om me uit de handen van Herodes te bevrijden en me te behoeden voor wat het Joodse volk hoopte dat gebeuren zou.' Nog even nadenkend over dit alles ging hij vervolgens naar het huis van Maria. Hier waren een heleboel mensen bij elkaar gekomen om te bidden. Petrus klopt daar op de deur. Een dienstmeisje, dat Rhode heette, ging naar de deur om open te doen. Ze hoorde de stem van Petrus. Hierdoor vergat ze de deur open te doen. Ze rende naar binnen om te zeggen, dat Petrus voor de deur stond. Dat kon niet, zeiden de mensen, die binnen waren, maar ze bleef volhouden dat het echt zo was. Petrus stond nog steeds aan de deur te kloppen.

Natuurlijk deden ze open en tot hun grote verbazing zagen ze inderdaad Petrus staan.

Petrus ging hen nu vertellen hoe de Heer hem uit de gevangenis bevrijd had.

Daarna zei Petrus: 'Stel Jakobus en de anderen hiervan op de hoogte.' Toen vertrok Petrus naar een andere plaats.

Bij het aanbreeken van de dag ontstond er in de gevangenis een enorme opschudding onder de soldaten, die zich afvroegen wat er met Petrus gebeurd kon zijn. Herodes liet tevergeefs naar hem zoeken. Na de bewakers verhoord te hebben, gaf hij bevel hen terecht te stellen.

## Om over door en na te denken

De gemeente blijft voor Petrus bidden. Bidden vonden de gemeenteleden toentertijd blijkbaar heel belangrijk. Mijns inziens is dat nu nog altijd heel belangrijk om te bidden voor zieke mensen, medegemeenteleden en broeders en zusters in andere delen van de wereld, die het erg moeilijk hebben en op de vlucht zijn.

## Vragen

- Dat Petrus op zo'n bijzondere wijze door een engel uit de gevangenis bevrijd wordt, mogen we een wonder noemen. Gebeuren zulke wonderen vandaag de dag ook nog? Praat er over door en noem zulke wonderen eens?
- Als er zoiets als met Petrus gebeurt, zou je denken, dat andere mensen, die niet gelovig zijn, hierdoor gaan geloven. Je leest hier echter niets over. Zou dat dan ook niet gebeurd zijn of zou het er eventueel niet bij staan? Hierbij moet ik denken aan die ene moordenaar aan het kruis, die ook ging geloven en tegen Jezus zei: 'Denk aan mij, wanneer u in uw Koninkrijk komt.'  
We kunnen ook denken aan die centurio, die bij het kruis stond tijdens Jezus' sterven. Hij zag wat er gebeurd was en hij zei: 'Werkelijk, deze was een rechtvaardige.'

Auteur: DR

## Liederen

Psalm 146: 1, 3 en 4

Lied 146a: 1, 4 en 5

Lied 146c 1, 3 en 5

Zou voor de Heer iets te wonderlijk zijn?

Ik volg de Heer

Als je bidt, zal Hij je geven

Diep, diep, diep als de zee

Hij alleen

'k Stel mijn vertrouwen

(=Gezang 20: 1, 4 en 5 LvdK)

(=Gezang 21: 1, 3 en 5 LvdK)

Hemelhoog 455

Hemelhoog 305

Hemelhoog 101

Hemelhoog 327

Hemelhoog 337

Hemelhoog 338

*Auteur: PZ*



# Verrassing!

## Inleiding

Vandaag is Senna jarig. Ze is vijf jaar geworden. Het is een heerlijke dag. De zon schijnt, er hangen slingers in de woonkamer en papa is in de keuken een taart aan het versieren. Senna loopt rondjes door de tuin. Ze heeft van papa en mama een kinderwagen gekregen. Vanmiddag komt er allemaal visite. Senna heeft er zin in. Toch is ze ook een beetje sip. Oma Anja en opa Pieter kunnen niet komen. Hun auto is stuk en staat bij de garage. Senna vindt het erg jammer. 'We kunnen opa en oma straks wel even bellen', had mama gezegd. Maar mama is al een hele poos weg. Wanneer moeten ze dan bellen? 'Senna, mama is er weer. Wil jij de deur opendoen?' Papa wenkt Senna vanuit de keuken. Senna zet haar kinderwagen op de rem en loopt naar de voordeur. Zodra Senna de deur opendoet gilt ze van blijdschap! Oma Anja en opa Pieter staan op de stoep. 'Verrassing!' Mama heeft opa en oma opgehaald. Senna is heel blij, nu is het echt feest. In het Bijbelverhaal van vandaag worden de vrienden van Petrus ook verrast.

## Bijbelverhaal

Het is druk in het huis van Maria, de moeder van Johannes en Marcus. Overal staan en zitten groepjes mensen. Rhode loopt voorzichtig tussen de mensen door. De vuile borden in haar handen houdt ze stevig vast. Ze doet haar best de mensen niet te storen. Rhode kent de meeste mensen wel. Het zijn christenen, net als zijzelf. De christenen zijn bij elkaar gekomen om te bidden voor Petrus. Petrus is door koning Herodes opgepakt en in de gevangenis gegooid. Morgenochtend wil Herodes Petrus laten doden.

De mensen in het huis zijn verdrietig. Rhode is ook verdrietig. Ze heeft vaak geluisterd naar de verhalen die Petrus vertelde over Jezus.

'We zullen hem misschien nooit meer zien.' Sommige mensen huilen, anderen kijken stil voor zich uit. 'We geven niet op! Laten we blijven bidden!' Een man gaat staan en vouwt zijn handen. De mensen knikken. 'We blijven bidden.'

Uren later bidden de mensen nog steeds. Rhode blijft af en toe staan om mee te bidden. Het is intussen midden in de nacht. Het wordt al bijna weer licht. Rhode loopt gapend door de gang richting de keuken. Plotseling wordt er op de voordeur geklopt. Rhode is alleen in de gang. Niemand anders heeft het kloppen gehoord. Rhode loopt naar de deur. Zachtjes roept ze: 'Wie is daar?' Een mannenstem antwoordt: 'Ik ben het, Petrus.' De man praat nog verder, maar Rhode luistert al niet meer. Het is de stem van Petrus. Rhode is zo blij dat ze vergeet de deur open te doen. Ze rent roepend naar de mensen toe. 'Petrus, het is Petrus. Hij staat voor de deur!'

De mensen geloven haar niet. 'Dat is onzin, dat kan echt niet. Petrus zit in de gevangenis.' Maar Rhode weet het zeker. Ze heeft de stem van Petrus zo vaak gehoord. 'Het is hem echt. Petrus staat voor de deur.' Eindelijk geloven de mensen Rhode. 'Dan moet een engel van God hem bevrijd hebben.'

Samen met Rhode lopen de mensen naar de deur. Ze horen het kloppen en iemand doet de deur open. Daar staat Petrus. Hij is het echt. Alle mensen zijn verbaasd. Wat een geweldige verrassing! God heeft Petrus bevrijd. De christenen weten dat God hen niet in de steek laat. Hij is goed voor hen!

*Auteur: HVM*



# Een dubbele verrassing

## Inleiding

Vanaf deze week gaan we verhalen vertellen vanuit het Nieuwe Testament. Je kunt aan de hand van de Bijbel laten zien waar we met de verhalen verder gaan. Vanaf het Oude naar het Nieuwe Testament. Je kunt ook een korte tijdlijn met ze tekenen. Soms hangt er ook wel een tijdlijn in een kerk, ze zijn eventueel zelfs via internet te bestellen.

Ankerpunten: Adam-zondeval/Abraham/Mozes/Jozua/David/ballingschap/geboorte Jezus/Pasen/Pinksteren/en dan...

## Verrassingen

Wie houdt er van verrassingen? Kun je een voorbeeld noemen? Waarom was dat leuk? Zijn er ook niet-leuke verrassingen?

Wat zijn verrassingen eigenlijk? (Onverwachte dingen die gebeuren, die je niet van tevoren wist...)

In dit verhaal worden verschillende mensen verrast. Let maar goed op, ik ben benieuwd of jullie na het verhaal kunnen vertellen wie er verrast worden en wat de verrassing is. En ook of de verrassing wel fijn is...

## Bijbelverhaal

Petrus kijkt om zich heen. Hij zit in vies stro, de deur is dicht en het is bijna helemaal donker. Het raam met tralies, waar een beetje licht doorheen schijnt, is klein. Zijn mantel en sandalen zijn in de hoek gemeten. Hij kan er niet bij, want hij heeft boeien om zijn polsen. Met die boeien is hij vastgemaakt aan twee soldaten. Eén aan zijn linker- en één aan zijn rechterkant. Ook staan er twee soldaten bij de deur van de cel. Ze kijken hem nors aan en hebben geen zin in een praatje. Al meer dan een week zit hij nu in de gevangenis. 'Morgen gaat het gebeuren,' denkt hij, 'dan komt er een rechtszaak. En als het er net zo eerlijk aan toe gaat als bij Jezus, of Stefanus en Jakobus, dan zal ik niet lang meer leven.' Want ook zij zijn gestraft en gedood zonder dat de rechtszaak eerlijk was. Jezus had zelfs nooit iets fout gedaan! Petrus weet dat hij nu dicht bij de dood is. Hoe zal dat gaan? Met stenen, of met een zwaard of zelfs met een kruis? Het lijkt hem allemaal vreselijk, maar Hij zal God gehoorzaam blijven en blijven vertellen over Jezus zolang het kan! Hij is wel bang, maar toch vertrouwt hij op God en daardoor valt hij uiteindelijk toch in slaap.

Enkele weken geleden heeft koning Herodes een paar gelovigen van de kerk gevangengenomen. De kerk die ontstaan is nadat het Pasen en Pinksteren was geweest. Mensen die geloven dat Jezus is opgestaan uit de dood en naar de hemel is gegaan. Elke dag komen er gelovigen bij, de kerk groeit en groeit en ze zorgen goed voor elkaar en de armen en zieken in Jeruzalem.

De leiders van het volk Israël in Jeruzalem vinden dit geen goed idee. Jezus was nu toch dood? Maar er komen nu niet minder maar alleen maar meer mensen die die (in) Jezus geloven en Hem volgen. Er luisteren nu steeds meer mensen niet meer naar hen, maar wel naar Jezus' woorden! Ze hebben koning Herodes heel vaak gevraagd om daar wat aan te doen.

Nu heeft koning Herodes geluisterd en enkele gelovigen gevangengenomen. Hij heeft hen ook laten geselen en Jakobus, de broer van Johannes, is gedood. De Schriftgeleerden en de hogepriester zijn blij. 'Nu zullen ze wel bang worden', denken ze.

'Fijn,' heeft Herodes gedacht, 'weet je wat, die prater van een Petrus, die altijd maar vertelt over Jezus, en zelfs mensen geneest, laat ik die ook gevangennemen. Dan kan ik verder rekenen op de steun van de leiders van het volk.'

Morgen is de rechtszaak.

'Petrus.... Petrus!' Hij wordt wakker en wrijft zijn ogen uit. Wat een licht ineens in die donkere cel! Is het al ochtend? Voor hem staat een man. 'Een engel,', denkt Petrus direct. 'Ik droom!'

'Sta op, vlug! Doe je gordel om en trek je sandalen aan!' Petrus kijkt om zich heen. De twee soldaten aan wie hij vastzit, liggen te slapen en de twee soldaten bij de deur zitten ook te snurken. Hij kijkt naar zijn handen en ziet ineens dat de boeien los zijn. Hij kan opstaan! Gehoorzaam komt hij overeind en doet wat de engel zegt. 'Wat een mooie droom is dit.', denkt hij. 'Vooruit, pak ook je mantel en loop met me mee!' Petrus loopt achter de engel aan, de deur van de cel is open. Petrus is niet eens verbaasd en voor dat hij het weet is hij met de engel door al de gangen en deuren naar buiten, de straat op gelopen. Samen gaan ze verder, van de gevangenis vandaan. Ineens is de engel weg. Dan staat Petrus stil en kijkt om zich heen. 'Maar...dit is echt! Het is geen droom! De Heer heeft een engel gestuurd en mij bevrijd! Herodes en de leiders van het volk kunnen mij niet doden!'

Hij begrijpt nu wat er is gebeurd en ook wat hij moet doen. De anderen moeten weten dat hij leeft en in het donker rent hij zo vlug als hij kan naar het huis van de moeder van Marcus. Daar komen de gelovigen veel bij elkaar om te bidden en te zingen. Hij weet dat er daar nu ook mensen zullen zijn die voor hem bidden.

Petrus klopt op de poort en al gauw doet het dienstmeisje het luikje in de deur open om te vragen wie daar staat. Ze deden in de tijd niet zomaar de deur open. De gelovigen van de kerk waren bang dat er nog meer mensen gearresteerd zouden worden. 'Dag Rhodé,' zegt Petrus, 'mag ik binnenkomen?' Rhodé herkent Petrus' stem en ze rent direct terug naar binnen. 'Petrus staat voor de deur!' Ze vergeet helemaal om de deur open te doen.

'Wat een onzin!', zeggen de anderen, 'Petrus zit in de gevangenis! Misschien is hij zelfs al wel dood!' 'Nee hoor! zegt Rhodé. 'Het is Petrus, ik hoorde het aan zijn stem'. 'Nou, dan is het vast zijn engel'.

Intussen blijft Petrus maar op de deur kloppen. Ze horen het en een van de anderen gaat opendoen. Wat zijn ze verbaasd! Rhodé heeft gelijk. Allemaal beginnen ze te roepen en aan Petrus vragen te stellen. Met zijn handen gebaart hij dat ze stil moeten zijn. Dan vertelt hij dat God een engel stuurde en wat er allemaal is gebeurd. 'Vertel het de anderen!', zegt hij, 'maar ik kan nu beter gaan, voordat het licht wordt en ze me gaan zoeken.' Wat zijn de mensen in dat huis blij. Het voelt als een groot feest! Ze danken God, want ze weten het: Hij zorgt voor hen, bij Hem zijn wij veilig!

In de gevangenis was het geen feestje, de volgende dag. Iedereen zoekt Petrus, maar niemand vindt hem. Herodes is heel boos en als hij van de soldaten hoort dat ze echt niet weten wat er is gebeurd, worden zij gestraft, gedood zelfs. Zo boos is hij. Kort daarna wordt hij ziek en sterft hij.

### **Afsluiting**

- Wie worden er in deze geschiedenis verrast en hoe? Welke verrassingen zijn mooi en welke niet? (Kinderen kunnen van alles noemen en veel is goed, denk ik.) Het feit dat met Jezus' kruisiging zijn Koninkrijk (en kerk) begint, in plaats van dat het afgelopen is... Petrus, dat hij bevrijd is. De andere gelovigen (en Rhodé) dat hij leeft. Herodes en de soldaten dat Petrus is ontsnapt.
- Wie danken de gelovigen? Wie heeft voor deze verrassingen gezorgd? Waarom zou God dit gedaan hebben? (Liefde, zorg voor de mensen en de voortgang van de goede boodschap, de verbreiding van het evangelie!)

*Auteur: NCvD*



# Petrus en de gemeente verrast

## Inleiding

De afgelopen week moest ik aan het verhaal denken dat we vandaag aan jullie gaan vertellen. Waarom? Heel regelmatig ontmoeten wij onze buurman in de lift of in de gang. Hij was zo verdrietig, want zijn vrouw was opgenomen in een verpleeghuis voor demente mensen. Onze buurman gelooft niet, maar wij beloofden voor hem en zijn vrouw te bidden. En dat deden we. Ook stuurden we af en toe een kaartje. Deze week zagen we ze samen ineens lopen. 'Ze is weer thuis!' riep hij enthousiast uit. Hij straalde van oor tot oor. 'In het verpleeghuis zeiden ze: dit hebben wij nog nooit meegemaakt!'. En ik? Ik was verbaasd en verrast. Ik had helemaal niet verwacht dat zoiets kon gebeuren, ook al hadden we er voor gebeden. Luister maar naar het verhaal uit de Bijbel. Dan snap je denk ik wel dat ik aan dit verhaal moest denken.

## Bijbelverhaal

Elke week opnieuw komen de christenen bij elkaar. Samen zingen en luisteren naar de woorden van God, samen eten, elkaar verhalen vertellen, samen bidden... Maar dat kan nu niet meer. Als een lopend vuurtje gaat de boodschap naar alle gemeenteleden: 'Heb je het al gehoord? Ze hebben Jakobus en nog een aantal gemeenteleden gevangengenomen. In opdracht van koning Herodes'. Het zal je maar gebeuren dat je deze week een appje krijgt met de boodschap: 'Kom zondag niet naar de kerk, want de voorganger en nog een paar mensen zijn gevangengenomen, omdat ze in Jezus geloven'. Wat zouden wij schrikken. Maar het wordt nog erger, want Jakobus is niet alleen gevangengenomen, maar daarna ook gedood. Wat moet de gemeente bang zijn geweest. Maar koning Herodes is in zijn nopjes als hij hoort hoe het volk reageert op de dood van Jakobus. 'Zorg dat je ook die andere discipel van Jezus te pakken krijgt. Hoe heet hij ook alweer?... Eh...O ja, Petrus! Grijp hem en gooi ook hem in de gevangenis. En, let op, laat hem goed bewaken'. Dat is niet tegen dovemans oren gezegd. De soldaten grijpen Petrus, brengen hem naar de gevangenis en laten hem bewaken door vier groepen van steeds van vier soldaten. Eén man laten bewaken door steeds vier sterke soldaten? Waarom doen ze dat? Zijn ze bang dat hij probeert weg te lopen? Hebben ze dan vier mannen nodig om hem tegen te houden? Petrus heeft toch geen schijn van kans om te ontsnappen. Ze hebben hem zelfs met twee kettingen aan de soldaten vastgemaakt. En daar zit Petrus te wachten, op wat? Zal ook hij worden gedood, net als Jakobus? Na het Pesachfeest zullen ze hem berechten.

Terwijl Petrus daar zit wordt er vurig voor hem gebeden door een groep mensen, zijn gemeente.

In de nacht, voordat Petrus voorgeleid en berecht zal worden ligt hij rustig te slapen, vastgeketend aan de soldaten en met twee soldaten voor de deur. En dan rustig slapen? Hoe kan dat? Petrus weet dat zijn leven in Gods hand is. Daarom kan hij slapen. Maar waarom die zware beveiliging rondom Petrus? Misschien denken ze wel terug aan wat er met Jezus gebeurde. Hem hadden ze begraven en in een graf gelegd met een grote steen ervoor. Twee soldaten bewaakten het graf en toch stond Jezus op uit de dood. Soldaten konden dat niet tegenhouden. Misschien zijn ze daarom nu wel bang en nemen ze extra voorzorgsmaatregelen.

Plotseling wordt Petrus aangestoten. Vanuit een diepe slaap opent hij zijn ogen. Wat een licht, de hele ruimte wordt verlicht. 'Vlug, sta op!', klinkt het en direct daarna luid gekletter. De kettingen waarmee Petrus vastzit aan de slapende soldaten vallen op de stenen vloer. De engel zegt: 'Doe je gordel om, trek je sandalen aan en volg mij'. Petrus doet snel wat de engel hem zegt en volgt hem naar buiten. Maar Petrus beseft helemaal niet dat dit echt gebeurt. Hij denkt dat hij een visioen ziet, een soort droom.

Ze passeren samen de eerste wachtpost, daarna de tweede en dan komen ze aan bij de ijzeren poort die toegang geeft tot de stad. De poort gaat vanzelf voor hen open. Ze lopen samen een straat in, daarna de volgende straat en dan ineens is Petrus helemaal alleen. Hij kijkt verschrikt om zich heen. Wat gebeurt er toch? Waar ben ik? Hij wrijft nog eens flink zijn ogen uit en knijpt in zijn armen. Dan verzucht hij: 'Nu weet ik zeker dat de Here God zijn engel heeft gestuurd om mij uit handen van Herodes te houden. Hij heeft mij bevrijd om te voorkomen wat het joodse volk zo graag wil: mij doden'.

Even staat Petrus na te denken, maar dan weet hij het. 'Ik ga naar het huis van Maria, de moeder van Johannes Marcus.'

Je moet weten dat daar een hele groep mensen is samengekomen om voor Petrus te bidden. Petrus klopt op de deur. Hij hoort voetstappen en roept: 'Ik ben het, Petrus, doe open'. Maar het dienstmeisje schrikt als ze de stem van Petrus hoort. Ze rent terug en laat Petrus voor de gesloten deur laat staan. 'Petrus is terug. Hij staat voor de deur. Hij was het die klopte', roept ze uit.

'Je bent niet goed wijs', antwoorden ze, maar ze blijft volhouden: 'echt waar, het is Petrus. Ik herken hem aan zijn stem'. 'Het zal zijn beschermengel wel zijn', reageert iemand ongelovig.

Maar Petrus blijft kloppen, niet wetend wat zich daarbinnen allemaal afspeelt.

Eindelijk gaat er dan toch iemand uit nieuwsgierigheid naar buiten, en wie staat daar voor de poort? 'Het is Petrus!' Vlug wordt hij naar binnen getrokken. Iedereen praat door elkaar. Petrus vraagt om stilte. Hij vertelt hun wat er allemaal in de gevangenis is gebeurd.

Verbazing alom. Ze hadden gebeden en nu God hun gebeden beantwoordt zijn ze verbaasd. Net zoals ik verbaasd was over mijn buurvrouw die naar huis kwam. Petrus besluit: 'Vertel jullie het de anderen maar, want ik moet nu weg'. Hij neemt afscheid en vertrekt.

De volgende ochtend is het een tumult van jewelste onder de soldaten. Dat begrijp je natuurlijk wel. Wat is er toch met Petrus gebeurd, vragen ze zich af. De bewaking was immers goed geregeld! Herodes geeft de opdracht Petrus te gaan zoeken. Ze vinden hem nergens. De soldaten worden gestraft, in opdracht van Herodes.

Wat ben ik blij dat deze gebeurtenis in de Bijbel staat. Nu weet je dat God mensen zo maar ineens kan verrassen. Dat doet God wel vaker in de Bijbel, maar ook nu. Denk alleen maar aan de allergrootste verrassing, toen God Jezus naar de aarde stuurde om ons te redden van onze zonden. Geen straf, maar redding, omdat Hij zoveel van jou en mij houdt.

### **Om over na te denken**

- Voor wie bid jij speciaal?
- Heb jij wel eens een wonder meegemaakt?
- Is bidden belangrijk, denk je? Waarom?

### **Gebed**

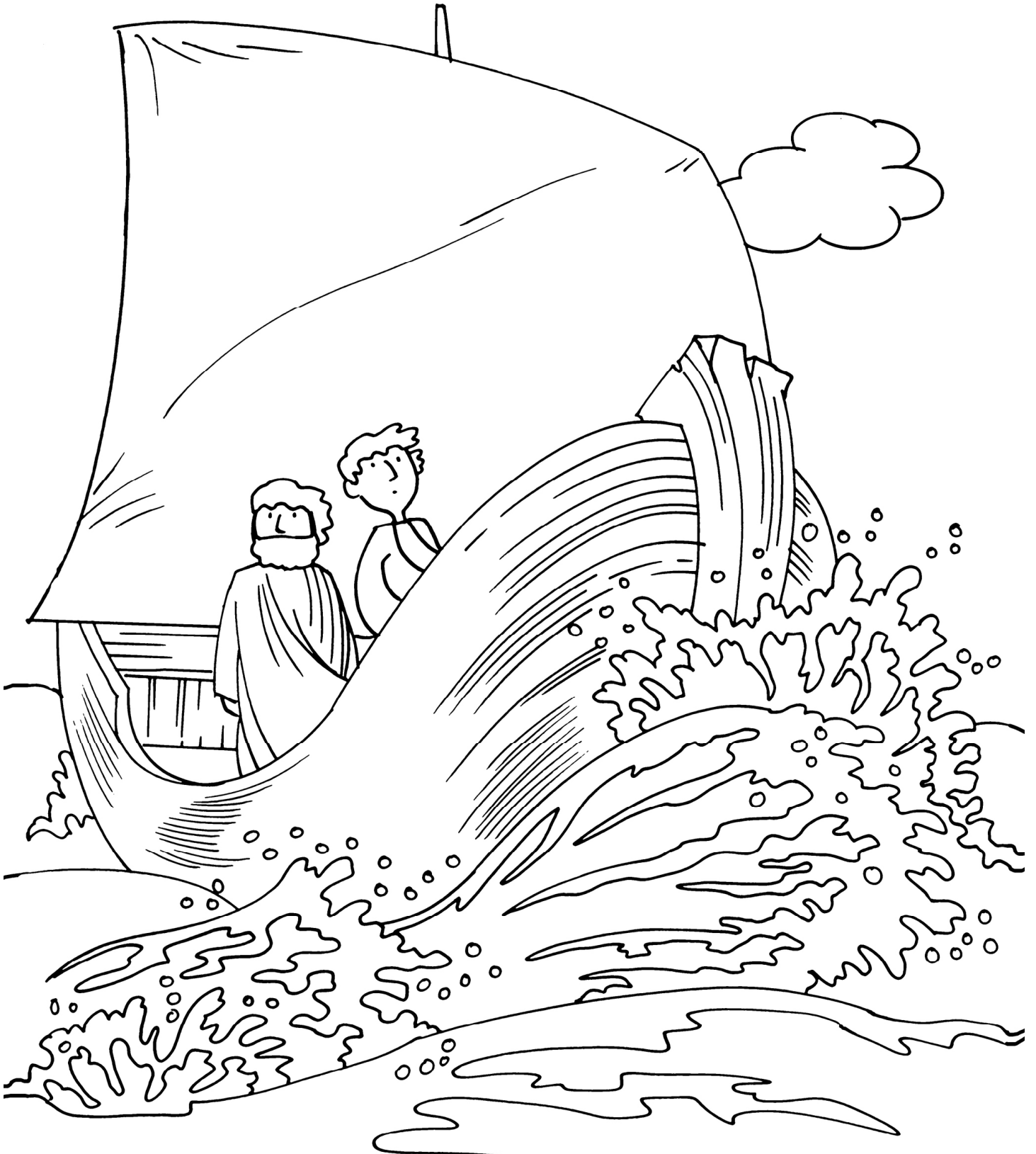
Verzamel wat gebedspunten van bijvoorbeeld mensen die vervolgd worden om hun geloof of voor mensen die in oorlog zijn. Misschien ken je mensen die ziek zijn of komen de kinderen met namen. Schrijf de namen op een briefje (alleen voornamen is voldoende) en eventueel een korte uitleg, doe ze in een doos en laat de kinderen die willen bidden er een briefje uithalen en daarvoor bidden. Je kunt ook van tevoren gebedsbriefjes maken en er een kort gebed opschrijven dat de kinderen als gebed voor kunnen lezen. Hou ook je eigen gebed kort, als voorbeeld voor de kinderen, zodat ze niet verzuchten: 'Zoals mijn juf/meester bidt, dat kan ik nooit'.

*Auteur: JvVvN*

13 augustus 2023

# Paulus op Cyprus

Handelingen 13:1-12





# Thema: Op reis voor de Heer

## Doel

De kinderen ontdekken dat sommige mensen zich inzetten om Gods boodschap te brengen en anderen zich ertegen verzetten

## Toelichting

De blijde boodschap is bedoeld voor heel de wereld. Jeruzalem, Judea en Galilea, maar ook het buitenland. Daarom maakt God duidelijk dat Paulus en Barnabas niet in Antiochië moeten blijven, maar verder moeten gaan. Het is goed in Antiochië: de kerk groeit en bloeit, maar ook anderen moeten Jezus Christus leren kennen. Daarom nemen ze afscheid van elkaar. Paulus en Barnabas vertrekken naar Cyprus en gaan daar aan het werk. Op allerlei plaatsen getuigen ze. Proconsul Sergius Paulus is op Cyprus de baas. Hij is geïnteresseerd in het Evangelie. Een joodse magiër die voor de proconsul werkt probeert hem van het geloof af te houden. De doorbraak komt als Paulus door Gods kracht terechtwijst en straft. Sergius Paulus aanvaardt Jezus als zijn Heer.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Paulus en Barnabas gaan op reis

Richtlijnen: In Antiochië is een kerk ontstaan. Paulus en Barnabas ontmoeten daar veel mensen. De kerk groeit. Steeds meer mensen willen bij Jezus horen. Maar God heeft een ander plan. Er zijn veel steden en landen waar niemand gehoord heeft over de Here Jezus. God wil dat iedereen in de wereld Hem leert kennen. Ze moeten weggaan uit Antiochië. Paulus en Barnabas en de christenen in Antiochië luisteren gehoorzaam. Op het eiland Cyprus gaan Paulus en Barnabas aan het werk. Hoe zullen de mensen daar reageren? Blij of boos?

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Op reis voor de Heer

Richtlijnen: Als inleiding kun je met de kinderen praten over dingen die makkelijk zijn en die ze zomaar doen. Soms is een opdracht uitdagend. Je vindt het ingewikkeld, je voelt je er niet prettig bij en je laat het liever aan een ander over. Kom je wel verder, als je alleen maar doet wat je kunt en waar geen risico aan zit? Iets dergelijks zien we in de kerk van Antiochië. Het gaat daar goed en Paulus en Barnabas kunnen hun zendingswerk daar goed doen. Maar God wil dat ze op reis gaan naar gebieden waar bijna niemand Jezus kent. Door zijn Geest maakt Hij dat duidelijk. Heel de wereld moet weten dat Christus de Redder is. Een ingewikkelde opdracht, uitdagend, vol gevaren... Gehoorzaam nemen ze afscheid en reizen via Salamis naar Cyprus. Op allerlei plekken proberen ze mensen geduldig te overtuigen, ook de baas van het eiland. Door een teken van God lukt dat.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Weg uit de vertrouwde sfeer

Richtlijnen: Ben jij tevreden met je leven? Voel jij je gelukkig? Nee, niet dat alles perfect is. Er zijn altijd mooie en minder mooie, blijde en verdrietige dingen. Als je die maar kunt delen en waar nodig geholpen wordt. Stel je dat je opeens geroepen wordt om ergens anders, op een andere manier te gaan leven: zou je dat doen? Stel dat het tegenvalt... Paulus en Barnabas zijn al een tijd in Antiochië. Ze kunnen hun zendingswerk goed doen, het lukt aardig en ze hebben het daar naar hun zin. Dan zegt God door zijn Geest dat ze daar moeten vertrekken, naar onbekend gebied. Ze gaan naar Cyprus. Ook daar zijn synagogen waar Joden samenkomen. Net als in Antiochië gaan ze daar in gesprek. Maar ze moeten ook van Jezus vertellen aan volstrekt vreemden. Sommigen vinden hun woorden prachtig, anderen negeren ze of verzetten zich. Bijvoorbeeld Elymas. Hij probeert zijn baas, de leider van Cyprus, tegen te houden om in Christus te gaan geloven. Zijn interesse in de God van Israël en Vader van Jezus uit te doven. Dan mag Paulus laten zien dat Gods kracht die in hem werkt veel sterker is dan de negatieve woorden van Elymas. Elymas wordt blind. Zo wordt het goed voor hen op Cyprus. Welke 'vijandige Elymassen' komen wij als christenen tegen? In onze vertrouwde omgeving en daarbuiten? Hoe kunnen we op hen reageren?

## Extra bijbelgedeelte: Psalm 134

(De pelgrims gaan van het feest uit Jeruzalem terug naar hun dagelijks leven thuis)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

Voordat Paulus en Barnabas naar Cyprus gaan, waren ze samen met andere profeten en leraren bij elkaar in de gemeente van Antiochië. Toen ze een keer aan het vasten waren en een gebedsdienst hielden, werd hen door de Heilige Geest bekend gemaakt dat zij Saulus (ook dus bekend, zeker bij ons als Paulus) en Barnabas ter beschikking moesten stellen voor een bijzondere taak, die de Here God hen had toebedeeld.

Nadat ze gevast en gebeden hadden, werden Paulus en Barnabas de handen opgelegd en lieten hen vertrekken.

Zo werden Paulus en Barnabas door de Heilige Geest uitgezonden, eerst naar Seleucië en vandaar per schip naar Cyprus. Daar verkondigden ze Gods boodschap in de synagogen. Johannes was met hen meegegaan om hen te helpen. Op een gegeven moment kwamen ze in Pafos. Daar kwamen ze in contact met een Joodse magiër. Zijn naam was Barjesus en hij was een valse profeet. Hij hoorde bij het gevolg van de proconsul wiens naam was: Sergius Paulus. Sergius Paulus, een verstandig man, liet Barnabas en Saulus bij zich komen, omdat hij meer wilde horen over het Woord van God. Barjesus echter, die ook wel Elymas werd genoemd (Elymas betekent: magiër) stelde zich tegenover Paulus en Barnabas teweer. Hij wilde namelijk Sergius Paulus van het geloof afhouden. Hierop keek Paulus Barjesus strak aan en vervuld van de Heilige Geest, zei Paulus: 'U bent een bedrieger, een gewetenloze oplichter, een kind van de duivel en een vijand van elke vorm van gerechtigheid. Hoe durft u de rechte wegen van de Heer te veranderen in kronkelpaden?'

Paulus gaat verder en zegt tegen hem: 'De hand van de Heer zal u treffen, u zult blind worden en voorlopig geen zonlicht meer zien.' Onmiddellijk werd alles donker om hem heen, zodat hij tastend zijn weg moest zoeken en andere mensen moest vragen hem te willen helpen.

Toen de proconsul dit allemaal zag en meemaakte, aanvaardde hij het geloof. Hij was namelijk diep onder de indruk van dit alles en over wat hij van de Heer had geleerd.

## Om over door- en na te denken

Vertrouwen op de Heer, zorgt ervoor, dat je door de Heilige Geest gesterkt wordt. Hierdoor verdwijnt angst en ga je en blijf je getuigen van Jezus als je Verlosser en Redder. En eveneens dat Jezus dat ook voor een ander wil zijn. Belangrijk hierbij is dat je een biddende gemeente om je heen hebt.

## Enkele vragen

- Heb jij ook wel eens meegemaakt dat er bij mensen de handen werden opgelegd bij een bepaalde taak en dat er voor hen gebeden werd?  
Zo ja, bij welke mensen heb je dit meegemaakt? Vertel er wat meer over aan elkaar.
- Ik denk dat er ook nu nog altijd valse profeten zijn. Hoe herken je die?  
Vaak zal het met valse profeten niet zo gaan als hier dat ze als het ware tegelijk gestraft worden en blind worden. Ja, hoe ga je er dan mee om? Praat hier eens over door.

*Auteur: DR*

## Liederen

Psalm 87	
Lied 526	(=Gezang 166 LvdK)
Lied 906: 1, 2 en 8	(=Gezang 323 LvdK)
Kom aan boord	Hemelhoog 356
Komt, laat ons vrolijk zingen	Alles wordt nieuw 1: 29
Wees niet bang	Op Toonhoogte 556
Twee keer twee is vier	Op Toonhoogte 546
Ied're dag, ieder uur	Op Toonhoogte 443
Trek de wereld in	Opwekking voor kinderen 238

*Auteur: PZ*



# Paulus en Barnabas gaan op reis

Paulus en Barnabas zijn in Antiochië. Antiochië is een grote stad, er wonen veel mensen.

Paulus en Barnabas zijn op bezoek bij de kerk van Antiochië. De kerk bestaat nog niet zo lang. Ze begonnen met een klein groepje mensen. Steeds meer mensen uit de stad willen bij Jezus horen. Daardoor groeit de groep en wordt de kerk steeds groter. Barnabas en Paulus ontmoeten er veel mensen die ze allemaal over Jezus vertellen.

Op een dag zijn ze, samen met andere gelovigen, bij elkaar. Ze zijn bij elkaar om God te eren. Dit doen ze door te bidden, te zingen en een tijdje niet te eten. Tijdens het bidden spreekt de Heilige Geest tot de groep mensen. De Heilige Geest geeft hun een boodschap van God. 'Het is tijd dat Barnabas en Paulus Antiochië verlaten. Ze moeten het werk gaan doen waar Ik ze voor uitgekozen heb.'

Paulus en Barnabas weten wat dit betekent. Er zijn heel veel steden en landen waar de mensen nog nooit van Jezus gehoord hebben. God wil dat iedereen in de wereld Jezus leert kennen. Het is tijd dat Paulus en Barnabas op reis gaan.

Voordat ze vertrekken bidden de mensen in Antiochië voor hen en krijgen ze de zegen van God mee.

De Heilige Geest leidt Paulus en Barnabas naar de zee. Daar nemen ze een schip naar het eiland Cyprus. Op Cyprus gaan ze op bezoek bij Joodse kerken om daar het goede nieuws over Jezus te vertellen. Zo reizen ze het hele eiland over tot ze bij de stad Pafos komen. Daar ontmoeten Barnabas en Paulus een Joodse tovenaars. Hij heet Barjesus. Barjesus werkt voor Sergius. Sergius is de baas over Cyprus. Hij is een verstandige man die graag het goede nieuws wil horen. Hij laat daarom Paulus en Barnabas bij zich komen. Barjesus is het hier niet mee eens en probeert het bezoek tegen te houden. Hij wil niet dat Sergius in Jezus gaat geloven. 'Luister niet naar hen, Sergius, ze praten onzin.'

Terwijl Barjesus Paulus en Barnabas probeert weg te sturen komt de Heilige Geest in Paulus.

Hij geeft Paulus de juiste woorden om tegen Barjesus te zeggen. 'Jij zit vol kwaad en leugens. Je liegt over de boodschap van God. Daarom zal God je straf geven. Je zult een tijdlang blind zijn en niets kunnen zien, zelfs de zon niet meer.'

Meteen wordt alles donker om Barjesus heen. Hij ziet niks meer. Hij heeft de hulp van andere mensen nodig om hem de weg naar huis te wijzen.

Sergius heeft alles zien gebeuren en is diep onder de indruk. Hij wil van Paulus en Barnabas meer horen over Jezus. Zo komt hij tot geloof. Paulus en Barnabas blijven nog een tijdje op Cyprus, totdat het tijd is om verder te reizen naar een nieuwe plek. Ook daar zullen ze de mensen het goede nieuws over Jezus vertellen.

*Auteur: HVM*



# Op reis voor de Heer

## Inleiding

Wat is het moeilijkste dat je ooit hebt gedaan? Lukte het ook? Hoe kwam dat?

Wat heb je liever, iets moeilijks doen, of iets makkelijkjs?

Iets dat moeilijk is, is soms niet echt of echt niet leuk, omdat het niet direct lukt, of omdat je er hard voor moet werken. Je kunt ook soms bang zijn of je er niet fijn bij voelen. Maar soms is iets moeilijks wel nodig om verder te komen. Bijvoorbeeld op school, met een vak wat je moeilijk vindt, veel volwassenen moeten dat ook in hun werk. Je kunt er heel veel van leren, wat (vaak achteraf) heel fijn kan zijn.

In dit verhaal moeten Barnabas en Paulus van een plek waar ze het fijn hebben weg, naar een onbekende plek waar ze nog nooit geweest zijn... Niet makkelijk, maar wel nodig, zegt God.

## Bijbelverhaal

Vorige week hoorden we dat de kerk in Jeruzalem groeit en groeit, de eerste kerk ooit. De leiders van het volk dachten dat het met de dood van Jezus afgelopen zou zijn, maar Hij is sterker dan de dood! Zijn Koninkrijk groeit hard in Jeruzalem, maar ook in de andere steden van Israël. Overal ontstaan kerken en steeds meer mensen gaan in Jezus geloven.

Ook in Antiochië is een grote kerk ontstaan. Daar zijn Paulus en Barnabas in de kerk. Het is een fijne kerk. Er komen veel verschillende mensen, Joden, Grieken, rijk en arm. Al die mensen hebben het goed met elkaar. Ze zijn blij met elkaar en leren veel van elkaar over God en Jezus.

Maar Gods Kerk is nog niet groot genoeg. God wil dat alle mensen over Hem en Jezus horen, zodat ze bij Hem kunnen horen.

Op een keer zijn ze daar weer bij elkaar en bidden met elkaar zoals wij ook in de kerk doen. Maar dan gebeurt er iets: Allemaal horen ze door de Heilige Geest de boodschap van God: 'Barnabas en Paulus moeten weggaan uit Antiochië. Ze moeten het werk gaan doen waarvoor Ik hen heb uitgekozen.' Ze begrijpen het allemaal. Voor Barnabas en Paulus breekt er een nieuwe tijd aan. Ze moeten weg van deze fijne en veilige plek. Ze moeten een moeilijke reis gaan maken en ze zullen misschien ook lastige dingen gaan meemaken, maar God stuurt hen en ze weten dat Hij met hen meegaat. De anderen in de kerk zegenen hen. Net als de dominee in de kerk zijn handen omhoog doet en de mensen in de kerk de zegen van God meegeeft, doen zij dat bij Barnabas en Paulus. Ze beloven dat ze in de kerk voor Antiochië voor hen zullen blijven bidden.

Waar zouden zij nu naar toe moeten? Ze reizen naar de kust, naar de havens en zoeken een schip dat hen mee wil nemen. De Heilige Geest wijst hun de weg. Zo komen ze op een schip dat hen op een groot eiland brengt: Cyprus. En zoals ze dat de komende tijd steeds zullen doen, ze gaan eerst naar de synagogen van de stad. Daar waar de Joodse mensen God vereren. Er wonen op dit eiland veel Joden, Paulus en Barnabas reizen van synagoge naar synagoge en overal luisteren er mensen naar hun woorden. Paulus weet ook zoveel van de Bijbel, ze herkennen de woorden en begrijpen wat hij hun wil vertellen. Zo zorgen Paulus en Barnabas met Gods hulp voor het ontstaan van nieuwe kerken in een nieuw land.

In Cyprus zijn de Romeinen de baas, net als in Israël. Op een dag komen ze in de hoofdstad terecht. Ook daar gaan ze eerst naar de synagoge. Maar de Romeinse gouverneur, de baas van het eiland, hoort dat ze er zijn en wil wel meer weten van wat Paulus en Barnabas te vertellen hebben. Ze gaan naar zijn paleis, maar daar is een belangrijke Joodse man, die zich ook tovenaars noemt, Elymas is zijn naam. Hij heeft veel macht, mensen zijn bang voor hem.

'Vertel eens, Paulus,' zegt de gouverneur, 'ik hoor dat jij spreekt over Jezus. Wie is dat? De God van Israël, daar heb ik wel over gehoord. Maar wie is Jezus dan?' Paulus antwoordt: 'Jezus is de Zoon van God.' En voor hij verder kan praten roept Elymas al: 'Dat is niet waar! God heeft geen Zoon!' En zo gebeurt het iedere keer. Paulus wil iets vertellen en Elymas gaat er tegenin.

Wat moet Paulus nu doen? Zo kan hij de Romeinse gouverneur toch niet uitleggen wat een geweldig mooie boodschap hij van God mag komen vertellen? Maar God is bij Paulus en helpt hem, de Heilige Geest geeft hem de woorden die hij spreken moet. Paulus zegt: 'Luister eens, Elymas. Je moet nu ophouden! Je bent een bedrieger, je vertelt alleen maar leugens! Je bent een vijand van God en van alles dat goed is. Je liegt over de goede boodschap van God. Daarom zal God je straffen, Je zult een tijd lang blind zijn en de zon niet kunnen zien.' Paulus heeft dat zelf ook meegemaakt toen hij van God moest leren dat Jezus Gods Zoon is. Nu moet iemand anders dat gaan leren.

Elymas is plotseling blind. Wat een grote schrik voor hem! Hij kan niet meer zien waar hij loopt en anderen moeten hem met alles helpen. Hij is geen machtige man meer. Mensen hoeven niet meer bang voor hem te zijn.

De gouverneur is onder de indruk van wat hij meemaakt in zijn paleis. Hij stelt Paulus wel meer dan honderd vragen en Paulus en Barnabas kunnen ze nu allemaal rustig beantwoorden. Dan zegt de gouverneur: 'Ik geloof dat Jezus de Zoon van God is. Ik wil bij Hem horen.' Zo groeit de kerk van de Heer. Bij de Joden, maar ook bij andere volken en zo zal het verder gaan, steeds verder, tot vandaag, tot iedereen van Gods liefde heeft gehoord!

Lees verder op de volgende bladzijde 

### **Afsluiting**

- Ken jij mensen die nu ook nog vertellen over Jezus? (leiding van de kindernevendienst, dominee.)
- Sommige mensen doen dat ook op moeilijke plekken in de wereld. Kennen jullie zo iemand? Zullen we voor hen bidden, zoals de mensen uit de kerk van Antiochië dat ook voor Paulus en Barnabas deden?

*Auteur: NCvD*



# Weg uit de vertrouwde sfeer

## Inleiding

Schrijf de volgende zinnen op een groot vel:

- Ik geloof in Jezus, omdat...
- Ik bid tot God, omdat...
- Ik lees in de Bijbel, omdat...
- Ik ga naar de kindernevendienst, omdat...

Laat kinderen die dat willen een zin afmaken.

Zijn er kinderen die hun eigen geloof op deze manier kunnen vertellen aan anderen?

Nu zijn we in de kindernevendienst, maar wie heeft er misschien op school of met vriendjes wel eens over gepraat. Dat is soms best moeilijk. In het verhaal van vandaag hebben Paulus en Barnabas het niet makkelijk, als ze over hun geloof vertellen aan anderen op een plaats die ze niet kennen.

## Bijbelverhaal

In de christelijke gemeente Antiochië werken verschillende leraren en profeten –wij zouden ze zendelingen noemen-. Deze mannen komen geregeld bij elkaar om te praten over het geloof en om te bidden. Twee van hen zijn Paulus en Barnabas. Het verhaal gaat vandaag over hen. Zij worden uitgezonden, ze worden op reis gestuurd om mensen te gaan vertellen over Jezus.

Op een dag zitten de mannen bij elkaar om te bidden tot God. In hun gebed zegt de Heilige Geest tegen hen: 'Geef mij Barnabas en Paulus, want ik heb een speciale opdracht voor hen'. Nadat ze samen hebben gebeden nemen de andere mannen afscheid van Paulus en Barnabas door hun handen op hun hoofden te leggen – wij zouden zeggen, door hen te zegenen. Paulus en Barnabas nemen afscheid van de gemeente in Antiochië, waar ze het zo fijn hebben gehad. Ze weten dat hun geen makkelijke opdracht te wachten staat. Ze moeten mensen die niets van God en Jezus weten of willen weten, gaan vertellen over de grootheid en goedheid van God.

Paulus en Barnabas reizen naar Cyprus. Ze gaan met een schip naar dat eiland toe. In het havenplaatsje waar ze aankomen, bezoeken ze eerst verschillende synagogen om vooral de Joodse mensen te vertellen over Jezus. Er komen veel mensen luisteren naar Paulus en Barnabas. Sommigen vinden de verhalen prachtig, gaan naar huis en vertellen ze door. Er zijn ook mensen bij die maar even luisteren en dan weglopen. Sommigen willen niets met die twee vreemde mannen uit de christelijke gemeente te maken hebben. Maar Paulus en Barnabas gaan door. Ze bezoeken meerdere synagogen en reizen het hele eiland rond. Tijdens de reis komen ze in het plaatsje Pafos. Daar ontmoeten Paulus en Barnabas een Joodse tovenaars die zegt dat hij profeet is. Hij heet Elymas. Elymas vindt het maar niks dat Paulus en Barnabas komen vertellen over Jezus, de Zoon van God. Hij houdt hen een tijdje in de gaten, want hij wil niet dat er te veel mensen gaan geloven in wat Paulus en Barnabas te vertellen hebben. Anders komt er straks niemand meer bij hem.

Daarom bedenkt hij een plan om Paulus en Barnabas weg te krijgen.

Elymas werkt voor Sergius. Sergius is een belangrijke man op het eiland, hij regeert namens de Romeinse keizer. Sergius heeft van Paulus en Barnabas gehoord, maar hij heeft ze nog niet ontmoet. Hij wil meer weten en nodigt hen uit. Elymas denkt: 'Ik moet daar wel bij zijn, straks luistert Sergius ook nog naar de praatjes van deze mannen en gaat hij geloven'. Paulus en Barnabas vertellen Sergius hetzelfde als aan alle anderen. Ze zeggen: 'Wij komen hier om te vertellen dat er maar één God is. Hij heeft alles gemaakt, de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is. U hoeft Hem geen offers te brengen. Hij heeft zelf een offer gebracht om ons te redden, zijn eigen Zoon, Jezus.' Steeds onderbreekt Elymas het verhaal en probeert Sergius af te leiden. Die mag niet in Jezus gaan geloven. Dan plotseling... kijkt Paulus Elymas recht in de ogen en zegt, vol van de Heilige Geest: 'U bent een bedrieger, u bent een vijand van alles wat goed is, een kind van de duivel. Houdt u dan nooit op de woorden van de Here God te verdraaien?... Nu geeft God u uw verdiende loon. U zult blind worden en het zal lang duren voordat u de zon weer kunt zien'.

Op datzelfde moment komt er een waas voor Elymas ogen en hij ziet niets meer. Hij loopt zoekend rond, met zijn handen tastend naar iemand die hem wil helpen om zijn weg te vinden. Sergius die alles heeft zien gebeuren, is diep onder de indruk en zegt: 'Nu ik dit heb gezien weet ik het zeker; dit moet Gods werk zijn. Ik geloof wat jullie vertellen. Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.'

En zo komen er ook op Cyprus steeds meer gelovigen. Ver weg van Antiochië vinden Paulus en Barnabas een nieuw 'thuis'.

*Auteur: RvO*

20 augustus 2023

# Misverstand over een wonder

Handelingen 13:50-14:20



# Thema: Wij zijn geen goden, hoor!

## Doel

De kinderen leren dat wonderen geschenken zijn van God, geen prestatie van mensen.

## Toelichting

Velen komen door het werk van Paulus en zijn helpers tot geloof: heidenen, maar ook Joden. De Joden die niets van Jezus willen weten proberen het zendingswerk te hinderen. Ze hitsen de bevolking in Ikonium tegen Paulus en Barnabas op, die dan dreigen gestenigd te worden. Ze vluchten naar Lystra. Zijn prediking over Jezus ondersteunt Paulus met het genezen van een verlamde. Dit wonder wordt verkeerd begrepen door de bevolking. Men ziet Barnabas als een godheid en Paulus als zijn boodschapper. De priester van Zeus, de oppergod, wil stieren aan hen offeren. Zo bijzonder vinden ze het dat goden in hun stad verschijnen. Paulus wijst erop, dat God de Schepper is en dat Hij alleen wonderen doet. Hij vraagt om geloof in Hem alleen. Wanneer vijandige Joden later verschijnen slaat de stemming om. De bevolking beschouwt Paulus en Barnabas nu als vijanden. Ze stenigen Paulus. Hij lijkt gestorven, maar staat even later op en gaat de stad weer in, wetend dat hij weer zal moeten vluchten.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Ik ben God niet

Richtlijnen: Richt je voor de jongste kinderen op de prediking en het wonder van de genezing in Lystra (14:8-20). Eventueel kun je een kort inleidend verhaaltje vertellen over iets verkeerd begrijpen.

Vertel dat Paulus zijn woorden over Jezus die mensen redt ondersteunt/bewijst met de genezing van een verlamde man. De inwoners van Lystra geloven niet in God, maar in hun eigen Griekse goden. Ze denken dat Paulus en Barnabas zulke goden zijn die de verlamde man hebben genezen. Ze willen hen daarvoor bedanken met het offeren van stieren. Paulus zegt: Ik ben God niet. Wij zijn gewoon mensen. Onze God vraagt alleen vertrouwen, ook van jullie.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Wij zijn geen goden, hoor!

Richtlijnen: Vertel in een inleidend verhaaltje over twee kinderen die elkaar niet begrijpen. De een zegt iets en de ander vat het verkeerd op. Gelukkig kunnen ze er samen om lachen. Een misverstand.

Niet iedereen is blij met het zendingswerk van Paulus. Vooral een aantal Joden is boos; ze willen niet over Jezus horen. Ze verdraaien zijn boodschap, zodat ook anderen die erg gevaarlijk vinden. Van Antiochië vluchten de zendingen naar Ikonium. Als ze dreigen gestenigd te worden wijken ze uit naar Lystra. Paulus getuigt dat Jezus mensen redt en bewijst dat met de genezing van een verlamde. Gods woorden zijn waar, kijk maar.

De mensen in Lystra begrijpen wat er gebeurt verkeerd. Zij denken dat Barnabas de Griekse oppergod is, en Paulus zijn woordvoerder. Daarom willen ze voor hen een offer brengen. Paulus schrikt: hij is een knecht van God, niet God zelf. 'Ik geloof in de God die alles geschapen heeft. Je moet niet aan Hem offeren, maar in Hem geloven. Dan zal Hij altijd goed voor jullie zijn'. De mensen in Lystra begrijpen nu wat Paulus bedoelt. Ze offeren niet aan hem. Maar als de Joden komen die hem al eerder hebben weggejaagd, willen ze Paulus doden. Weer moet Paulus vluchten.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Een wonder van God of van de goden?

Richtlijnen: Velen komen door het werk van Paulus en zijn helpers tot geloof: heidenen, maar ook Joden. De Joden die niets van Jezus willen weten proberen het zendingswerk te hinderen. Ze hitsen de bevolking in Ikonium tegen Paulus en Barnabas op, die dan dreigen gestenigd te worden. Ze vluchten naar Lystra. Zijn prediking over Jezus ondersteunt Paulus met het genezen van een verlamde. Dit wonder wordt verkeerd begrepen door de bevolking. Men ziet Barnabas als een godheid en Paulus als zijn boodschapper. De priester van Zeus, de oppergod, wil stieren aan hen offeren. Zo bijzonder vinden ze het dat goden in hun stad verschijnen. Paulus wijst erop, dat God de Schepper is en dat Hij alleen wonderen doet. Hij vraagt om geloof in Hem alleen. Wanneer vijandige Joden later verschijnen slaat de stemming om. De bevolking beschouwt Paulus en Barnabas nu als vijanden. Ze stenigen Paulus. Hij lijkt gestorven, maar staat even later op en gaat de stad weer in, wetend dat hij weer zal moeten vluchten.

Stelling ter afsluiting: Wanneer je niet in Jezus gelooft, kun je de dingen die God doet, makkelijk verkeerd begrijpen. Enthousiasme kan zomaar omslaan in haat. Het is belangrijk goed te weten wie Jezus is en wat je wel en niet van Hem mag verwachten. Zo ja, hoe doe je dat?

## Extra bijbelgedeelte: Handelingen 3: 1-10

(Petrus zegt uitdrukkelijk dat hij een verlamde geneest in de naam van Jezus Christus van Nazaret. Het doel is dat God geloofd wordt door de genezen man en de omstanders. En dat zij in die Heer geloven.)

Auteur: DW



# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

Op hun reis door Klein-Azië (een gedeelte van het huidige Turkije) ontmoetten Paulus en Barnabas zowel enthousiast geloof als weerstand. Deze weerstand staat in de vooral omschreven als afkomstig van de 'Joden' en/of vanuit de synagogen. Dat heeft in de kerkgeschiedenis dikwijls tot afschuwelijke misverstanden geleid. Het gaat hierbij niet om alle Joden. Eerder is het – net als in het Evangelie volgens Johannes – de leiding van de Joodse gemeenschap. Paulus is en blijft Jood, ook al verkondigt hij van harte de Here Jezus als de gekomen Messias van Israël. In onze tekst blijkt dat ook de heidenen niet steeds een goede kijk op zijn apostelschap hebben.

## Vers voor vers

- 13: 50vv Eigenlijk begint de tekst al in vers 48. Het blijkt dat veel Joodse vrouwen Paulus en Barnabas wel wilden horen. De Joodse gemeenschap stond vooral bij van oorsprong heidense vrouwen in hoog aanzien. Zij sloten zich bij de synagoge aan. Dat vooral zij onder druk worden gezet is om de doorbraak van de verkondiging naar de heidenen tegen te gaan. Vers 52 geeft aan dat zoiets nooit helemaal lukt. Het geloof zoals God dat wil geven groeit tegen de verdrukking in. Er kan een moment komen waarop de apostel het stof van de voeten moet schudden. Dat hij zijn aandacht daar niet langer op richt en die personen loslaat. Beter gezegd; dat hij hen overlaat aan Gods zorg en aandacht. Het ligt buiten zijn grenzen. Dat kan soms ook voor ons gelden. Als dat gebeurt, is dat altijd pijnlijk.
- 14: 1vv Opnieuw het schema verkondiging en daarop twee reacties; die van geloof en die van weerstand. Merk op dat die onder beide bevolkingsgroepen, Joden en niet-Joden voorkomt. Er ontstaat een verdeeldheid. Dat is uiteraard niet de bedoeling van de verkondiging; integendeel. Toch kan het gebeuren. Ook in onze tijd kan het erop aankomen een keuze te maken. Het lijkt soms alsof onze tijd sterk aandringt op die keuze. Stel je het leven onder het gezag van de vrijheid van de verkondiging van Gods liefde in Christus, of leg je jezelf opnieuw een 'slavenjuk' op – ik denk hierbij aan onder andere Galaten 5,1 – door bijvoorbeeld uiterst intolerante zogenaamde tolerantie?
- Vs. 5vv Zij moeten vluchten. Juist om de voortgang van de verkondiging door te zetten.
- Vs. 8vv Er is een buitenbijbels verhaal waarbij juist in deze landstreek volgens Romeinse dichter Zeus en Hermes zich als mensen hebben vertoond. Er zijn verschillen, maar het blijft opmerkelijk. Blijkbaar hoopten de bewoners op een goddelijk ingrijpen in hun leven. De genezing van een kreupele man die opstaat en wandelt wordt volkomen verkeerd geïnterpreteerd. Paulus legt er in zijn brieven de nadruk op dat het van belang is om de geesten te onderscheiden of die van de Here God zijn, of juist niet. Dat is nog steeds een opdracht aan de gemeente. Neem die uitdaging serieus; ga daarover in gesprek vanuit Gods Woord en ga daarover ook met elkaar in gebed. Noem niet alles een wonder, al gebeuren er gelukkig nog steeds wonderen. Begrijp de dingen niet vanuit ons moderne heidendom. Zeus is de oppergod, Hermes zijn bode. Interessant dat Paulus niet als de belangrijkste wordt aangewezen, maar juist Barnabas. Paulus is de woordvoerder. Het geheel heeft wel iets komisch. Heel de Bijbel is erop aangelegd om ons te leren dat de Here, de God van Israël geheel anders is dan onze voorstellingen. Wij maken een beeld van god en vinden dat God de Here daaraan moet voldoen. Als God, dan zou Hij wel of niet zo moeten handelen. Dat zeggen of denken we dan. Dat wordt hier opnieuw als bijgeloof ontmaskerd. De Here God is anders, omdat Hij de Ander is.
- Vs. 14vv Ternauwernood konden zij de mensen ervan weerhouden om te offeren. Oei, wat zit het heidendom, het bijgeloof ons als mensen in het bloed. Alleen de stellige verkondiging van Wie de Here God is kan ons daarvan bevrijden. Dat blijkt hier heel duidelijk.

Auteur: GJK

## Liederen

Psalm 103: 1, 2, 3, 4 en 9

Gezang 255 LvdK

Lied 868

Abba, Vader

Zingen maakt blij

Ik volg de Heer

Kom aan boord

Ied're dag, ieder uur

(=Gezang 434 LvdK)

Hemelhoog 627

Hemelhoog 625

Hemelhoog 305

Hemelhoog 356

Op Toonhoogte 443



# Ik ben God niet

*Auteur: PZ*

## **Inleiding**

'Vandaag gaan we naar oma Smit', zegt papa s 'morgens aan het ontbijt.

'Hé, nee', zegt Bart, moeten we mee?' 'Ja', zegt papa.

'Het is voor oma ook leuk jullie weer even te zien'. Simon kijkt ook bedrukt. Hij vindt het helemaal niet leuk bij oma Smit. Ze woont in een huis in een kleine kamer en ze kunnen niet eens spelen. Ze moeten netjes hun limonade opdrinten en vragen van oma beantwoorden over school. Saaaaaaai....

'Dan gaan we daarna een ijsje halen', probeert papa. Nou oké, zo lang blijven ze ook nooit.

Wanneer ze bij oma binnenstappen, worden papa en mama hartelijk begroet> Dan kijkt oma naar Simon en Bart. 'Nee maar, Rick! Dat is lang geleden!', zegt ze tegen Simon. 'Eh... dag oma', zegt Simon voorzichtig, 'ik ben Simon hoor... 'Dan kijkt oma naar Bart, kijkt bedenkelijk en vraagt: 'en.... wie is dat?' Bart zet grote ogen op.... Nou jaaa... 'Ik ben Bart oma, de broer van Simon' en hij wijst op zijn broer. Oma kijkt naar Simon en vraagt: 'Rick, jij hebt toch geen broer'? Dan kijken de jongens naar mama. Mama knikt hen toe en zegt: 'oma wordt wat ouder, al haar kleinkinderen zijn best veel, én jullie lijken op elkaar! Dan weet oma het niet zo goed meer. Dat gebeurt wanneer je zo oud bent als oma. Drinken jullie maar lief je limonade op.'

Dat is raar, wanneer iemand denkt dat je iemand anders

bent. Dat gebeurde ook bij Paulus en Barnabas.

## **Bijbelverhaal**

Paulus en Barnabas zijn in de stad Lystra om over de Here Jezus te vertellen. In die stad geloven de mensen dat er ándere goden bestaan, een heleboel zelfs! Maar die Jezus? Daar hebben ze nog nooit van gehoord. Op straat zit een man die niet kan lopen. Hij luistert goed naar Paulus. En in zijn hart gelooft hij al dat Jezus hem kan genezen. Dan zegt Paulus ineens: 'sta op!' Dat probeert de man meteen en ... het lukt! Hij springt gewoon op en begint te lopen! De mensen in de straat die hem zien denken dat hun belangrijkste God, Zeus en zijn priester de man hadden genezen. Ze denken zelfs dat Barnabas de god Zeus is en Paulus zijn priester. Dat de goden naar hen toe zijn gekomen als mens. De bewoners komen mooie kransen met bloemen brengen om als geschenk en offer aan Paulus en Barnabas te geven. Paulus schrikt ervan! 'Nee, stop!', roept hij, we zijn ook maar mensen, net als jullie. Maar wij vertellen over de enige echte God en over Jezus! Hij doet deze wonderen, niet wij! Dat vinden de mensen maar héél moeilijk om te geloven. En veel geloven dat ook niet of denken dat het bedriegers zijn en worden boos! Ze jagen Paulus en Barnabas de stad uit.

Wat een avontuur beleven Paulus en Barnabas weer! Maar ze blijven het goede nieuws van Jezus vertellen. Overal waar ze komen!

*Auteur: JV*



# Wij zijn geen goden, hoor!

## Inleiding

Noor en Cas spelen samen kwartet. Noor vraagt aan Cas: 'Mag ik van rood de olifant?' Maar Cas heeft die niet. Jammer, ze heeft al drie rode, dus anders had ze nu een kwartet! Ze pakt een kaartje van de stapel. Cas vraagt van geel het kasteel, en Noor van grijs de vrachtwagen, maar steeds hebben ze dat niet. Dan vraagt Cas: 'Mag ik van rood de zeehond?' Oei! Hoe kan Cas nou rood vragen? Had hij dan wèl van rood de olifant? Ze geeft verbaasd haar zeehond, maar nu vraagt Cas ook nog de pinguïn, en tenslotte de leeuw. Nu heeft hij het rode kwartet. Is dat wel eerlijk? Noor zegt boos: 'Maar jij zei toch dat je van rood niet de olifant had? En nu vraag je alle andere kaartjes van rood. Je had hem dus wèl!' Cas antwoordt verbaasd: 'Ik had hem van de stapel gepakt toen jij het kasteel niet had. Toen jij het vroeg, had ik hem nog niet. Dus ik deed het niet fout.' 'O, natuurlijk!' zegt Noor verrast. 'Je deed het dus wel eerlijk. Sorry!' Gelukkig kunnen ze er samen om lachen. Grote mensen hebben ook weleens een misverstand. Zou het Paulus en Barnabas lukken het goed uit te leggen?

## Bijbelverhaal

'Wegwezen hier!' Paulus en Barnabas staan hijgend een eindje buiten Antiochië, dat nu in Turkije ligt. Ze kloppen het stof van de stad van hun voeten. Ze willen er niks meer mee te maken hebben. Sommige Joden joegen hen weg, toen ze blij over Jezus vertelden. Zij begrijpen niet dat Jezus inderdaad de Redder is die zou komen en geloven Paulus en Barnabas niet. Daarom hebben ze leugens over hen verteld bij de leiders van de stad en bij rijke gelovige vrouwen. Die controleerden niet eens of de verzinsels wel klopten, maar geloofden ze zomaar. Zo hebben deze opgehitste mensen Paulus en Barnabas Antiochië uitgejaagd. Wel jammer voor de nieuwe gelovigen die wel vriendelijk voor ze waren. Die bleven gelukkig vol van de Heilige Geest.

Maar Paulus en Barnabas zijn apostelen - ze zijn door God gestuurd. Ze hebben een opdracht: mensen het goede nieuws over Jezus vertellen! Daarom gaan ze gewoon verder met hun zendingsreis. Een eindje verder komen ze in het plaatsje Ikonium en zoeken daar, zoals ze gewend zijn, de Joden op in de synagoge. Zullen ze hier beter ontvangen worden? In de synagoge vertellen ze de mensen dat Jezus hen wil redden van hun zonden. Er zijn gelukkig heel veel mensen die hen geloven. En niet alleen Joden, maar ook veel niet-Joden gaan in Hem geloven. De HEER laat Paulus en Barnabas wonderen doen, zodat mensen zullen geloven dat zij de waarheid spreken. Maar net zoals eerst in Antiochië zijn er Joden die hen toch niet willen geloven. Ook hier worden de mensen opgestookt tegen Paulus en Barnabas. Zo ontstaan er twee groepen in de stad: mensen die voor de

boze Joden zijn en mensen die voor de apostelen zijn. Het gaat zo ver, dat er mensen zijn die Paulus en Barnabas pijn willen doen en stenigen. Als Paulus en Barnabas dat doorkrijgen, vluchten ze opnieuw, nu uit Ikonium...

Maar nog steeds geldt hun opdracht: mensen het goede nieuws over Jezus vertellen. Zo trekken Paulus en Barnabas verder en komen in Lystra. Ze vertellen daar een hele tijd over alles wat Jezus heeft gedaan voor de mensen. In Lystra woont een verlamde man. Hij heeft zijn voeten nog nooit kunnen gebruiken. Als hij Paulus hoort vertellen dat Jezus mensen geneest, weet hij meteen dat Jezus ook hem kan genezen. Paulus kijkt hem aan en ziet dat de man gelooft dat hij genezen kan worden. Paulus roept: 'Ga rechtop staan!' Iedereen is benieuwd wat er zal gebeuren. Ze weten dat de verlamde man helemaal niet kàn staan. Maar die gaat niet eens eerst voorzichtig aan zijn voeten voelen. Nee, hij springt direct op loopt rond. Nu kan iedereen het zien: de verlamde man is in één keer gezond geworden!

De mensen in Lystra zijn gewend hun eigen afgoden te vereren. Als ze zien wat er gebeurt, denken ze dat Paulus en Barnabas ook goden zijn en de verlamde man door hen genezen is. Ze begrijpen niet dat God het door hen heen heeft gedaan. Daarom willen ze een offer brengen - niet aan God, maar aan Barnabas en Paulus! De priester van één van de afgoden komt al met stieren om te slachten en offeren. Hij heeft bloemenkransen om hun nek gehangen.

'Nee, niet doen!', roepen Barnabas en Paulus, zodra ze merken wat de mensen van plan zijn. Wij zijn toch geen goden! We zijn gewone mensen, net zoals jullie! Stop nou! We vertellen juist dat je alleen aan de levende God mag offeren, die alles gemaakt heeft! Zelfs toen God alleen door de Joden werd vereerd en jullie Hem nog niet kenden, zorgde Hij al voor jullie door het eten te laten groeien. Door Hem konden jullie gelukkig zijn.' Paulus en Barnabas moeten erg hun best doen om te zorgen dat de stieren niet aan hen geofferd worden. Dat lukt gelukkig net.

## Vragen

- Met welke opdracht kwamen Paulus en Barnabas in Ikonium en de andere plaatsen?
- Welk misverstand hadden de mensen in Lystra?
- Het leek wel gewoon te worden: Paulus en Barnabas vertelden over God, en er gingen mensen in Jezus geloven. Maar er waren ook steeds mensen die boos werden en hen kwaad wilden doen. Gebeurt dat nog wel eens met mensen die over God willen vertellen? Wie kan er een voorbeeld noemen?

Lees verder op de volgende bladzijde



- Wat betekent dit voor ons? Zoek één of meerdere Bijbelteksten hierover op.  
Kies bijvoorbeeld 2 Timotheüs 3:12, Johannes 15:20, Filippenzen 1:29.  
Maar lees ook de bijbehorende zegen in 1 Petrus 4:12-14, Matteüs 5:10-12.  
Als er tijd voor is, kun je de kinderen deze teksten op laten zoeken. Zo kunnen ze wennen aan de Bijbel.
- Stopten Paulus en Barnabas over Jezus te praten als ze vervolgd werden? Wat deden ze wel?

*Auteur: PW*



# Een wonder van God of van de goden?

## Inleiding

Laat een rollenspel spelen. Maak van tevoren kaartjes met de volgende teksten:

A

Je gaat elke zondag naar de kerk en gelooft dat Jezus de Zoon van God is. Je wilt graag dat de anderen een keer met je meegaan naar de kerk.

B

Je weet niet wat je van de Bijbel moet geloven, maar bent er wel nieuwsgierig naar, je zou wel een keer naar de kerk willen, waar je nog nooit bent geweest. Wat doen ze eigenlijk in de kerk?

C

Je wilt niets met de kerk en de Bijbel te maken hebben.

Deel de kaartjes uit en laat de kinderen hun rol spelen, zonder dat ze weten wat de rol van de ander is. Hoe verloopt het spel? Praat erover. Wat doe je, als iets niet wil lukken? Als je tegenwind krijgt.

Vandaag krijgt Paulus ook tegenwind. En niet alleen door woorden.

## Bijbelverhaal

Paulus en Barnabas zijn op weg naar Ikonium. De stad waar ze vandaan komen, hebben ze achter zich gelaten. Beter gezegd, die zijn ze ontvlucht. Ze zijn daar weggejaagd door de Joodse leiders. Gelukkig zijn daar wel mensen tot geloof gekomen en zijn de christenen in die stad nu blij met hun gemeente. In Ikonium bezoeken Paulus en Barnabas de synagoge. Ze vertellen over God en Jezus, de Redder van de wereld. Veel Joden en mensen uit andere volken komen tot geloof. Ze luisteren graag naar wat Paulus en Barnabas vertellen. Maar zoals in elke stad zijn er in Ikonium mensen die niets van het evangelie willen weten. Zij proberen juist te bereiken dat er zo min mogelijk mensen naar Paulus en Barnabas gaan luisteren. Zo ontstaan twee groepen in de stad: christenen die alles over Jezus en God willen horen en vertellen, en de ongelovigen die niets met God te maken willen hebben. Paulus en Barnabas trekken zich er weinig van aan. Zij gaan gewoon door met hun werk. Zij vertellen aan de iedereen die het maar horen wil over Jezus Christus. En God laat zijn kracht zien door wonderen te laten gebeuren.

Op een gegeven moment moeten Paulus en Barnabas weer vluchten. De tegenstanders hebben plannen om hen met stenen te doden. Dus gaan Paulus en Barnabas naar een ander stad, Lystra. In Lystra is geen synagoge. Daarom gaat Paulus op straat vertellen over Jezus. Veel mensen komen om hem heen staan. Ze zijn nieuwsgierig wat deze vreemdeling te vertellen heeft.

Bij Paulus op de grond zit een man. Hij is kreupel – kan niet lopen – al vanaf zijn geboorte. De man luistert met volle aandacht naar wat Paulus te zeggen heeft. Hij kijkt Paulus steeds aandachtiger aan. Deze Jezus kan hem misschien ook helpen. Paulus kijkt de man aan en ziet aan zijn gezicht dat hij gelooft. Plotseling houdt Paulus

op met praten. Hij draait zich naar de kreuple man toe en roept: 'Sta recht op uw voeten'. Op hetzelfde moment gebeurt het wonder. De man springt op alsof hij nooit kreupel is geweest. Hij kan lopen. Nu moeten de mensen toch wel geloven dat God dit wonder heeft gedaan!

Nou, als Paulus dat dacht, heeft hij het wel mis. De mensen kijken nog steeds vol bewondering. Maar ze zeggen niet: 'Dat heeft God gedaan'. Nee helemaal niet. Ze zeggen: 'Dat hebben onze goden Zeus en Hermes gedaan. Deze twee mannen zijn goden, die als mensen op de aarde zijn gekomen.' En ze juichen Paulus en Barnabas toe. Barnabas noemen ze Zeus, de oppergod, en Paulus noemen ze Hermes, zijn boodschapper. 'Kom', roepen ze, 'er moet een groot feest voor deze goden gehouden worden.'

Paulus en Barnabas zijn erg teleurgesteld. Wie had dat gedacht? Ze scheuren hun kleren, als teken van verdriet. Ze proberen de mensen tegen te houden. Dat lijkt hen niet te lukken. De menigte is juichend op weg om feest te vieren. Wat moeten Paulus en Barnabas doen? Ze moeten zeggen dat er maar één God is, die gediend moet worden en niet veel goden. Dat is wel gevaarlijk. Dat kan hun zelfs het leven kosten. Toch kunnen ze niet zwijgen. Ze móeten spreken.

'Mannen', roepen ze, 'wat gaan jullie doen?' Wij zijn geen goden, maar zoals jullie gewone mensen'. Sommige mensen luisteren even. 'Gewone mensen, onzin, er moet geofferd worden aan de goden'. 'Nee, nee', roepen Paulus en Barnabas, 'wij komen jullie vertellen dat er maar één God is. Hij heeft zijn eigen Zoon gegeven. U hoeft Hem geen offers te brengen. Hij wil voor u zorgen en u alle verkeerde dingen vergeven'.

Er wordt wel geluisterd, maar de mensen vragen zich af: 'Wie zijn deze twee mannen dan, als ze niet Zeus en Hermes zijn?' Ze willen geen andere god dan hun eigen goden. Het feest gaat niet door, maar de mensen blijven erover doorpraten.

De Joden in de stad, die toch al tegen Paulus en Barnabas zijn, hebben nu een goede reden om hen weg te jagen. Ze gaan overal rondvertellen dat de mensen niet naar Paulus en Barnabas moeten luisteren, omdat ze vreemde dingen beweren. Als Paulus weer op straat aan het vertellen is, staan er veel boze mensen om hem heen. Toch praat Paulus gewoon door. Steeds meer vijanden blijven om Paulus heen staan. Dan vliegt er opeens een steen door de lucht. Er zijn mensen die schrikken en snel weglopen. Maar Paulus loopt niet weg. Daar vliegt weer een steen. En nog één en nog één. Paulus wordt geraakt en valt neer. De boosdoeners gooien net zolang met stenen, totdat ze denken dat Paulus dood is. Ze slepen hem naar een veld buiten de stad. Zo, van die man zijn ze mooi af.

De vrienden van Paulus wagen het om hem te zoeken. Daar ligt hij op het veld. Is hij inderdaad dood? Nee, Paulus opent zijn ogen en beweegt. God heeft hem bewaard. Paulus moet verder met zijn werk. Is het werk in Lystra voor niets geweest. Nee, hoor. In Lystra is er ook

een christelijke gemeente gekomen. Over een tijdje zal Paulus er zelfs weer naar toe gaan om de gemeente te bezoeken.

### **Gesprek achteraf**

Misschien denk je: waarom liep Paulus niet gewoon weg, toen het gevaarlijk werd? Paulus dacht: gewoon doorzetten, ook al heb ik tegenwind. Als jij naar school fietst en een storm tegen hebt, ga je toch ook niet halverwege terug. Je móet naar school, je moet je doel bereiken. Paulus wilde het evangelie vertellen aan de mensen. Dat was het grote doel in zijn leven. Hij wilde niet halverwege opgeven. Zeker niet, omdat hij wist, dat God hem beschermdde bij het uitvoeren van zijn opdracht. En het liep goed af. Paulus ging niet dood, maar kon weer verder met zijn werk. En de Here God ging met hem mee; dat wist hij zeker.

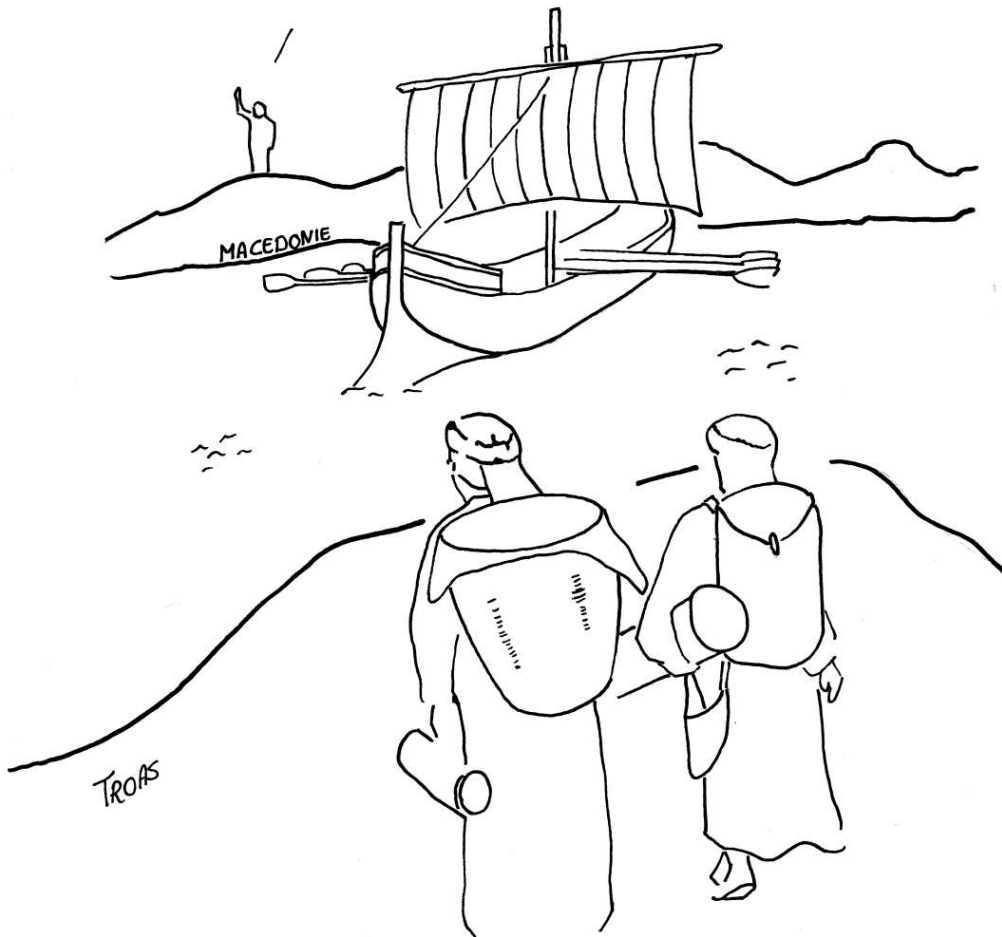
*Auteur: RvO*

27 augustus 2023

# Paulus naar Europa

Handelingen 16:1-15

STEEK OVER NAAR MACEDONIE  
EN KOM ONS TE HULP!





# Thema: Bericht van de Overkant

## Doel

De kinderen leren dat God de reis van gelovigen blijft begeleiden en stap voor stap zijn plannen uitvoert.

## Toelichting

Paulus reist rond met zijn helpers. Ze maken plannen waar zij naar toe zouden willen reizen om het Evangelie, de blijde boodschap, te gaan vertellen. Tot twee keer toe houdt God tegen wat ze van plan zijn. Hoe dat precies gaat, staat niet in de Bijbel. Maar voor henzelf is het duidelijk, dat ze niet de weg moeten kiezen die zij hebben gekozen. Hoe nu verder?

Dan krijgt Paulus 's nachts een visioen. Hij ziet en hoort een man roepen van over de zee: 'Steek over en kom ons helpen'. God wil dat ze naar Macedonië in Griekenland gaan. Nog nooit is een apostel in Europa geweest. Maar ook daar moet de kerk van Christus gaan komen en groeien.

De reis verloopt voorspoedig. Blijkbaar is dit de juiste keuze, dit bedoelt God. Aan de overkant van de zee vinden ze vrouwen, die aandachtig luisteren naar hun woorden. Lydia, de purperverkoopster, komt tot geloof! Ze biedt zelfs haar huis aan om daar met christenen samen te komen. Gelukkig heeft Paulus de berichten van de Overkant (van God) goed begrepen.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Oversteken

Richtlijnen: Vertel een inleidend verhaaltje over de gevaren bij het oversteken van de straat. Goed kijken, altijd, maar zeker als het druk is.

Paulus en Barnabas moeten ook gaan oversteken: de zee over met een schip. God heeft hem dat in een droom verteld: hij moet de mensen daar gaan helpen om in Jezus te geloven. Best gevaarlijk en eng met storm en hoge golven. Ze komen in een land waar ze nog nooit geweest zijn. Hoe ziet het er uit? Kunnen ze de mensen verstaan? Het moet spannend zijn geweest voor Paulus. Zullen die mensen daar willen geloven?

De reis gaat heel goed. En hij ontmoet Lydia, die graag willen geloven... Ze is rijk en zegt: in mijn huis mag je wel kerkdiensten houden. Het is groot genoeg. Ongelofelijk! Het is maar goed dat God hem gestuurd heeft!

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Steek over naar Europa

Richtlijnen: Paulus komt steeds verder van huis op zijn reis. Hij trekt rond in wat nu Turkije is. Steeds weer is het spannend of mensen de boodschap over Jezus willen geloven. We moeten niet denken dat Paulus zijn lange reis precies had uitgestippeld. Hij maakte wel plannen, maar die lukten niet altijd. Twee keer heeft Paulus het gevoel dat God hem laat merken dat ze ergens niet heen mogen. Dan gaan ze de andere kant uit. Dan, op een nacht krijgt Paulus een visioen. Hij ziet een Griekse man die hem roept: steek de zee over naar Europa om ons te helpen. Paulus gelooft dat de man zegt wat God van hem wil. God wijst hem zo de goede weg. Bij de overtocht is de zee kalm en als ze over Jezus vertellen bij de rivier, ontmoeten ze Lydia. Zij wil bij de kerk horen en opent haar huis om daar samen te kunnen bidden en nadenken over de Bijbel. Paulus denkt: nu weet ik zeker dat ik moest oversteken naar Europa.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Bericht van een onbekend nummer

Richtlijnen: De jongeren zullen het herkennen. De meeste berichtjes die je krijgt op je mobiel komen van contacten. De naam verschijnt in beeld. Soms belt er een onbekend nummer. Wat doe je dan? Negeren, niet beantwoorden? Paulus maakt plannen om heel het gebied dat nu Turkije heet door te trekken op zijn zendingsreis. Tot twee keer toe merkt hij dat God hem tegenhoudt. Hoe dat precies gaat, staat niet in de Bijbel. Paulus herkent God in de gebeurtenissen en past zijn plannen aan.

In een nacht ziet en hoort Paulus een onbekende man roepen van over de zee: 'Steek over en kom ons helpen'. Moet Paulus naar Europa, over de zee naar een onbekend werelddeel? Is dit bericht betrouwbaar (van God) of wordt hij in de val gelokt. Paulus bidt en vertrouwt de woorden van de man.

In het vervolg blijkt dat dit goed is. De reis verloopt voorspoedig. Paulus ziet daarin een bewijs dat God dit bedoelt. Zeker wanneer ze vrouwen ontmoeten, die aandachtig luisteren naar hun woorden. Lydia, de purperverkoopster, komt tot geloof! Ze biedt zelfs haar huis aan om daar met christenen samen te komen. Nu weet Paulus het zeker: ook in Europa mag hij de kerk van Christus laten komen en groeien.

Hoe herken jij berichten van God voor jou? Hoe kom jij achter de echtheid ervan (vergelijken met de Bijbel?, bidden?)

## Extra bijbelgedeelte: 1 Samuël 3: 1-10

(Samuël hoort in de nacht een stem en denkt dat het Eli is. Pas de derde keer is duidelijk dat God hem een boodschap wil doorgeven)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het Bijbelgedeelte

Vorige week gaf ik al in de inleiding aan hoe belangrijk het is dat we steeds blijven beseffen dat Paulus Jood is gebleven. Dat blijkt nu opnieuw. En juist zo, als Joodse apostel, is hij door de Here God gezonden en geroepen naar de volkeren, naar Europa.

## Vers voor vers

- Vs. 1vv In zijn brieven aan Timoteüs geeft Paulus aan hoe hij zichzelf met hem verbonden weet. Hij noemt hem zelfs zoon, terwijl dat uiteraard geestelijk is te begrijpen. Zo is ook de besnijdenis niet een bijkomstigheid. Paulus gaat daar heel zorgvuldig mee om. Zo'n late besnijdenis kennen we bij Mozes, als Zippora hun zoon besnijdt. Het is en blijft voor de Joden een teken van het verbond, al geldt het niet voor christenen die uit de heidenen zijn. Er is in Christus een eenheid en zo principiële gelijkheid, maar er blijven verschillen, net als tussen man en vrouw. Zoals vader en moeder beiden en samen opdracht hebben om naar hun kind(eren) de Here God te vertegenwoordigen, Het vijfde gebod hoort op de eerste tafel; over de verhouding tussen God en mens. In dat licht is het misschien goed nog eens dieper na te denken als Paulus Timoteüs zoon noemt.
- Vs. 4vv Zij gaan op reis en op hun verkondiging ligt een zegen. Let op hoe in vers 7 de Heilige Geest een weg afsnijdt. Dat vinden wij niet passend. Toch lijkt het mij goed daarbij stil te staan. Als je als christelijk gezin, of als gemeente, iets meent te willen, ga dan eerst te rade bij Gods Geest, of het echt zo is dat jouw, mijn wil, oprecht in de lijn ligt met de wil van de Here God. Niet toevallig dat Gods wil in het Onze Vader en vooraanstaande plaats heeft. Durf te toetsen, om de geesten te onderscheiden.
- Vs.9v Als de stem zo duidelijk is, mag je er gehoor aan geven. Wanneer Paulus in Romeinen 8,16 verkondigt dat Gods Geest met onze geest aanwijst dat we kinderen van God zijn, dan werkt het blijkbaar zo. Dikwijls staan we daar maar nauwelijks bij stil. Ik meen dat Gods Geest ons soms aanraakt, heel diep – in onze geest. De vraag is dan, wat we daar op het niveau van de ziel mee doen. We kunnen er gehoor aan geven. Evengoed echter kunnen we met onze gedachten, onze wil en/of ons verstand het naast ons neerleggen. Als we gehoor geven, dan gaan we dat met ons lichaam beantwoorden; in woorden, gebeden en/of daden. Het kan gebeuren dat iemand je opeens in gedachten schiet. Heel even maar. Mijn ervaring is dat wanneer dat serieus neemt en zo iemand aandacht geeft – al is het maar een berichtje – dat het bijna altijd goed uitkomt in de tijd.
- Vs. 11vv Verkondiging op de sabbat. Lydia is er een sprekend voorbeeld van hoe Gods Geest haar geest raakt en in beweging zet.

*Auteur: GJK*

## Liederen

Psalm 27: 1, 2, en 7	
Lied 838	(=Gezang 481 LvdK)
Lied 675	(=Gezang 477 LvdK)
Zingen maakt blij	Hemelhoog 625
Kom aan boord	Hemelhoog 356
Trek de wereld in	Opwekking voor kinderen 238
Ied're dag, ieder uur	Op Toonhoogte 443
Ik volg de Heer	Hemelhoog 305

*Auteur: PZ*



# Oversteken

## Inleiding

'Boaz, je mag best naar de speeltuin, maar doe je voorzichtig met oversteken?' Boaz gaat vandaag voor de eerste keer alleen naar het speeltuintje. En mamma vindt het goed. Toch is het best een beetje spannend. Kan Boaz de weg naar het speeltuintje wel vinden? Komen er geen grote auto's aan als hij gaat oversteken? Zijn er geen grote jongens in de speeltuin? Gelukkig wordt het een leuke middag voor Boaz, hij is veilig heen en weer gegaan. En zelfs heeft hij vriendjes in de speeltuin gezien. Hopelijk mag hij snel weer een keer!

## Bijbelverhaal

Paulus en zijn vrienden zijn op reis. Ze reizen heel ver en heel lang. Ze ontmoeten veel mensen. Dat is fijn, want zo kunnen ze steeds meer van God vertellen. De mensen zeggen: 'Bedankt Paulus, onze God zal voor jou en voor ons zorgen. Jij helpt ons om veel van God te houden!' 'Kom, Timoteüs, even slapen en dan gaan we morgenochtend weer verder' zegt Paulus tegen zijn vriend. Maar in de nacht krijgt Paulus een droom. Hij droomt dat hij en zijn vrienden naar een ander land moeten reizen. Een land aan de overkant van de zee. Er staat in die droom een man aan de overkant. Hij roept naar Paulus: 'Kom, help ons!'. Paulus en zijn vrienden begrijpen dat dit een boodschap van God is. Hij stuurt hen naar het land aan de overkant. Paulus en zijn vrienden luisteren meteen naar God en toch vinden ze het spannend. 'Wat als de golven erg hoog zijn?' 'Wat als ze de mensen daar niet kunnen verstaan?' 'Wat als ze de weg niet weten?'

Gelukkig gaat de reis erg goed. En in het nieuwe land komen ze Lydia, een rijke mevrouw, tegen. Zij houdt veel van God. Wat luistert ze graag naar Paulus. Hij helpt haar om nog meer van God te houden en Hem te geloven. 'Wilt u mij en mijn familie dopen, Paulus?' vraagt Lydia op een dag. Dat doet Paulus. Ze mogen zelfs 's zondags de kerkdienst in het huis van Lydia vieren. Wat zorgt God goed voor Paulus, Timoteüs en Lydia. En alle mensen die Hem geloven. Het is goed dat God Paulus gestuurd heeft!

Hoe kan jij naar God luisteren?

*Auteur: KvdG*



# Steek over naar Europa

## Inleiding

God heeft veel manieren om mensen iets te zeggen. De Heer gebruikt de Bijbel als je erin leest, of herinnert je op een ander moment aan een tekst. Hij laat bijv. iemand iets zeggen, waarvan de ander weet dat het voor hem of haar bedoeld is. Hij geeft een droom of visioen (\*), en laat sommigen een stem horen. Hij stuurt dingen die er met je gebeuren (\*\*), geeft bescherming (\*\*\*) of genezing. God laat je door de heilige Geest ineens iets weten (\*\*\*\*), of stuurt een engel, en zo zijn er nog veel meer manieren. Ontdek jij er een paar in ons verhaal?

## Bijbelverhaal

Paulus heeft een lange reis gemaakt. Hij is helemaal heen en weer naar Jeruzalem geweest, maar nu is hij weer terug in het gebied dat nu Turkije heet. Hij gaat weer naar Derbe en ook naar Lystra, daar in de buurt. Daar werd hij de vorige keer gestenigd, maar overleefde het (\*\*\*). Toch weet hij dat God bij hem is, en is niet bang. Deze keer heeft hij Silas meegenomen om hem te helpen. In Lystra is er een gelovige jongeman die Timoteüs heet. Bij iedereen in de buurt staat hij goed bekend. Paulus neemt Timoteüs mee op reis. Nu zijn ze met z'n drieën: Paulus, Silas en Timoteüs. Samen gaan ze langs de plaatsen waar groepen mensen zijn die al eerder door Paulus christen zijn geworden. Hij vertelt deze mensen meer over hoe ze met Jezus kunnen leven. Daardoor wordt hun geloof sterker. Ook komen er steeds meer christenen bij.

Nu gaan ze naar het westen, om de mensen in het gebied Asia van Jezus te vertellen. Maar als ze onderweg zijn, laat de Heilige Geest hun merken (\*\*) dat ze niet in Asia moeten zijn. Ze bespreken met elkaar wat ze doen zullen en willen nu naar het noorden reizen. Maar weer houdt de Heilige Geest hen tegen (\*\*). Daarom reizen ze verder naar het westen. Nu kunnen ze niet verder, want ze zijn in Troas, en daar is de zee.

's Nachts krijgt Paulus een visioen (\*). Dat is een speciale droom met een bericht, dat van God komt. In de droom ziet hij een man aan de overkant van de zee. Daar ligt Macedonië, in Europa. De man roept naar hem: 'Steek over en kom ons helpen!'

Paulus vertelt de anderen over zijn visioen. Dit moet het antwoord van God zijn waar ze nu naartoe moeten! God roept hen daarheen! Ze willen geen moment meer wachten. Ze zoeken in Troas een schip dat naar Macedonië zal varen en gaan aan boord. Na een tussenstop op het eiland Samotrake, waar ze een nachtje slapen, gaan ze verder naar Macedonië. Ze gaan aan land in het plaatsje Neapolis en reizen verder naar Filippi, een belangrijke Romeinse stad. Daar blijven ze een paar dagen, tot het sabbat is. Er is in die tijd in veel van de plaatsen geen gebouw waar de Joden samenkomen. Daarom is hun synagoge, hun plaats om voor gebed bij elkaar te komen, een plek bij de rivier. Dus op deze sabbat gaan Paulus,

Silas en Timoteüs de stad uit, en lopen de rivier langs, op zoek naar de plek waar de Joden bij elkaar zijn. Ze gaan zitten en raken aan de praat met een aantal vrouwen (\*\*).

Een van hen heet Lydia. Ze komt uit Tyatira, in het gebied waar Paulus, Silas en Timoteüs doorheen gingen voordat ze de zee overstaken naar Macedonië. Ze verkoopt purper, in Paulus' tijd een vaak wollen stof die met heel dure purperverf wordt gekleurd en daardoor zelf ook erg duur is. Lydia is niet Joods, maar vereert wel de Joodse God. Daarom zit ze ook hier bij de rivier. Ze kent God. Ze kent alleen zijn Zoon Jezus nog niet. God opent haar hart (\*\*\*\*), zodat ze vol aandacht luistert naar Paulus' woorden en begrijpt wat hij uitlegt.

Nu wil ze graag gedoopt worden! En niet alleen zij, maar ook alle anderen uit haar huis. Dus ze worden allemaal gedoopt.

Ook al is Lydia zelf niet Joods, ze weet dat Joden normaal nooit bij niet-Joden zouden logeren. Dan zouden ze onrein worden. Maar van Paulus heeft ze gehoord dat het door Jezus niet meer uitmaakt of je Joods bent of niet. Want iedereen die doet wat Jezus zegt, wordt gered! Daarom durft ze hen uit te nodigen. Ze zegt: 'Nu hebben jullie gezien dat ik in de Here Jezus geloof. Blijven jullie hier toch logeren! Jullie hoeven echt niet ergens anders heen. Haal jullie tassen maar, want ik wil het echt heel graag!'

Zo stelt Lydia haar bezit beschikbaar aan God. In haar huis is genoeg plaats om deze mannen onderdak te bieden. Lydia begrijpt dat het belangrijke gasten zijn: dit zijn immers degenen die God uitgekozen heeft om aan haar, en overal waar ze komen, Gods blijde nieuws te vertellen. Het nieuws dat de langverwachte Redder gekomen is en hen ook wil redden van hun zonden!

Lees verder op de volgende bladzijde



**Spel**

Drie kinderen mogen even niet kijken (op de gang bijv.) Zij spelen de apostelen Paulus, Silas en Timoteüs. Ze schrijven op een briefje netjes de naam Jezus. Instrueer de andere kinderen dat ze straks alleen wat mogen zeggen als ze aangewezen worden. Verstop een klein leeg bakje of doosje zo goed, dat het heel moeilijk te vinden is. Op dat bakje staan (bijv. op een papiertje) harten getekend en een M.

Als de 'apostelen' weer geroepen worden, mogen ze het bakje zoeken, maar ze moeten wel bij elkaar blijven. Na een tijdje wijs je met tussenpozen één kind aan, dat mag zeggen of ze warm of koud zijn. Begin als de zoekers op een 'koude' plek zijn. Op die manier vinden de 'apostelen' het lege bakje. Dat bakje betekent de harten van mensen die Jezus nog niet kennen in Macedonië. Het briefje met Jezus' naam mag nu in het doosje. Nu hebben ze de mensen gevonden die ze van God over Jezus moesten vertellen!

**Leg uit**

Het is goed om te vertellen over Jezus. Maar het is ook belangrijk ons te laten sturen als God ons iets duidelijk maakt.

Herhaal evt. het spel met andere kinderen.

*Auteur: PW*



# Bericht van een onbekend nummer

## Inleiding

Het deuntje van je telefoon klinkt... Snel haal je 'm uit je broekzak, en je kijkt op het schermje wie jou belt. Hmm... 'onbekend nummer'. Je twijfelt. Je verwacht geen telefoontje. Wat doe je?

Ik moet eerlijk zeggen, dat ik een onbekend nummer vaak wegdruk. 'Als het belangrijk is, bellen ze nog wel een keer', denk ik dan. 'Of ze spreken de voicemail wel in.' En ik blokkeer het meteen als het een raar nummer uit het buitenland is!

Het is natuurlijk anders, als er iemand belt die je kent. Dan zie je direct op je scherm zijn naam verschijnen, en misschien wel een fotootje. Je weet dan precies wie er belt, en je kan met een gerust hart opnemen. Misschien weet je zelfs al, waar diegene voor belt.

Zo gaat dat met mobieltjes. Meestal weet je wie jou belt of een berichtje stuurt. Maar soms krijg je zo'n oproep van een 'onbekend nummer', en moet je maar raden wie jou belt. Paulus krijgt ook van die berichten, 'afzender onbekend'. Hoe hij daar mee omgaat? Luister maar.

## Bijbelverhaal

Paulus is op reis. Samen met zijn helpers brengt hij het goede nieuws, het evangelie, op allerlei plaatsen in het Romeinse rijk. Hij zoekt de plaatsen op, waar hij eerder gemeenten heeft gesticht en waar mensen tot geloof zijn gekomen. In één van die plaatsen, Lystra, ontmoet hij een leerling, Timoteüs. Paulus wil hem graag meenemen op zijn reis. En Timoteüs gaat mee. Hij wordt een trouwe helper van Paulus.

Tijdens hun bezoeken aan de gemeenten, die eerder waren gesticht, vertellen ze wat de leiders van de kerk in Jeruzalem hebben besloten. Zo voelen alle gemeenten zich verbonden met elkaar, samen vormen ze één kerk. Net zoals dat nu nog zo is. Paulus ziet tijdens die bezoeken, dat het geloof in de gemeenten sterker wordt, en dat er zich steeds meer mensen aansluiten bij de gemeenten. Dat is een bemoediging voor Paulus om door te gaan met zijn zendingswerk. God zegent zijn werk!

Dan lezen we twee bijzondere verzen in dit hoofdstuk. Lees je mee? We lezen Handelingen 16 vers 6 en 7. 'Ze trokken door Frygië en de landstreek Galatië, omdat ze door de Heilige Geest werden verhinderd Gods woord in Asia te verkondigen. Toen ze bij de grens van Mysië kwamen, wilden ze doorreizen naar Bitynië, maar dat stond de Geest van Jezus hun niet toe.'

Het staat er maar met weinig woorden: 'ze werden door de Heilige Geest verhinderd'. En: 'dat stond de Geest van Jezus hun niet toe'. Tot twee keer toe had Paulus een plan, een bestemming waar hij naartoe wil reizen. Tot twee keer toe mag hij daar niet naartoe gaan. Hoe weet hij dat? Hoe heeft hij die boodschap gekregen? Dat staat er niet bij. Twee keer wordt het plan van Paulus geblokkeerd door een bericht, 'afzender onbekend', een onbekende beller, zouden wij zeggen.

Maar blijkbaar herkent Paulus het als een bericht van God. Er staat immers dat het 'de Heilige Geest', en 'de Geest van Jezus' was, die Paulus verhinderde verder te reizen. We weten niet hoe het is gegaan. We weten alleen maar dat Paulus heeft geweten, gevoeld of herkend dat het niet Gods plan was. En Paulus luistert naar dat bericht. Hij past zijn plannen aan.

Paulus reist verder in een andere richting. Hij reist tot aan de kust. Tot aan de rand van het Romeinse rijk. Wat nu? Waar zal hij verder naartoe reizen, nu hij zijn plannen al tot twee keer toe moest wijzigen? Die nacht krijgt Paulus een visioen, een droom met daarin een boodschap. Aan de overkant van de zee, in Macedonië, staat een man. Die man roept Paulus. 'Steek over naar Macedonië, en kom ons te hulp!', roept hij. Wéér zo'n bericht van een onbekende afzender. Wie is die man, die in de droom van Paulus verschijnt? Een vreemde man, uit een vreemd rijk aan de overkant van de zee, die hem roept. Maar opnieuw herkent Paulus de afzender. In de Bijbel staat: 'We maakten er uit op dat God ons had geroepen om aan de mensen daar het evangelie te verkondigen.'

Een bijzonder moment. Paulus herkent de stem van God, gehoorzaamt het plan van God en zo komt het evangelie voor het eerst op Europees grondgebied.

Paulus en Timoteüs gaan aan boord van een schip, dat hen in twee dagen naar de overkant brengt. De reis verloopt veilig en voorspoedig. Al snel zijn ze in Filippi, een belangrijke stad in Macedonië. Ook daarin ziet Paulus een teken van God. De reis verloopt veilig en snel, voor Paulus een teken dat God met hen meegaat. Dat deze reis past in het plan van God, dat Hij met Paulus en Timoteüs heeft.

Dat wordt nog duidelijker, als Paulus en Timoteüs op sabbat naar de rivier gaan. Daar, buiten de stadspoorten aan de rivier, is een aantal vrouwen bij elkaar gekomen. Ze hebben daar hun gebedsplaats. Een van de vrouwen die ze daar ontmoeten, Lydia, vereert God. Ze staat open voor de woorden van Paulus, en komt tot geloof. Lydia is een rijke vrouw. Ze woont in een groot huis. Nadat ze tot geloof is gekomen en is gedoopt, nodigt ze Paulus en Timoteüs uit om in haar huis te logeren. Ze biedt zelfs ruimte in haar huis, om met de nieuwe gelovigen samen te komen. Zo ontstaat in dat huis van Lydia de eerste christelijke gemeente in Europa. Wat een zegen!

We hebben gehoord dat Paulus de berichten van God herkent, en er naar luistert. God maakt aan Paulus zijn bestemming duidelijk, maakt zijn reis voorspoedig en geeft rijke zegen op zijn (zendings)werk.

Hoe is dat met ons? Herkennen wij het, als God ons iets duidelijk wil maken? Of zien wij alleen maar 'afzender onbekend'? Hoe kun je nu weten, wat van God is en wat niet? Soms, als ik voor grote beslissingen sta, zou ik zo graag eens 'een briefje van God' willen krijgen. Een briefje uit de hemel, waarop precies staat welke keuze ik moet maken. Die Paulus, ik kan er wel eens jaloers op zijn!

Maar wat denk je, zou God vandaag de dag ons geen dingen meer duidelijk maken? Ons niet meer de weg wijzen? Ik denk het vast, maar misschien zien en horen wij die berichtjes niet meer. Zitten we te vaak en te veel in ons mobieltje gedoken. Zoeken we antwoorden op alle vragen bij Google, YouTube of wat dan ook, in plaats van in de woorden van God, in de Bijbel.

Geen mobieltje, en toch altijd bereikbaar. Dat is God. Praat eens wat vaker met God. Door te bidden, in de Bijbel te lezen of met andere mensen over hem te praten. Hij heeft voor jou ook een plan, en wil ook jou de weg wijzen. Net als toen bij Paulus. Ken jij de afzender?

*Auteur: MvdB*

3 september 2023

# Paulus in de gevangenis van Filippi

Handelingen 16:16-40





# Thema: Zingen in de nacht

## Doel

De kinderen ontdekken dat juist in moeilijke omstandigheden zingen troost kan geven.

## Toelichting

Paulus en Silas hebben een meisje in Gods naam genezen van een waarzeggende boze geest. Niet iedereen was er blij mee. De bazen van het meisje waren kwaad, dat ze geen geld meer voor hen verdiende! Ze laten Paulus en Silas veroordelen, omdat ze onrust veroorzaken. Zo belandden de zendingen onterecht in de gevangenis, na geselsd en geslagen te zijn.

Uren gaan in pijn en stilte voorbij. Dan beginnen Paulus en Silas lofliederen voor God te zingen. De medegevangenen horen het. Even later beeft de aarde en de deuren van de gevangenis gaan open. De gevangenvaarder schrikt en weet dat hij ervoor gestraft zal worden. Paulus overtuigt hem dat alle gevangenen er nog zijn. Bij hem thuis legt hij hem uit dat geloof in Jezus hem kan redden. De gevangenvaarder gelooft en laat zich met zijn hele gezin dopen.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Paulus en Silas in de donkere gevangenis

Richtlijnen: Vertel de jongste kinderen de geschiedenis. Leg er de nadruk op dat Paulus en Silas in de gevangenis komen, omdat ze een ziek meisje genezen. Haar bazen lieten haar werken en hielden zelf het meeste geld. Zij zijn boos, dat dat nu niet meer kan. Ze laten Paulus en Silas slaan en in de gevangenis zetten. In een donkere cel met een zwaar houten blok om hun benen.

Eerst is het stil. Ze hebben pijn en zijn teleurgesteld. Dan, midden in de nacht beginnen ze te zingen voor God. Hij is bij hen, ook hier. Als ze zingen, voelen ze dat. De andere gevangenen horen het. Opeens beeft de aarde en springen de deuren open. De gevangenvaarder verzorgt hun wonden en vraagt hoe hij gered kan worden. Paulus zegt: geloof in Jezus van wie wij in het donker hebben gezongen. Dat doet hij, hij wil bij God horen.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Zingen in een duistere cel

Richtlijnen: Wanneer zing je? Als het feest is, bij een verjaardag. Of gewoon als je blij bent. Maar als je nu gevangen zit, zoals Paulus en Silas, terwijl je een meisje beter hebt gemaakt? Hun armen vastgebonden en om hun benen een houten blok. Met pijnlijke wonden aan hun rug van de harde klappen. Kun je dan nog zingen?

Urenlang zaten ze in hun donkere cel. Ze zijn niet boos op hun Heer. Rond middernacht bedenken ze: God is ook hier bij ons, we gaan voor Hem zingen. Ze voelen zich minder ellendig. De medegevangenen horen ze en zijn verbaasd. God hoort ze ook en laat de gevangenisdeuren openspringen door een aardbeving. Paulus en Silas komen vrij. En de gevangenvaarder gaat geloven in Jezus, over wie ze hem natuurlijk vertellen als hij hun wonden verzorgt en ze samen eten.

## Bovenbouw -titel: Zingen in de nacht

Richtlijnen: Paulus en Silas hebben een meisje in Gods naam genezen van een waarzeggende boze geest. Niet iedereen was er blij mee. De bazen van het meisje waren kwaad, dat ze geen geld meer voor hen verdiende! Ze laten Paulus en Silas veroordelen, omdat ze onrust veroorzaken. Zo belandden de zendingen onterecht in de gevangenis, na geselsd en geslagen te zijn.

Uren gaan in pijn en stilte voorbij. Je denkt: natuurlijk, bij zoveel onrecht is alles zwart. Er lijkt geen oplossing te zijn. Hier kom je niet meer uit. Herkennen de jongeren dat?

Dan beginnen Paulus en Silas lofliederen voor God te zingen. De medegevangenen horen het. Even later beeft de aarde en de deuren van de gevangenis gaan open. De gevangenvaarder schrikt en weet dat hij ervoor gestraft zal worden. Paulus overtuigt hem dat alle gevangenen er nog zijn. Bij hem thuis legt hij hem uit dat geloof in Jezus hem kan redden. De gevangenvaarder gelooft en laat zich met zijn hele gezin dopen.

De sleutel is dat Paulus en Silas God zoeken, ook in hun ellende. Ze zingen zichzelf moed in en ervaren dat Hij er is. God zal hun liederen en gebeden horen en dicht bij hen zijn. Hier geeft God zelfs meer dan ze hadden durven hopen: vrijheid en nieuwe christenen.

## Extra bijbelgedeelte: Psalm 130

(De dichter zingt in zijn moeilijkheden en hoopt dat God hem verlossen zal. Dan zal het weer licht zijn in zijn leven.)

*Auteur: DW*

# Achtergrondinformatie

## Algemene inleiding

Als het aan Paulus had gelegen had was hij als Aziaat in West-Turkije (Romeinse provincie Asia) gebleven, maar God leidde hem anders op zijn tweede zendingsreis. Hij moest naar Europa om het Evangelie brengen. Hierover lezen we in het eerste deel van Handelingen 16. De Romeinse stad Filippi werd de poort naar Europa voor het Evangelie. Filippi was een colonia, een kolonie van Romeinse boeren en burgers op strategisch gebied. Velen van hen waren veteranen die een aantal veldslagen hadden gewonnen en als beloning een stuk land, Romeins burgerrecht en bepaalde belastingvoordelen hadden ontvangen. Lydia de purpervkoopster, lid van de kleine Joodse gemeenschap in Filippi, bekeerde zich met haar huis tot het christendom en verleende Paulus en zijn metgezellen onderdak. Vanuit deze veilige basis kon Paulus zijn zendingswerk onder de heidenen in Filippi doen. En ja, Paulus mocht met Gods Geest de tegenaanval op de boze uitvoeren. Hij mocht een boze geest uit een waarzeggende slavin uitdrijven. Wat een belangrijke afgod was geld toen ook al voor de mensen! De eigenaars van de slavin werden woedend, omdat hun inkomstenbron was opgedroogd en sleurden Paulus en Silas voor het gerecht op de markt. Met de beschuldiging dat hun slavin haar helderziendheid verloren had, kregen ze hun gelijk niet, daarom beschuldigden ze Paulus en Silas van het verstoren van de openbare orde in de stad. Hun kans om gelijk te krijgen was zo een stuk groter, omdat het antisemitisme toen flink de kop opgestoken in het Romeinse Rijk. In Handelingen 18:2 staat dat keizer Claudius alle Joden had bevolen Rome te verlaten. Paulus had door zijn duiveluitbanning de relatie slavin-heer verstoord en daarmee inbreuk gemaakt op de gezagsverhoudingen in de Romeinse samenleving. Dat was eens staatsgevaarlijke misdaad: ze waren Joden en uitten een godsdienstige levenswijze in het openbaar die de Romeinen niet mochten overnemen. Paulus en Silas werden zonder enige vorm van proces gegeseld en in het best bewaakte gedeelte van de gevangenis gegooid. Was dit nu de plek waar God ze wilde hebben om zijn Evangelie te verkondigen?

Paulus en Silas gingen niet klagen, maar hielden vol en gingen zingen ter ere van God. Waarschijnlijk uit de psalmen van David die ze zo goed kenden. Zo beleden zij in de gevangenis hun geloof in God. Door een aardbeving bevestigde God hun prediking van het Evangelie. De gevangenisdirecteur schrok ontzettend toen hij al alle deuren open zag staan, hij zag zichzelf al ter dood veroordeeld in zijn eigen gevangenis zitten. Maar ongelooflijk, alle gevangenen waren er nog! Wat moest hij doen om gered te worden? Hij moest toch wat doen, want zijn eigen goden vroegen ook altijd om tegenprestaties? Niets, hij moest alleen geloven in de Here Jezus als zijn redder. De cipier en zijn huisgenoten kwamen tot geloof. Hij bracht gelijk zijn geloof in de praktijk door Paulus en Silas in zijn huis op te nemen en hun wonden te verzorgen. De cipier kende voor het eerst in zijn leven God als zijn Vader die van mensen houdt en zijn Zoon Jezus Christus die zonder tegenprestatie de mensen van hun zonden redt en het eeuwige leven belooft.

De Romeinen zagen de aardbeving als een angstaanjagend voorteken dat de goden woedend waren en de gerechtsdienaars gaven nu het bevel om Paulus en Silas zo gauw mogelijk vrij te laten. Maar Paulus liet niet zomaar gebeuren dat ze hen stiekem vrijlieten zonder openbaar eerherstel. Ze hadden immers een zware wetsovertreding begaan door een Romeins staatsburger zomaar willekeurig af te ranselen? Het recht moest zijn loop hebben. Vooral moest hij laten zien dat hij, de stichter van de christelijke gemeente in Filippi, geen relschopper was, zodat de mensen niet gingen denken dat de hele christelijke gemeente in Filippi wel uit relschoppers zou bestaan.

Dan schrikken de gerechtsdienaars enorm, want ze ontdekken dat zijzelf de maatschappelijke orde hadden verstoord, omdat zij het staatsburgerschap van een gevangene hadden geschonden. Nu de beleefdheid zelve vroegen ze Paulus en Silas vriendelijk de stad te verlaten ter voorkoming van verder onrust. Zo werden de apostelen en de pasbekeerde gelovigen van verdachtmaking gezuiverd. In Handelingen 20 lezen we dat Paulus Filippi nogmaals ongehinderd heeft kunnen bezoeken. Filippi zou altijd de lievelingsgemeente van Paulus blijven (Filippenzen 4:1). Zij was ook de enige gemeente van wie hij giften aannam (Filippenzen 4:15-18).

Blijf met hart en ziel gaan voor God, houd vol zoals ook Paulus en Silas deden, onder welke omstandigheden dan ook, want God houdt je vast en zal ook jou gebruiken als een instrument in zijn koninkrijk. Soms op een manier die we van evoren nooit hadden kunnen bedenken.

### Vers voor vers

- Vw.19 Silas (of Silvanus) was een voorganger in de gemeente te Jeruzalem (Handelingen 15:22), een profeet en een medewerker van Paulus.
- Vs.20 Het antisemitisme had de kop opgestoken in het Romeinse Rijk (Handelingen 18:2)
- Vs. 24. De best beveiligde plek in de gevangenis
- Vs. 37. Het gerechtshof moet openbaar hun fout toegeven dat ze Romeinse burgers hadden geselsd, omdat het recht door moest gaan, ze toegaven dat Paulus geen relschopper was en daarmee ook de nieuw gestichte gemeente in Filippi niet uit relschoppers bestond.
- Vs. 39 De gerechtsdienaren schrokken en luisterden naar Paulus, omdat ze nu begrepen dat ze zelf de wet hadden overtreden door Romeinse burgers te geselen.
- Vs. 40. Lydia was een van de eerste christenen in Filippi en stichtte zo ook daar de eerste huisgemeente.

### Verwerkingsvragen

- In dit bijbelgedeelte lees je over Gods leiding in Paulus' leven die soms heel anders gaat dan hij in eerste instantie gedacht had. Merk jij dat God in jouw leven ingrijpt en dat je soms andere keuzes moet maken dan jou eerst goed leken? Zo ja hoe?
- Als het moeilijk hebt, verdrietig of boos bent of dingen niet gaan als je graag zou willen, wat doe jij dan? Wat zou jou helpen denk je in zo'n vervelende periode?

*Auteur: ASdR*

## Liederen

Psalm 146: 1, 3, 4 en 5	
Gezang 471 LvdK	
Lied 103c: 1 en 3	(=Gezang 460 LvdK)
Hij alleen	Hemelhoog 337
Twee keer twee is vier	Op Toonhoogte 546
Kom aan boord	Hemelhoog 356
'k Stel mijn vertrouwen	Hemelhoog 338
Ik volg de Heer	Hemelhoog 305
Als je bidt	Hemelhoog 101

*Auteur: PZ*



# Paulus en Silas in de donkere gevangenis

'Meekomen!' klinkt het boos en streng. Paulus en Silas moeten mee naar de leiders van de stad. Ze worden meegenomen door boze mannen. Die boze mannen vertellen tegen iedereen dat Paulus en Silas gevaarlijke mannen zijn, die niet luisteren naar regels en afspraken. In het echt zijn Paulus en Silas helemaal niet gevaarlijk. Ze doen het juist goed! Net hebben ze een ziek meisje beter gemaakt. Doordat ze eerder ziek was, konden boze mannen haar laten werken en verdiende het meisje geld voor hen. Nu het meisje weer beter is, kan ze niet meer werken en krijgen de mannen geen geld meer. Daarom zijn ze zo boos.

'Ze moeten in de gevangenis!' roepen de mensen op het plein. Ze denken echt dat Paulus en Silas gevaarlijk en oneerlijk zijn. 'Ja, ze moeten in de donkerste gevangenis!', roept een man.

Daar zitten ze nu, Paulus en Silas. In de donkerste gevangenis. Ze hebben pijn, want ze zijn ook geslagen. Toch zijn ze niet verdrietig, ze beginnen na een poosje juist te zingen. Zingen voor God. De andere mensen die in de gevangenis zitten luisteren ernaar.

Maar plotseling hoor je het zingen niet meer. De grond begint te trillen, de deuren van de gevangenis vliegen open. Er is een heel zware aardbeving. De bewaker van de gevangenis is bang dat de gevangen mensen nu zijn ontsnapt. Maar ze zijn er allemaal nog.

'Kom mee naar mijn huis' zegt de bewaker. 'Dan maak ik de wonden schoon en jullie kunnen eten en drinken in mijn huis.' Paulus en Silas gaan mee. 'Hoe kan ik gered worden?', vraagt de bewaker. 'Geloof in God', zeggen Paulus en Silas. Zij vertellen alles over Jezus.

In het huis wordt de bewaker zelfs met zijn hele familie gedoopt. De bewaker en zijn familie horen bij God. En Paulus en Silas mogen vrij uit de gevangenis. Maar van de bazen van de stad moeten ze wel uit de stad weggaan.

En dat doen ze, maar eerst gaan ze nog naar Lydia. Daar zien ze de andere vrienden. 'Houd vol, wees dapper en blijf vertrouwen op God' zeggen ze. Wat zorgt God goed voor Paulus!

Hoe kan jij dapper zijn als er iets oneerlijks gebeurt?

*Auteur: KvdG*



# Zingen in een duistere cel

## Inleiding

Wanneer zing jij wel eens? In de kerk waarschijnlijk en op school.

Maar zing je ook wel eens zomaar voor jezelf? Een lied dat je mooi vindt.

Je zingt mee met de radio, of je zingt een liedje onder de douche.

En zing je dan wanneer je boos bent of verdrietig, of juist wanneer je blij bent?

Wanneer je boos of verdrietig bent staat je hoofd vaak niet naar een muziekje.

Maar als je vrolijk bent komt er soms vanzelf een lied in je op en begin je spontaan te zingen of te neuriën.

Vandaag horen we een verhaal over Paulus en Silas. Ze hebben het moeilijk, maar toch zingen ze.

## Bijbelverhaal

Paulus en zijn helper Silas zijn in de Romeinse stad Filippi.

In Filippi woont een groep Joodse mensen. Zij komen op de sabbat bij elkaar voor een dienst bij de rivier, buiten de stadspoorten. Paulus en Silas spreken de mensen toe die ze daar vinden. Een van de luisteraars is een vrouw die Lydia heet.

Ze luistert goed naar het verhaal van Paulus. Ze gelooft wat hij vertelt. Ze laat zich dopen met haar hele gezin. Ze wil een christen zijn.

Een paar dagen later als Paulus en Silas weer onderweg zijn naar de gebedsplaats komen ze onderweg een meisje tegen dat bezeten is door een geest die de toekomst kan voorspellen. Het meisje is een slavin. Een slavin van slechte mannen die door haar veel geld willen verdienen. En ze is een slaaf van de slechte geest binnen in haar. Het meisje loopt achter Paulus en Silas aan en schreeuwt hard: 'Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God en zij vertellen jullie hoe je gered kunt worden' De volgende dagen, steeds wanneer Paulus en Silas langs haar lopen, begint ze hen weer na te schreeuwen. Paulus krijgt er genoeg van. Hij weet dat dit meisje op meerdere manieren gevangen zit. Hij zegt tegen de geest in haar: 'Ik beveel je in de naam van Jezus Christus, verlaat haar!'

Op datzelfde moment gaat de slechte geest weg uit het meisje.

De eigenaars van het meisje zijn hier niet blij mee. Nu het meisje de toekomst niet meer kan voorspellen kunnen zij geen geld meer aan haar verdienen.

De mannen pakken Silas en Paulus vast en slepen hen mee naar de bestuurders van de stad.

Ze zeggen: 'Deze twee mannen brengen onze stad in rep en roer en het zijn nog Joden ook, en die zijn heel anders dan de andere mensen die in de stad wonen'

Verschillende mensen die erbij staan zijn het met de eigenaars van het meisje eens, dat Paulus en Silas moeten worden gestraft.

De stadsbestuurders geven opdracht om de kleren van hun lijf te scheuren en ze met stokslagen te straffen. Nadat ze een groot aantal slagen hebben gehad, worden ze naar de gevangenis gebracht.

Daar worden ze opgesloten in een donkere cel. Hun voeten worden met kettingen vastgemaakt in een houten blok. En voor de deur van de cel staat een bewaker die moet opletten zodat ze niet ontsnappen. Paulus en Silas hebben een zere rug van alle stokslagen. Hun lijf is bont en blauw. Ze weten niet wat er nu verder met hen gaat gebeuren.

Maar juist in deze moeilijke en onzekere tijd besluiten de mannen om samen te gaan bidden en te gaan zingen. Ze weten dat God er toch bij is en hen kan horen, ook al zitten ze in een donkere kelder vastgeketend. Ze zingen lofliederen voor God. Het is midden in de nacht. Overal in de gevangenis is het stil. Je hoort alleen twee stemmen uit de diepste kerker klinken. Twee stemmen die psalmen zingen. De andere gevangenen en de bewaker luisteren ernaar. Ook God hoort Paulus en Silas. Hij zorgt voor een uitweg uit de gevangenis.

Plotseling begint de aarde te schudden, een aardbeving! De gevangenis schudt heen en weer, de muren storten in en de deuren van de cellen springen open. Als de bewaker ziet dat alle deuren open zijn pakt hij zijn zwaard om zichzelf te doden. Hij is bang dat alle gevangenen ontsnapt zijn en dat hij daar dan de schuld van zal krijgen. Maar Paulus roept heel hard naar de bewaker: 'Doe jezelf niets aan, we zijn allemaal nog hier, er is niemand ontsnapt'

De bewaker komt de cel binnen met een brandende fakkel, zodat hij iets kan zien. Hij valt bevend voor Paulus en Silas op de grond. Hij zegt: 'Vertel me alstublieft wat ik moet doen om gered te worden.'

Ze vertellen de bewaker: 'Geloof in de Here Jezus en u zult gered worden, u en uw hele gezin.'

De bewaker neemt de gevangenen mee naar zijn eigen huis. Hij verzorgt hun wonden en geeft ze te eten. Paulus en Silas vertellen over God en over zijn Zoon Jezus.

De bewaker en zijn gezin komen die avond allemaal tot geloof en ze worden gedoopt.

De volgende dag worden Silas en Paulus vrijgelaten, ze hoeven niet terug naar de gevangenis.

Paulus is boos op het stadsbestuur van Filippi. Hij en Silas zijn Romeinse staatsburgers en ze zijn zomaar opgepakt, geslagen en in de gevangenis gegooid. Normaal gesproken kan dat niet, want dan moeten de mensen, die iets verkeerd hebben gedaan, eerst naar de rechtbank worden gebracht.

De stadbestuurders wisten niet dat deze gevangenen ook inwoners van het Romeinse rijk zijn. Ze gaan zelf naar Paulus en Silas toe en vragen hun vriendelijk om de stad te verlaten.

Paulus en Silas gaan eerst nog naar het huis van Lydia. Daar treffen ze een groep christenen aan. Ze spreken de mensen toe en daarna vertrekken ze uit de stad.

**Afsluiting**

We hoorden in het verhaal dat het niet alleen fijn is om te zingen als je blij bent.

Je mag juist ook zingen en bidden als het allemaal niet zo vrolijk is.

Als je verdrietig bent of misschien wel bang dan mag je zingen en bidden tot God.

Je mag weten dat God dan juist ook dicht bij jou wil zijn.

Een lied of een gebed kan er juist voor zorgen dat je je dan weer beter gaat voelen.

*Auteur: MMe*



# Zingen in een duistere cel

Misschien weten jullie de betekenis, misschien ook niet. Dit betekent in ieder geval dat je ondanks het duister om je heen, toch blijft zingen. Waarom is dit de titel van het verhaal? Dat zul je wel horen. Wie kan er een voorbeeld noemen als het gaat om zingen in de nacht?

In deze geschiedenis gaat het om Paulus, die in de gevangenis zit. Waarom uitgerekend deze apostel? Hij is bekeerd, eerst was hij Joods en wilde hij zelfs christenen doden. Totdat Jezus zich aan hem bekendmaakte en Paulus vroeg om ermee te stoppen. Paulus is toen gedoopt en een nieuw leven begonnen. Hij is ook het Evangelie aan het verkondigen, maar dit wordt bepaald niet gewaardeerd.

Zo komt Paulus in Filippi, een kolonie van de Romeinen. Zij hebben dit deel in bezit genomen en zich de macht toegeëigend. Paulus is samen met zijn vriend Silas. Zij hebben bij een slavin een verandering teweeggebracht, een kwade geest uitgedreven. Deze vrouw was werkzaam als een soort paragnost (helderziende), nu kan niemand meer verdienen over haar rug. Daarom zijn Paulus en Silas meteen verdacht. De Romeinen stoppen ze niet alleen in de gevangenis, maar zelfs in de kerker, hun voeten worden in bedwang gehouden door een blok. In onze tijd zouden we zeggen dat ze in het ebi (extra bewaakte inrichting) zouden zitten, een plaats voor topcriminelen.

## Geen uitkomst

Er lijkt helemaal geen uitkomst te zijn, een situatie waarin nooit verandering kan en zal komen. Maar wat doen Paulus en Silas? Ze gaan zingen, midden in de gevangenis, zonder dat ze zich vrij kunnen bewegen. Dit zou je misschien niet verwachten. Wie doet dat nu? Zou jij het durven? De andere gevangenen worden niet boos of geïrriteerd, in plaats daarvan luisteren ze aandachtig.

## Aardbeving

Dan ineens wordt alles anders. De aarde gaat beven, vaak is dit een akelig teken, maar in deze geschiedenis juist goed! De deuren van de gevangenis gaan open en bij de gevangenen gaan alle boeien los, zodat ze zich weer kunnen bewegen! Dit alles terwijl de bewaker van de gevangenen ligt te slapen. Door de schok is hij wakker geworden en ziet alle gevangenen staan! Daarom denkt hij dat ze gaan ontsnappen en dat hijzelf heel streng gestraft zal worden. Hij ziet eigenlijk ook geen uitweg meer en wil zijn leven zelf zal beëindigen. Zover komt het gelukkig niet. Paulus neemt het woord, hij roept dat de bewaker zichzelf niets moet aandoen, ze blijven allemaal in de gevangenis. Daarna vraagt de bewaarder om een fakkel, zodat er licht komt in het nachtelijke duister. De bewaker weet nu dat Paulus en Silas echt gezanten van God zijn. Hij weet dat dit wonder een teken van de allerhoogste God is. Hij buigt zeer neer voor de mannen die hij eerder moest bewaken en vraagt wat hij moet doen

om gered te worden. Het antwoord is zo eenvoudig: 'stel je vertrouwen op de Here Jezus en je zult gered worden, jij en je familie en iedereen die bij je horen. Vervolgens legt Paulus het hele Evangelie nog eens goed uit aan de bewaker en zijn gezin. De bewaker neemt hen mee naar zijn eigen huis en verzorgt de wonden die veroorzaakt zijn door de blokken waarin hun voeten vastzaten. Wat zullen Paulus en Silas zich ineens beter hebben gevoeld. Weet je wat daarna gebeurt? Alle leden van het gezin worden meteen gedoopt! Dat is de bevestiging van hun geloof, de doop die van zonden reinigt. Feitelijk is het dus feest in het huis van de bewaker. Om dit te benadrukken zorgt het hele gezin voor een maaltijd voor Paulus en Silas.

## Vertrek

De volgende ochtend krijgen Paulus en Silas toestemming om te gaan. Maar Paulus wil niet zomaar gaan, hij wil dat de stadsbestuurders zelf toestemming geven! Daarom moeten deze komen en min of meer hun excuses aanbieden. Ook deze bestuurders hebben nu wel door dat Paulus en Silas vertegenwoordigers zijn van Jezus.

Zo kan ineens alles anders zijn. Soms is het ineens afschuwelijk, maar het kan ook ineens weer heel mooi zijn. Als je maar blijft geloven en vertrouwen. Geloven en vertrouwen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, dat is belangrijk om te onthouden. Als je in een moeilijke situatie zit kun je altijd blijven zingen tot de eer van God. En het kan zomaar weer helemaal goed komen. Paulus en Silas durfden in de gevangenis zomaar te gaan zingen. En over Jezus vertellen, terwijl ze hiervoor vervolgd en gestraft kunnen worden. Durven wij dat nog in onze tijd? Zomaar openlijk belijden dat je in Jezus als Verlosser ziet?

## Vragen

- In dit Bijbelgedeelte lees je over Gods leiding in Paulus' leven die soms heel anders gaat dan hij in eerste instantie gedacht had. Merk jij dat God in jouw leven ingrijpt en dat je soms andere keuzes moet maken dan jou eerst goed leken? Zo ja hoe?
- Als het moeilijk hebt, verdrietig of boos bent of dingen niet gaan als je graag zou willen, wat doe jij dan? Wat zou jou helpen denk je in zo'n vervelende periode?

*Auteur: EvD*

10 september 2023

# Paulus in Athene

Handelingen 17:16-34





# Thema: Een nieuw geloof

## Doel

De kinderen ontdekken dat geloof voor mensen iets kan zijn waar ze nog niet eerder van gehoord hebben

## Toelichting

Als Paulus in Athene komt en daar wacht op de komst van zijn vrienden Silas en Timoteüs, kijkt hij zijn ogen uit. Athene is een grote stad waar duizenden mensen wonen. Overal markten en kooplui en prachtige gebouwen. Maar hij is ook verbaasd over het enorme aantal goden. Overal staan beelden die door mensen aanbeden worden. Paulus kijkt rond of God in wie hij gelooft ook wordt vereerd. Dat is niet zo. Op de Areopagus vertelt Paulus aan de kenners van godsdienst en filosofie over die God. De Atheners horen over een 'nieuwe' God die anders is dan hun goden: niet met handen gemaakt. Een God die niet in hun denken past, die Jezus liet opstaan uit de dood. Sommigen spotten met Paulus en 'zijn nieuwe God', anderen willen nog wel eens over Hem horen en een paar komen direct tot geloof. Ook in Athene klinkt nu de naam van Jezus de Verlosser.

### Titel van het ONDERBOUW-verhaal: iets nieuws

Richtlijnen: Als inleiding kun je de jongste kinderen vragen wie er nieuwe kleren aan heeft? Wie heeft iets nieuws gekregen, zelf of in huis (een apparaat, een fiets, een auto). Nieuwe kleren aan hebben of iets nieuws gebruiken is vaak leuk en spannend. Het is ook leuk om erover te vertellen aan anderen.

Paulus is in de hoofdstad Athene. Hij heeft de mensen ook iets nieuws te vertellen. Hij vertelt over God, over de Vader van de Here Jezus. Hem kennen de mensen nog niet. De mensen luisteren vol spanning. De God van Paulus is anders dan hun godenbeelden die overal in tempels en op straat in de stad staan. Hij heeft iemand die dood was weer levend gemaakt. Sommige mensen zeggen: dat kan niet. Anderen zeggen: daar moeten we eens goed over nadenken. En een paar mensen zeggen: in die God en de Here Jezus ga ik geloven.

### Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Een nieuwe stad

Richtlijnen: Als inleiding kun je vertellen over kinderen die een grote stad bezoeken, waar ze nog nooit zijn geweest. Ze zien de bekende gebouwen die van televisie of internet kennen. Ze ervaren de drukte, de metro, de gebouwen, misschien ook de armoede.

Paulus is in Athene, de grote hoofdstad van Griekenland. Hij komt ogen te kort. In Athene vallen hem vooral de vele godenbeelden op: voor de god van de zee, de jacht, de godin van de liefde en de kunst. Er is zelfs een beeld voor de onbekende God, zodat ze geen enkele god kunnen vergeten. Paulus is verontwaardigd: er is maar één God, de Vader van Jezus Christus. Hij heeft alles geschapen, maar de Grieken kennen Hem niet. Paulus gaat over Hem vertellen. De mensen luisteren aandachtig: een nieuwe God... Zouden ze Paulus op zijn woord geloven?

### Titel van het BOVENBOUW-verhaal: iets nieuws trekt de aandacht

Richtlijnen: Vraag aan de jongeren of zij het nieuws volgen. Alleen het nieuws of ook de nieuwtjes, de geruchten en roddels over degenen die ze bewonderen. Hoe volgen ze het nieuws en de nieuwtjes? Op de TV of via hun mobieltje? Heeft het nieuws invloed op hen, bijvoorbeeld meedoen met de nieuwste mode en snufjes? Als ze daar geld voor hebben...

Wat nieuw is, is in. Zou dat ook voor geloven kunnen gelden? Is geloof in?

Paulus probeert over zijn geloof te vertellen in Athene. Voor goden zijn de Grieken in. Ze hebben er veel. Hun interesse is snel gewekt. Ze zijn benieuwd om over die 'nieuwe God' te horen.

Maar wat nieuw is, moet ook wennen. Een God die alles heeft geschapen en dichtbij mensen is, dat kan wel. Maar dat God een man die rechtvaardig is uit de dood heeft opgewekt om ons nieuw leven te geven? Een God die sterker is dan de dood? Dat vinden ze onzin of ze moeten er eens rustig over nadenken...

Kijken de jongeren zo ook naar het christelijk geloof? Vinden zij dat ook lastig?

### Extra bijbelgedeelte: Exodus 20:3/ Psalm 82:1

(De HEER is de enige God; alle anderen zijn afgoden. Dat zeggen de Tien Geboden. In Psalm 82 wordt dat zo omschreven dat God de grootste is in de vergadering van de goden)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Algemene inleiding

Paulus had op zijn reizen veel afgoderij gezien, maar Athene overtrof alles. Er stonden enorme afgodsbeelden en tempels. Alle goden van de Olympus stonden wel ergens in zilver, goud of marmer afgebeeld. De bezoekers genoten van al deze pracht en praal, maar de apostel kende Gods diepe afkeer van afgoderij. Op sabbat was Paulus in de synagoge, door de week sprak hij met mensen op de agora (marktplein). De agora was een complex van pleinen, pleintjes en bazaars omringd door tempels en openbare gebouwen. Er was heel wisselend publiek op de agora: marktkooplieden, eenvoudige ezeldrijvers, buitenlandse studenten, deftige bestuurders met slaven, toeristen, filosofen en straatpredikers. Er waren podia waar sprekers regelmatig hun ideeën en idealen vertelden aan voorbijgangers hoe ze gelukkig konden worden. Daartussen viel Paulus niet als spreker op. De eenvoudige Grieken zullen nog wel serieus naar hem geluisterd hebben, maar de vele intellectuele Grieken niet. De epicurusten geloofden dat de wereld ontstaan was door een toevallige ontmoeting van atomen en je moest als mens daarom maar zoveel mogelijk van het leven genieten om je gelukkig te voelen. De stoïcijnen geloofden dat godheid praktisch samenviel met het verstand en de natuur. Dat was samen de wereldziel. Hierin loste je op na je dood. Het kwam erop aan dat je je plicht deed, je gevoelens beheerste en je rustig gedroeg. Zondebesef kenden ze niet. Lijden, maar ook rijkdom en genot interesseerden hen niet. Bij deze wijsgeren viel het voor Paulus niet mee om de boodschap van Jezus Christus over zonde, genade, vergeving en eeuwig leven te verkondigen. De geleerden begrepen hem hierin niet, anderen zagen hem als een verkondiger van vreemde goden. Er waren immers in de loop der tijd steeds nieuwe goden bijgekomen, daar kon er nog wel een bij. Paulus kreeg de gelegenheid om op Areopagus uit te leggen wat hij wilde vertellen. Ze dachten dat hij wilde vertellen over een nieuwe god Jezus en godin Anastasis (Opstanding). In zijn toespraak gebruikte hij zijn eigen Oudtestamentische bijbelkennis, maar sloot ook veel aan bij het gedachtegoed van de Griekse wijsgeren (bijvoorbeeld vers 28), maar daaraan gaf hij dan wel een christelijke betekenis. Maar toen bleek dat zijn geloof de hele gedachtewereld van de geleerden omverwierp, wilden ze niet meer naar hem luisteren. Ze begonnen met hem te spotten en hij werd in zijn verhaal voortijdig afgebroken. Paulus kon deze hoogmoedige intellectuelen niet met het reddende evangelie bereiken en hen tot bekering brengen. Toch ontstond er een kleine christelijke gemeente in Athene, met leden als Dionysius en zijn vrouw Damaris.

Het werk van de Heilige Geest is altijd weer groter dan wij, mensen kunnen bevatten. Als je weer weg moet gaan van een bepaalde plaats en het gevoel hebt dat je niets hebt bereikt, kan God toch het zaad dat je hebt gestrooid laten ontkiemen waaruit een heel mooie grote boom kan groeien.

## Vers voor vers

- Vs. 18. De epicuriërs vonden dat de mensen zoveel mogelijk van het leven moesten genieten, omdat hun leven hier op aarde daarvoor hun enige kans was. Ze geloofden niet in een scheppende godheid, maar in het toevallig ontstaan van het leven. De sofisten vonden natuur en verstand samen een godheid, de wereldziel, waren. Je moest vooral erg plichtsgetrouw leven.
- Vs.19. De Areopagus is vernoemd naar de Griekse oorlogsgod Ares. De Areopagus is een heuvel in Athene waar zich in de Oudheid het hoogste rechtscollege van de stad bevond. De Areopagus is sinds de toespraak van Paulus het symbool voor plaatsen waar christelijke geloofsverkondiging niet vanzelfsprekend is.
- Vs. 22. Deze toespraak is de eerste toespraak van Paulus tegen de heidenen in Handelingen.
- Vs. 34. Dionysius de Areopagiet was een rechter van de Atheense rechtbank de Areopag. Volgens geschiedschrijver Eusebius van Caesarea werd Dionysius de eerste bisschop van Athene.

## Verwerkingsvragen:

- Wat zijn afgoden eigenlijk? Noem eens voorbeelden van 'moderne' afgoden. Hebben wij in ons leven afgoden?
- Heb jij weleens gehad dat je het gevoel had dat je niets voor God en voor de ander hebt kunnen betekenen ook al deed je nog zo je best? Denk je dat God daar later toch nog mee aan de slag kan gaan zodat het alsnog goed komt?

Auteur: ASdR

## Liederen

Psalm 136: 1, 2, 3, 4, 11, 12 en 13

Lied 825

Lied 981

Psalm 8

Hij heeft de hele wereld in zijn Hand

Here der heren

Kom aan boord

Twee keer twee is vier

(=Gezang 86 LvdK)

(=Gezang 488 LvdK)

Hemelhoog 4

Op Toonhoogte 509

Op Toonhoogte 593

Hemelhoog 356

Op Toonhoogte 546

*Auteur: PZ*



# Iets nieuws

## Inleiding

Wie heeft er vandaag iets nieuws aan? Bijvoorbeeld nieuwe kleren of nieuwe schoenen. Bijna iedereen krijgt weleens iets nieuws. Denk maar aan je verjaardag, dan krijg je cadeautjes. Je wilt vertellen wat je gekregen hebt en het laten zien. Of leert een nieuwe vriend of vriendin kennen. Je kende elkaar eerst niet, maar nadat je een keer gespeeld hebt zijn jullie vrienden geworden, Er zijn ook mensen die Jezus nog niet kennen. Die nog nooit van Jezus gehoord hebben. In de tijd dat Paulus leefde, maakte hij dat ook mee. Daar gaat het verhaal vandaag over.

## Bijbelvertelling

Paulus is op reis gegaan. Hij is in Athene, een stad in Griekenland. Tegenwoordig komen sommige mensen daar om op vakantie te gaan. Paulus is er niet om vakantie te vieren. Hij loopt door de straten naar de markt. Hij is van plan om ook hier de mensen over Jezus te gaan vertellen. Onderweg ziet hij heel veel beelden staan. Het zijn beelden van vreemde goden. De mensen in Athene, aanbidden deze beelden. Er is één beeld dat nog geen naam heeft. Er staat een bordje bij waarop staat: de onbekende god. Paulus zegt dat hij iets wil vertellen over deze onbekende God. Ze worden nieuwsgierig.

Op een belangrijke heuvel in de stad, gaan ze er met elkaar over praten. Dit hebben ze nog nooit gehoord. Iedereen luistert goed. Wat vertelt Paulus: hij vertelt over God, over de Vader van de Here Jezus. Hem kennen de mensen nog niet. Hij is 'de onbekende God'. De God van Paulus heeft de mensen gemaakt en de hele aarde. Hij is anders dan hun godenbeelden die overal in tempels en op straat in de stad staan. De God van Paulus heeft iemand die dood was weer levend gemaakt.

Sommige mensen zeggen: dat kan niet.

Anderen zeggen: daar moeten we eens goed over nadenken.

En een paar mensen zeggen: in die God en de Here Jezus ga ik geloven.

## Vragen

- Geloof jij in de Here Jezus?
- Ben jij ook nieuwsgierig naar God?

*Auteur: SvK*



# Een nieuwe stad

## Inleiding

Ben je wel eens op een stedentrip geweest?  
Ben je wel eens in een écht grote stad geweest binnen of buiten Nederland?  
Bijvoorbeeld in Amsterdam of in Parijs of Londen?  
Wanneer je in zo'n grote stad rondloopt kijk je vaak je ogen uit!  
Er leven heel veel mensen in zo'n grote stad. Dus het is er een enorme drukte.  
Er staan hoge kantoorgebouwen en woontorens. Er is veel verkeer. Overal zie je voetgangers, fietsen, auto's, maar ook trams en bussen. Er zijn parken, winkels, restaurants en bioscopen.  
Er is veel te zien in zo'n grote stad. Vaak staan er gebouwen die je al kent van de televisie, internet of van een plaatje. Beroemde plaatsen dus, waar dan ook heel veel toeristen op afkomen. In Amsterdam moet je bijvoorbeeld door de grachten hebben gevaren. En als je in Parijs de Eiffeltoren niet hebt gezien, dan heb je toch echt wel iets gemist!

## Bijbelverhaal

Paulus is in de grote wereldstad Athene.  
Athene bestaat vandaag de dag nog steeds, het is de hoofdstad van Griekenland.  
In de tijd van Paulus is Athene ook al een hele belangrijke stad.  
Paulus kijkt zijn ogen uit in deze grote stad. Overal waar hij kijkt zijn mensen. Het is een enorme drukte. Er zijn markten en prachtige gebouwen.  
Maar waar Paulus het meest van onder de indruk is, zijn de vele tempels in de stad.  
Op iedere straathoek staat er wel één. Het zijn er meer dan 3000.  
In die tempels staan grote afgodsbeelden van goud, zilver of marmer en altaren waarop geofferd kan worden. Er is een god van de zee, een god van de jacht en een godin van de liefde en de kunst. En dat zijn er nog maar een paar...  
Iedere tempel die Paulus ziet is weer voor een andere afgod.  
Paulus ziet ook een tempel waarop staat: 'Deze tempel is gebouwd voor de onbekende god'  
De mensen in Athene zijn bang dat ze een god zullen vergeten die ze nog niet kennen.  
Paulus trekt zijn wenkbrauwen op. Zoveel tempels met afgodsbeelden, maar er is in deze grote stad niemand die de ware en enige God kent.

Op het grote marktplein in de stad gaat Paulus iedere dag in gesprek met de mensen die in Athene wonen. Paulus zegt tegen hen: 'Ik ben verbaasd over hoeveel tempels en goden jullie hier hebben in de stad. Ik wil jullie vertellen over de onbekende god. Ik heb zijn tempel hier in de stad zien staan en ik wil jullie vertellen wie Hij is' Sommige mensen die Paulus op het marktplein spreekt zijn geleerde, wijze mannen.  
Deze wijze mannen zeggen tegen elkaar: 'Hebben jullie al gesproken met een zekere Paulus? Wat wil die praatjesmaker ons toch allemaal vertellen?' Anderen zeggen: 'Hij schijnt een boodschapper te zijn van goden die wij niet kennen'  
Paulus wordt gevraagd om naar de Areopagus te komen, om daar te vertellen over de voor de Grieken onbekende god. De Areopagus is een hoge heuvel in Athene waar de hoogste rechtbank van de stad staat. Geleerde mensen komen daar vaak bij elkaar om te praten over belangrijke vraagstukken. De Grieken willen steeds meer wijsheid verzamelen door nieuwe dingen te leren kennen.  
Als Paulus aankomt op de heuvel staan er al heel wat mannen op hem te wachten.  
Ze zeggen: 'Kunt u ons uitleggen wie de onbekende god is over wie u in de stad vertelt?'

Paulus begint de wijze mensen toe te spreken. Hij zegt: 'Beste mensen uit Athene, ik heb gezien dat u heel godsdienstig bent. Ik heb in een stad nog nooit zoveel tempels bij elkaar gezien. Ik heb gezien dat u in de stad ook een tempel heeft staan voor de "onbekende god"  
Ik kom u vandaag vertellen over die onbekende god'  
De wijze mannen uit Athene leunen nieuwsgierig naar voren.  
Paulus gaat verder. Hij zegt: 'De God die de hemel en de aarde gemaakt heeft en alles wat er leeft, Hij die over de hemel en de aarde heerst woont niet in door mensenheden gemaakte tempels. God wil heel dicht bij jullie zijn. Hij vraagt jullie om je leven te veranderen. Hij heeft zijn Zoon naar de wereld gestuurd om sterven voor alle dingen die jullie verkeerd hebben gedaan. Zijn Zoon Jezus Christus is ook weer uit de dood opgestaan'  
De mensen luisteren ingespannen naar Paulus. Zoiets hebben ze nog nooit gehoord. Het lijkt in niets op de dingen die de Grieken zelf geloven.

Sommige mensen vinden het te ver gaan en willen niet meer naar Paulus luisteren. Ze beginnen met Paulus en zijn verhaal te spotten. Anderen zeggen: 'Het is interessant wat Paulus hier vertelt, hier moet ik zelf nog eens verder over nadenken. Ik wil er een andere keer nog wel eens meer over horen' Er zijn ook een aantal mensen die tot geloof komen in God en zijn Zoon de Here Jezus Christus.

Lees verder op de volgende bladzijde



Paulus trekt verder. Hij heeft het gevoel dat hij in Athene de boodschap van Gods evangelie niet goed heeft kunnen overbrengen. Maar God werkt door, ook wanneer Paulus weer verder trekt. Zo ontstaat er in Athene een kleine kerk met christenen.

### **Afsluiting**

- In Athene, in de tijd van de Bijbel, hadden de mensen een heleboel afgoden.  
Hebben wij vandaag ook nog afgoden?
- Wij hebben niet op iedere hoek van de straat een tempel staan met afgodsbeelden, waar we voor offeren en knielen.  
Maar ook wij hebben dingen waar we misschien te vaak mee bezig zijn.

Alles wat je te veel aandacht geeft kan een afgod (afleiding van God) worden.  
Misschien ben jij wel heel vaak te vinden achter je telefoon of je (spel) computer.  
Je kijkt voortdurend filmpjes op Tik-tok of YouTube of chat de hele dag met je vrienden.  
Of misschien vind jij veel geld hebben heel belangrijk.  
God vraagt jou om Hem op de eerste plaats te zetten.  
Hij wil de belangrijkste zijn in jouw leven.

*Auteur: MMe*

# Iets nieuws trekt de aandacht

## Inleiding

Zeker, als er iemand met wat nieuws komt, wordt daar aandacht aan besteed. Wie kan hier een voorbeeld van noemen? Het is ook leuk als je zelf iets nieuws hebt, dan kun je dat laten zien of anderen vragen om te komen kijken.

Natuurlijk volg je zelf ook het nieuws in het algemeen. Wie kan daar iets over vertellen?

## Paulus in Athene

Paulus heeft zijn helpers Silas en Timotheüs achtergelaten om zich later weer bij hem te voegen. Zo komt hij in zijn eentje in Athene, de hoofdstad van Griekenland. Misschien is iemand van jullie daar weleens geweest. In de stad ziet Paulus allerlei beelden van afgoden, tempels voor afgoden, allemaal van dure materialen zoals zilver, goud en zelfs marmer. Dit ergert hem natuurlijk enorm. In de Tien Geboden is het tweede gebod dat handgemaakte goden en beelden van goden niet zijn toegestaan. Dit geldt ook voor de tempels, God woont niet in wat met mensenhanden is gemaakt.

## Diverse afgoden en diverse mensen

Het gaat hier om afgoden. Wat zijn afgoden eigenlijk? Noem eens voorbeelden van 'moderne' afgoden. Hebben wij in ons leven afgoden? (bijvoorbeeld voetballers, popsterren etc.). Op een van de afgodsbeelden staat de tekst: 'de onbekende god'. Ofwel, de god die je niet kent. Je kunt dus niet weten wat deze is en wat deze verlangt. Juist hiermee gaat Paulus aan de slag.

Behalve afgoden zijn er ook veel verschillende mensen, met heel verschillende overtuigingen. Zo zijn er mensen bij wie het genieten voorop staat. Je zou kunnen zeggen dat ze het leven zelf verafgoden. Het gaat om alle mooie dingen in het leven, omdat ze niet in een leven na de dood geloven. Ze moeten alles uit dit leven halen. Maar er zijn ook andere mensen, namelijk sofisten. Zij geloven weer dat verstand en de natuur samen als 'god' kunnen worden gezien. Bij hen gaat het erom plichtsgetrouw te zijn.

Ook is er in deze grote wereldstad een synagoge. Daar gaat Paulus eveneens langs. Dan komt het moeilijkste, hij moet het Evangelie van Jezus Christus gaan vertellen aan al die verschillende mensen met achtergronden en opvattingen die zo anders zijn.

## Areopagus

De plek waar deze mensen samenkomen is de Areopagus. Deze is vernoemd naar de god van de oorlog, Ares. Daar staat ook een godenbeeld met een bijzonder opschrift: de onbekende god. Daar gaat Paulus heen om al die mensen het Evangelie te vertellen. Het is een gewaagde stap want hij kan hierdoor alweer in de gevangenis belanden.

Het is altijd maar de vraag of mensen het begrijpen en of ze het willen begrijpen. Paulus haakt daarom in op het feit

dat ze een onbekende god vereren, zonder hem te kennen. Juist omdat ze hem niet kennen, wil Paulus hem aan hen bekend maken. De mens heeft niet God bedacht, het is juist omgekeerd. Wij bestaan door God, die aan alles adem heeft gegeven.

## Paulus vertelt het Evangelie

Paulus vertelt ook hoe God zich kenbaar heeft gemaakt, aan de voorvaders Abraham, Isaak en Jakob. Maar bovenal door de Here Jezus, die heeft gezegd: 'wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien'. Paulus vertelt over de kruisdood van Jezus, die zonder zonde was en zo allen die in Hem geloven van hetzelfde lot gered heeft. Maar bovenal vertelt Paulus, tussen al die afgoden van de opstanding van Jezus. De opstanding die toegang geeft tot het eeuwig leven.

Toch gaan mensen dat alweer anders interpreteren. Ze denken dat de 'Opstanding' een aparte godin is. Andere mensen gaan er weer mee spotten, wie gelooft er nu in de opstanding uit de dood?

Het is bijzonder moedig wat Paulus hier durft. Te midden van al die mensen die afgoden aanbidden, zonder te weten waar ze mee bezig zijn.

Hoe stel je je dat voor? Als je niet gelovige mensen om je heen dit zou vertellen? Ook zij kunnen heel verschillend reageren, bijvoorbeeld door je aan te kijken en te vragen of je dat echt gelooft? Alsof je niet helemaal goed wijs bent. Paulus heeft heldenmoed, dat is duidelijk. Hij heeft ook echt de gave van God om dit te doen, zelfs zonder zijn vrienden Silas en Timoteüs.

Zijn woorden hebben toch effect: enkelen zijn wel tot bekering gekomen, hebben zich laten dopen en gaan met Paulus mee. Zo is de kerk, het Koninkrijk van God, weer een beetje groter geworden. Zelfs iemand die bij de Areopagus woont, een man die Dionysius heet en zijn vrouw Damaris. Zij komen later nog terug in het Bijbelboek Handelingen. Het is soms moeilijk te begrijpen dat er mensen zijn die wel gelovig worden en veel die het niet worden. Toch mogen we altijd God om hulp vragen als we dit aan anderen om ons heen willen vertellen.

## Ten slotte

Heb jij weleens gehad dat je het gevoel had dat je niets voor God en voor de ander hebt kunnen betekenen ook al deed je nog zo je best? Denk je dat God daar later toch nog mee aan de slag kan gaan zodat het alsnog goed komt?

*Auteur: EVD*

17 september 2023

# Onrust in Efeze

Handelingen 19:23-40





# Thema: Mensen van ‘de weg’

## Doel

De kinderen ontdekken dat christenen in de tijd van Paulus opvielen door hun levensweg, hun manier van leven.

## Toelichting

De christenen kregen in Efeze de bijnaam, mensen van ‘de Weg’. Ze vallen op, omdat ze anders leven dan de andere Efeziërs. Ze vertrouwen op Jezus Christus en de kracht die Hij geeft. Godenbeelden hebben ze niet, want God is onzichtbaar, niet vast te leggen in materiaal. En ze hebben hart voor anderen. Alles dat ze hebben en kunnen stellen ze in dienst van God en de naaste.

In Efeze staat de grote tempel van de godin Artemis. Demetrius is daar zilversmid. Hij verdient met zijn medewerkers veel geld aan het maken en verkopen van Artemistempels aan de vele bezoekers van het heiligdom. Hij is niet blij met Paulus die mensen wil laten geloven in een ‘onzichtbare’ God. ‘De Weg’ bedreigt zijn inkomen en aanzien. In het theater spreekt Demetrius de zilversmeden toe. Als anderen komen luisteren, ontstaat een volksopstand, die maar met moeite door de stadssecretaris in bedwang wordt gehouden. Hij zegt: Paulus heeft niets verkeerd tegen de godin Artemis gedaan, maar alleen zijn eigen geloof laten zien.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Zilveren beeldjes

Richtlijnen: Laat de jongste kinderen geld, sieraden of voorwerpen zien die van zilver zijn gemaakt. Waarom zouden mensen ze mooi vinden? (glimmen, veel waard) Vraag de kinderen of zij ook een ringetje of kettinkje van zilver hebben? Weten ze hoe die worden gemaakt. Leg dan uit wat een zilversmid is.

Vandaag gaat het in het verhaal uit de Bijbel ook over een zilversmid. Hij verdient veel geld aan het maken van zilveren beeldjes. Veel mensen die in Efeze komen kijken kopen deze beeldjes. Ze vinden ze mooi en geloven in de godin Artemis. De zilversmid wil niet dat Paulus zegt dat God geen beeldje is. Misschien willen de mensen dan zijn prachtige beeldjes niet meer kopen en verdient hij minder geld. Hij roept iedereen bij elkaar. Hoe zal dat aflopen?

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Mensen met een bijnaam

Richtlijnen: Als inleiding: soms geven kinderen hun oma of opa een bijnaam (opa vogeltjes, oma Sneek, oma pannenkoek of opa vrachtwagen). Doen zij dat ook? Zo'n bijnaam vertelt iets over wat iemand doet of heeft. Iets leuks of iets bijzonders. Een crimineel werd ‘De neus’ genoemd, omdat hij zo'n grote neus had. Weten de kinderen wat de bijnaam is van deze twee darters: Michael van Gerwen en Dirk van Duijvenbode (Mighty Mike en Auberginius, want hij was auberginekweker). De christenen in Efeze krijgen ook een bijnaam. Ze worden mensen van ‘de Weg’ genoemd. Weet je waarom? Omdat hun manier van leven anders was dan van de andere inwoners van de stad. Zij hebben geen afgodsbeeldjes van de godin Artemis, van wie in Efeze een grote tempel stond. Zij geloven in God en zetten zich in voor de mensen om hen heen, zoals zieken en armen. Dat mag toch? De zilversmid is er niet blij mee en dat laat hij merken. Er komt een enorme opschudding in de stad.

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Mensen van ‘de Weg’

Richtlijnen: Durf jij anders te zijn of wil je het liefst niet uit de toon vallen? Doe je mee wat iedereen doet of zeg je wat je echt denkt en voelt? Dat is best eng. Soms kun je je alleen voelen, zeker wanneer anderen niet positief reageren, maar je belachelijk maken of negeren.

De christenen in Efeze zijn zichtbaar anders dan de andere inwoners. Het valt op dat ze geen zilveren beeldjes van Artemis aanbidden of in huis hebben. Zij geloven in God in de hemel, die zijn kracht laat zien op aarde. Ze zetten zich in voor het goede; armen en zieken hebben krijgen liefde en aandacht. In naam van Jezus die zei dat Hij de weg naar God is. In de volksmond heten ze: mensen van de Weg. Een ere naam!

Demetrius de zilversmid vindt dat een probleem. De manier van leven van christenen kost hem geld. Hij verkoopt minder tempeltjes. Dit moet afgelopen zijn. Hij ontketent een volksopstand.

## Extra bijbelgedeelte: 1 Johannes 4: 11-14

(Johannes omschrijft het leven van een christen als liefhebben van God en de naaste. Omdat God ons liefheeft, antwoorden wij daarop met liefde.)

*Auteur: DW*

# Achtergrondinformatie

Paulus komt op zijn derde zendingsreis opnieuw in Efeze. Vanuit hoofdstuk 18:19vv. krijgen we de indruk dat hij tijdens zijn tweede zendingsreis daar kort geweest is. Nu blijft hij langer. Paulus spreekt drie maanden vrijmoedig in de synagoge (19:8). De houding van verharding en het niet willen luisteren naar het evangelie zorgen ervoor dat Paulus zich losmaakt van de Joden en op een eigen plek verder gaat. Namelijk in de gehoorzaal van Tyrannus (opvallend dat Lucas hier spreekt over 'zijn discipelen'; vers 9). Het was een gebouw waar colleges werden gegeven. Was de genoemde Tyrannus de eigenaar? Waarschijnlijk was dit een bekend gebouw. Twee jaar lang kan Paulus ongestoord het evangelie verkondigen. Er gebeuren daarnaast bijzondere krachten van genezing en het uitdrijven van boze geesten. Lucas zegt zelfs dat alle inwoners van Asia het woord van de Heer hoorden. Een zegenrijke periode dus. Het indrukwekkende voorval met de zonen van Skevas, een Joodse hogepriester, zorgt ervoor dat de gelovigen hun eigen zonden beseffen en dat ze die ook belijden. Daarnaast worden er boeken over toverkunsten ingeleverd en verbrand. Vers 20 zegt treffend: "Zo zegevierde het woord van de Heer en vond het steeds meer gehoor." Hierna vat Paulus het plan op om via Macedonië en Achaje naar Jeruzalem te gaan. Hij stuurt alvast twee helpers vooruit: Timoteüs en Erastus. Zelf blijft hij nog in Asia, het huidige Turkije. Daar waar de gemeente van de Here Jezus groeit, daar roert zich ook de tegenstander van God. Er ontstaat een grote opschudding waarvan de zilversmid Demetrius, die een eigen werkplaats heeft, de aanstichter is. Hij maakt godenbeeldjes en verdient daar een goede boterham aan. 'De welvaart van de stad is er afhankelijk van.' Vanwege de vele bekeeringen verkoopt hij minder beeldjes van de godin Artemis. Artemis was de moedergodin, de godin van de vruchtbaarheid. De aan haar gewijde tempel stond bekend als een van de zeven wereldwonderen (er zijn 33 plaatsen bekend waar deze godin vereerd werd). Van vele plaatsen stroomden haar aanbidders toe. Demetrius (zijn naam komt van Demeter, een andere godin van de vruchtbaarheid die zorgde voor de groei van het graan) hist de mensen op door naast het economische aspect ook een religieus aspect naar voren te brengen: de tempel van de grote godin zal in aanzien dalen en dat de godin zelf van haar heerlijkheid, haar grootheid beroofd zal worden. Onbedoeld laat hij hiermee de zwakte van deze afgoderij zien: de 'grootheid' van godin Artemis is blijkbaar afhankelijk van de mens. Op dat tweede aspect 'slaan de mensen aan'. De hoorders ontsteken in hevige woede en gaan schreeuwen: 'Groot is de Artemis van Efeze.' Het wordt een groot oproer. Uiteindelijk weet de stadssecretaris het tot een goed einde te brengen.



## Vers voor vers

- Vs.:23 In dit vers lezen we over de opschudding naar aanleiding van 'de Weg'. Met deze naam stonden de christenen in eerste instantie bekend. In dat woord 'de weg' klinkt de manier van leven mee. Het gaat in het christelijk geloof dus niet alleen om bepaalde dogma's, maar zeker ook hoe je levenswandel is. Tegelijk zit er ook beweging in. Als christen ben je als volgeling van de Here Jezus (die de Weg is) onderweg naar Gods toekomst.
- Vs. 29v Het theater is blijkbaar een centrale ontmoetingsplek. Paulus is hier zelf niet, wel twee medewerkers: Gajus en Aristarchus. Zij worden meegesleept. Paulus wil zelf ook gaan, maar dat beletten de leerlingen.
- Vs. 31 We lezen hier dat Paulus ook goede vrienden binnen het stadsbestuur had. Zij geven Paulus het dringende advies niet naar het theater te gaan. Het zal voor hem waarschijnlijk moeilijk zijn geweest om dat niet te doen.
- Vs. :32 Zoals wel vaker gebeurt, steken de mensen elkaar aan om van alles te roepen zonder precies te weten wat er aan de hand is. De opzet van Demetrius lijkt te slagen.
- Vs. 33v Opvallend: onder de betogers zijn ook Joden, Het ging hen uiteraard niet om het aanzien van Artemis. Wat wilde de Alexander die naar voren wordt geschoven bereiken? Wilde hij aangeven dat zij niet bij Paulus hoorden en er zo voor wilde zorgen dat de Joden aan de woede van de menigte ontkwamen? In ieder geval krijgt hij niet de kans om een toespraak te houden. De menigte had geen boodschap aan een Jood. Het twee uur durende geschreeuw zal ongetwijfeld indrukwekkend en imponerend geweest zijn.
- Vs. 35vv De stadsecretaris probeert de mensen tot rust te brengen. Blijkbaar ging het verhaal dat het beeld van Artemis uit de hemel gevallen was. De menigte wordt opgeroepen bezonnen te werk te gaan en rustig te blijven. Gajus en Aristarchus hebben volgens hem de tempel van de 'grote Artemis' niet geschonden en ook belasteren ze de godin niet. Deze opmerkingen van de secretaris prikkelen. Waaruit bestond de verkondiging van Paulus? Demetrius geeft aan dat die Paulus (merk op de minachting) verkondigt dat goden die door mensenhanden zijn gemaakt geen goden zijn (vers 26). Hiermee gaat Paulus een stap verder dan in Handelingen 17:24-25. De secretaris sluit hier blijkbaar bij aan door te stellen dat er eigenlijk niets aan de hand is: het beeld van de godin is inderdaad niet door mensen gemaakt. Het is immers uit de hemel gevallen.
- Vs. 38vv Het is blijkbaar bekend dat Demetrius c.s. de aanstichters zijn. De stadssecretaris wijst op de gebruikelijke rechtswegen die Demetrius kan bewandelen. Men wil geen verdere onrusten. Het gevaar bestaat dat ze door Rome, door de keizer ter verantwoording zullen worden geroepen. Daar zaten ze niet op te wachten. De woorden van deze man maken indruk. Hij laat zien dat Demetrius gedreven wordt door economische belangen. Vrij eenvoudig kan hij een einde maken aan de oproer.

## Vraag

- Herken je in je eigen leven iets van die tegenwerking van de tegenstander van God?

Auteur: HdJ

## Liederen

Psalm 147: 1, 2 en 5	
Lied 871	(=Gezang 281 LvdK)
Lied 838	(=Gezang 481 LvdK)
Hij alleen	Hemelhoog 437
Here der heren	Op Toonhoogte 593
Kom aan boord	Hemelhoog 356
Jezus is...	Hemelhoog 348
Psalm 8	Hemelhoog 4
Jezus, vol liefde	Hemelhoog 380

Auteur: PZ



# Zilveren beeldjes

Dit verhaal kunt u vertellen als een zogenaamd 'Mee-Speel-Verhaal'.

De kinderen kunnen tijdens de vertelling meespelen door middel van het nazeggen van bepaalde woorden of zinnen. Deze staan cursief gedrukt.

U zegt het eerst, de kinderen zeggen het na.

Ook kunnen ze bepaalde emoties uitbeelden, geluiden maken bewegingen nadoen.

Ook dit staat cursief gedrukt. Doe zelf mee, doe het voor.

U kunt er voor kiezen om dit alle kinderen te laten doen, of tijdens het vertellen een kind aan te wijzen die dit doet.

Ook kunt u kinderen tijdens het vertellen mee laten spelen door iets uit te beelden.

Als ze dan iets moeten doen of zeggen kunt u dit fluisterend aan hen vertellen.

Speel zelf ook mee.

Spreek van tevoren af, dat als u uw hand als stopteken omhoogsteekt, de kinderen stil zijn.

De kinderen blijven gewoon op hun plek zitten tijdens het vertellen, tenzij er kinderen iets uit moeten beelden waarbij ze moeten lopen.

Zelf kunt u het verhaal beeldend vertellen.

Kom van uw stoel, loop rond, of maak bepaalde bewegingen die van toepassing zijn.

*Bij dit verhaal is het handig als de kinderen in een kring zitten, of zo bij elkaar dat ze gemakkelijk in twee groepen te verdelen zijn, terwijl u aan het vertellen bent.*

*Eén groep zijn de christenen.*

*Eén groep zijn de andere mensen.*

*Eén kind is Demetrius.*

*Eén kind is Paulus.*

*U hoeft de kinderen niet van tevoren aan te wijzen, doe dit terwijl u vertelt. Loop naar ze toe en gebaar dat ze dit zijn, of raak hen even aan.*

## Inleiding

Laat de kinderen geld, sieraden of voorwerpen zien die van zilver zijn gemaakt.

Waarom zouden mensen ze mooi vinden? (glimmen, veel waard)

Vraag de kinderen of zij ook een ringetje of kettinkje van zilver hebben?

Weten ze hoe die worden gemaakt? Leg dan uit wat een zilversmid is.

*(Bekijk van tevoren wat informatie hierover op het internet. Laat er eventueel iets van aan de kinderen zien.)*

Vandaag gaat het in het verhaal uit de Bijbel ook over een zilversmid én over Paulus.

*(Kom even terug op de verhalen die geweest zijn over Paulus. Laat eventueel een landkaart zien van de zendingsreizen van Paulus.)*

Paulus reist overal naar toe, naar allerlei andere landen, om over de Here Jezus te vertellen.

Nu is hij in het land Turkije, in de stad Efeze.

In de stad staat een grote, mooie tempel. Veel mensen komen naar de stad om de tempel te bekijken.

In die tempel staat een groot beeld van een vrouw.

Ze noemen het beeld Artemis. Het beeld is een stenen beeld, gemaakt door mensen.

Maar ze zeggen dat dit beeld uit de hemel is gevallen en nu bidden ze voor het beeld.

Het is een afgodsbeeld. Maar een beeld heeft geen echte ogen om te kijken, geen echte oren om te horen, geen echte mond om te praten, geen echte handen om te helpen.

Toch bidden de mensen in Efeze voor dit beeld en vragen haar of ze hen wil helpen.

In de stad woont ook een zilversmid. Hij heet Demetrius. Demetrius maakt kleine zilveren tempeltjes voor de godin Artemis.

*'Koop hier de mooiste tempeltjes van zilver', roept hij,*

*'Koop hier de mooiste tempeltjes van zilver!'*

Veel mensen willen zo'n tempeltje kopen om in hun huis te zetten.

*'Ik wil er één', roepen ze, 'Ik wil er één!'*

Demetrius en zijn mannen hebben het heel druk om die zilveren tempeltjes te maken en te verkopen.

Ze verdienen er veel geld mee. Demetrius wordt er rijk van.

Maar dan komt Paulus in de stad. Hij ziet dat de mensen voor het beeld Artemis bidden en begint met de mensen te praten.

*'De Here God heeft alles gemaakt', zegt hij. 'Hij woont in de hemel en houdt van de mensen.'*

De mensen luisteren naar wat Paulus zegt.

Paulus vertelt van de Here Jezus, de Zoon van God, en dat Hij aan het kruis stierf om alle zonden, alle verkeerde dingen van de mensen weg te doen.

*'Jezus is opgestaan', zegt hij. 'Hij leeft, iedereen mag bij Hem horen.'*

Veel mensen uit Efeze zijn blij als ze dit horen en willen bij de Here Jezus horen.

Ze laten zich dopen en dan zijn ze christenen. Wat zijn ze blij!

*(Laat de groep christenen blij kijken)*

*'Ik hou van Jezus', zeggen ze, 'Ik bid niet meer tot Artemis'.*

En wat doen ze? Ze gooien hun zilveren tempeltjes weg. Die hebben ze niet meer nodig.

De Here God zorgt voor hen. Hij wijst hen de weg, Hij zorgt voor hen.

Lees verder op de volgende bladzijde



Iedereen praat over wat er is gebeurd.

De mensen zeggen: *'Artemis is onze godin. Zij zorgt voor ons.'*

De christenen zeggen: *'De Here God is onze God. Hij zorgt voor ons.'*

Paulus zegt: *'De Here Jezus wijst ons de weg naar God'.*

Maar Demetrius zegt: *'Dat gaat niet goed. Straks verkopen wij geen zilveren tempeltjes meer!'*

Demetrius is boos op Paulus. Hij roept al zijn mensen bij elkaar.

Hij zegt: 'Mannen, jullie weten dat we veel geld verdienen met de zilveren tempeltjes die we verkopen. Maar jullie weten ook dat die Paulus dat niet wil. Hij zegt dat Artemis geen echt godin is en dat we haar zelf hebben gemaakt. Ik denk dat we straks niets meer verkopen en dat de mensen de tempel van Artemis en onze grote godin niet meer belangrijk vinden.'

Als de mensen dat horen worden ze woedend! (*Laat de groep die de mensen speelt boos kijken*)

Ze beginnen te schreeuwen: *'Leve Artemis van Efeze! Leve Artemis van Efeze!'*

Heel veel mensen komen aanlopen en beginnen mee te schreeuwen: *'Leve Artemis van Efeze! Leve Artemis van Efeze!'* Met z'n allen lopen ze naar het theater, een soort stadion.

Dan ziet Demetrius plotseling twee helpers van Paulus.

Hij pakt ze vast en sleept ze mee naar het stadion.

Iedereen schreeuwt door elkaar heen. De meeste mensen weten niet eens waarom ze bij elkaar zijn.

Wel twee uur lang staan de mensen in het stadion te schreeuwen: *'Leve Artemis van Efeze! Leve Artemis van Efeze!'*. Hun stem wordt er schor van en hun kelen gaan er pijn van doen.

Dan zorgt de baas van de stad dat iedereen rustig wordt.

'Beste mensen', zegt hij. 'De hele wereld weet dat wij goed voor de tempel en voor het beeld van Artemis zorgen. Doe nu geen domme dingen, blij kalm. We willen niet dat de Romeinse soldaten komen en hier de baas aan spelen. Ga nu rustig naar huis.'

De mensen kijken elkaar aan. *'Ja, hij heeft gelijk'* zeggen ze. *'Laten we naar huis gaan'*.

De mensen gaan weer naar huis.

Paulus, zijn helpers en de christenen zijn blij dat het zo is afgelopen.

'God zorgt voor ons', zeggen ze. *'Hij helpt ons en wijst ons de weg.'*

## **Gebed**

Lieve Here God, dank U wel dat U van ons houdt. Dank U wel dat wij van U mogen houden.

U heeft ons gemaakt. U wilt voor ons zorgen. U bent een echte God met oren die ons hoort, ogen die ons zien, handen die ons kunnen helpen.

Dank U wel daarvoor. Wilt U bij ons zijn en ons helpen, elke dag opnieuw.

Wilt U zorgen voor .... (namen van zendelingen die bekend zijn bij de kinderen)

Zij zijn naar een ander land gegaan om over U te vertellen en andere mensen te helpen.

Wilt U dicht bij hen zijn en voor hen zorgen.

Dat vragen wij U in Jezus naam, amen.

*Auteur: EZD*



# Mensen met een bijnaam

Iedereen krijgt bij zijn geboorte een naam. Als die naam genoemd wordt, luistert diegene naar wat voor hem bedoeld is. Soms krijgen mensen een bijnaam. Een naam die erbij komt om duidelijk te maken om wie het gaat. Misschien kennen jullie ook wel mensen met een bijnaam, bijv. opa snor, oma pannenkoek. Die bijnaam vertelt iets over wat iemand doet of heeft. Sporters hebben soms ook zo'n extra naam. Een voetbalcoach die streng was bij de training werd door zijn elftal 'de generaal' genoemd. Het was duidelijk over wie ze het dan hadden. Een groep mensen in de stad Efeze kreeg, ongeveer 2000 jaar geleden, ook een bijnaam. Ze werden mensen van 'de Weg' genoemd. Luister maar waarom. (Dokter Lucs schreef het lang voor ons op. Leg de bijbel open in de kring bij Handelingen 19, en verwijst naar het overzichtskaartje van die regio)

## In Efeze

De havenstad Efeze is de hoofdstad van de Romeinse provincie Asia. Het is een grote stad met prachtige gebouwen. Wie daar komt, ziet meteen dat Efeze een rijke stad is en dat veel mensen er een goed leven hebben. Schepen varen over de zeeën af en aan en brengen nieuwe producten van ver mee. De Efeziërs houden ervan kennis te maken met nieuwe dingen. (Bekijk het kaartje met die info)

Tegen de helling van een berg is een groot openlucht-theater gebouwd. Het is een soort stadion waar wel 24.000 mensen kunnen zitten. Het stadion is in de rotsen uitgehakt en van daar kijkt men uit over de zee. De Efeziërs zijn geweldig trots op hun stad maar nog meer op de prachtige tempel van de godin Artemis, die buiten de stadsmuren is gebouwd. Architecten maakten er een prachtig plan voor. De tempel is gebouwd op een groot terras met wel 127 marmeren pilaren eromheen van 18 meter hoog. Denk je eens even in hoe hoog en groot dat is. Voor de binnenkant van de tempel zijn de duurste soorten hout verwerkt, de muren zijn versierd met kunstwerken van schilders en beeldhouwers. Deze tempel is echt de trots van de stad, dat kun je begrijpen.

De belangrijkste schat van de tempel is een groot brok steen. De Efeziërs hebben zich laten vertellen dat het uit de hemel is gevallen. De steen kreeg de naam van een godin 'Artemis'. Men gelooft dat zij met de gevallen steen te maken heeft. Deze godin geeft mens, dier en natuur nieuw leven. Vol eerbied wordt over deze godin gesproken en elke meimaand worden er grote feesten voor haar georganiseerd. Uit de hele provincie komen dan toeristen naar de tempel en haar mooie kunstwerken.

Zilversmid Demetrius komt op het idee om kleine zilveren beeldjes te maken die op de grote tempel lijken. Als mensen de stad en de tempel bezoeken willen ze zeker een zilveren tempeltje als souvenir kopen. De zilversmid heeft goed gedacht, want al gauw blijkt dat de bezoekers enthousiast zijn over de tempeltjes. Demetrius en zijn

medewerkers verdienen handenvol geld aan de godin. De mensen geloven dat zo'n tempeltje hen beschermt tegen ongeluk en gevaar en dat het hun geluk brengt. Demetrius voelt zich gelukkig met zijn handel.

## Paulus

De apostel Paulus is op zijn reis door Asia ook in deze stad aangekomen. Hij maakt er kennis met de Joden in de synagoge en gaat met hen in gesprek over de wetboeken en de geschriften van de profeten. Daar weten de Joden alles van, maar Paulus vertelt meer: over Messias Jezus die door God de Vader werd gestuurd om het volk te redden van hun zonden. De Joden weten niet wat ze horen. Deze Paulus vertelt hun dingen die zij niet weten? Ze schudden hun hoofd, geloven hem niet. Drie maanden lang doet Paulus zijn best hun meer over Jezus Christus te vertellen maar de Joden weigeren naar hem te luisteren. Ze maken hem het vertellen onmogelijk en beginnen zelfs lelijk over hem te spreken. Paulus denkt over de situatie na en praat erover met God. Hij besluit in deze stad te blijven, maar gaat niet meer naar de synagoge. Voortaan gaat hij elke dag naar een plek waar hij vrijuit kan praten met mensen die wel meer van hem willen horen en leren. Twee jaar lang vertelt hij zijn luisteraars over God de Vader, zijn Zoon Jezus Christus en de Heilige Geest. In deze stad waar de mensen geloven in een godin die een stuk steen uit de hemel liet vallen, vertelt Paulus over de levende God die zijn Zoon niet uit de hemel liet vallen, maar Hem vanuit de hemel naar de aarde stuurde om tussen de mensen te leven en hen zijn liefde en vriendschap te geven. Niet het geloof in Artemis maar het geloof in Jezus zal de mensen van deze stad en provincie een hoopvolle toekomst geven. Hij wijst op de beeldjes die worden verkocht: 'Een god die door mensenhanden is gemaakt is niet dezelfde als de God over wie ik het heb', zegt hij. Die God lééft en vraagt van ons mensen dat wij een weg in het leven kiezen die laat zien dat we bij Hem horen. Hoe die weg eruit ziet heeft zijn Zoon Jezus ons verteld. 'Leef niet alsof je alleen op de wereld bent, kijk om naar anderen die naast je leven; burens, collega's, zieken, armen, eenzamen en kinderen zonder goede zorg. Ga eerlijk, geduldig, liefdevol en betrouwbaar met elkaar om. Dat is wat de levende God van jou vraagt. Hij geeft je kracht en moed om die weg te gaan. Na een poosje valt het anderen in de stad op, dat mensen die in Messias Jezus geloven, het verschil maken in het samenleven. Zij doen de dingen anders. Dat hoort bij hun geloof in de God die hun deze weg wijst.

## Een God van genezing en kracht

Niet alleen mensen uit Efeze komen naar Paulus luisteren. Ook Joden en Grieken uit buurstedes nemen er de tijd voor. Er gebeuren wonderlijke dingen: God zegent het werk van Paulus op een bijzondere manier. Zieken die kledingstukken van Paulus aanraken krijgen hun

gezondheid terug.

De Efeziërs geloven hun eigen ogen niet. 'Die God van Paulus leeft en heeft grote kracht, dat kan niet anders', zeggen ze tegen elkaar. 'Ook al kan niemand Hem zien.' Demetrius de zilversmid heeft alles goed in de gaten gehouden. Die vreemdeling Paulus heeft grote invloed op de mensen. Velen luisteren naar hem en dat is voor het bedrijf van Demetrius niet goed.

Sinds Paulus er is, zijn er veel minder zilveren tempeltjes verkocht. Demetrius ziet de toekomst somber in; zeker nu de feesten voor de godin eraan komen. Als het zo doorgaat zullen zijn medewerkers hun baan verliezen en zal zijn winst teruglopen tot nul. Hij wringt zijn handen in elkaar en bedenkt wat hij hiertegen kan doen. Hij roept zijn medewerkers bij elkaar en vertelt hun wat er aan de hand is. Als iedereen op straat verzameld is, gaat Demetrius voor hen staan en roept: 'Mannen, jullie weten dat wij ons goede leven danken aan ons werk. Jullie hebben ook gehoord en gezien dat een zekere Paulus in onze stad mensen overhaalt om te geloven in zijn God omdat hij onze godin waardeloos vindt, en dat is een schande! Zo lopen wij het gevaar dat ons prachtige handwerk niks meer waard wordt maar ook dat onze grote Artemis minder betekenis heeft in onze provincie en de hele wereld. Dat wordt een ramp voor ons en onze godin!

De verzamelde zilverwerkers begrijpen dat hun baan en toekomst in gevaar zijn. Een van hen steekt zijn vuist in de lucht en schreeuwt: 'Dit mag niet gebeuren: 'Groot is Artemis, de god van de Efeziërs!' Even later schreeuwen anderen met hem mee: 'Groot is Artemis, de god van de Efeziërs!' Er zijn meer mensen toegestroomd. Ze laten zich meeslepen in het geschreeuw en de onrust van de zilverwerkers. Twee uur lang schreeuwt de menigte de kelen schor 'Groot is Artemis, de godin van de Efeziërs!' Ook Paulus hoort ervan. Hij wil de woedende mensen tot rust brengen, maar vrienden waarschuwen hem dat niet te doen. 'Wees alsjeblieft voorzichtig, man, zeggen ze. Pas goed op jezelf, dit is levensgevaarlijk!' Onderweg naar het theater verandert de massa in een grote chaos. Mensen raken verward, weten soms niet eens waarom de optocht naar het theater gaat.

Niemand kan de mensen tot rust brengen. Pas als de secretaris van de stad midden in het theater gaat staan en met zijn handen in de lucht om stilte vraagt, wordt het geschreeuw minder.

'Mannen van Efeze, begint hij, wie in de wereld weet niet dat onze stad de bewaker is van de grote Artemis en het beeld dat uit de hemel gevallen is? Daar twijfelt niemand aan, dus laten we ons niet druk maken of domme dingen doen. Als Demetrius en zijn medewerkers iemand willen beschuldigen, moeten ze maar een rechtszaak beginnen. Onze stadsrechters zullen dan recht spreken. Laten we er toch vooral voor zorgen dat de Romeinen ons niet kunnen beschuldigen van opstand. Daar zullen ze ons zeker zwaar voor straffen'.

Door die woorden komt de rust terug en begrijpen alle mensen in het theater dat het beter is om rustig naar hun huizen terug te gaan.

Paulus ziet dat de mensen van de weg nogal geschrokken zijn van de onrust in de stad. Hij roept hen bij elkaar om hen te bemoedigen. Rustig vertelt hij dat God in de hemel hen niet in de steek zal laten en hen de weg zal blijven wijzen. Het is belangrijk dat te blijven geloven, ook als het spannend wordt. Hierna reist Paulus verder door de provincie en zwaaien ze hem uit.

#### **Om na te praten**

- Kan iemand vertellen waarom een groep mensen in Efeze 'mensen van de weg' werden genoemd?
- Bestaat die groep mensen nu nog? Worden zij nog zo genoemd of heten ze nu anders? Wat maakt die naam duidelijk?
- Mensen van de weg verschilden in hun manier van leven met anderen. (lees ev. Ef.5:8) Waarom waren Demetrius en zijn collega's niet blij met hen? Gebeurt zoiets nog wel eens denk je? (denk bijv. aan landen met vervolging)

Zing met elkaar een lied over hoe je kunt leven als mens van 'de weg'.

OTH. 434:1,2,3 Jezus, open mijn oren, leer mij uw stem te verstaan...

*Auteur: JHP*



# Mensen van ‘de Weg’

[Handelingen 19:23-40](#)

## Inleiding

Wie van de kinderen is er fan van iets of iemand? Vraag het voor je begint te vertellen in de groep. Een voetbalclub bijvoorbeeld, of artiesten? Misschien heb je als leider zelf wel een voorkeur voor een sportclub of ben je erg gehecht aan de plaats waar je woont of waar je naartoe op vakantie bent geweest.

Wie is er fan van iets of iemand?

Heb je daar ook spulletjes van, bijvoorbeeld een shirt van een voetbalclub of een poster?

En zo niet: je kent het vast wel: spulletjes van een ster of een artiest, zoals een sleutelhanger. Je vindt ze leuk om te hebben omdat je fan bent van degene die (of wat) erop staat.

Wat gebeurt er als je vrienden of mensen in je klas ‘voor’ een ander zijn? Denk aan: Ajax – Feijenoord?

Probeer een kleine discussie te houden over wie of wat de beste club/groep/plaats is.

Mensen die iets heel mooi vinden, kunnen het ook zo zeggen: ‘Ik ben voor Ajax.’ Of als er verkiezingen zijn: ‘Ik ben van Groen Links.’ En als iemand daar anders over denkt, dan hoor je bij verschillende groepen. Meestal gaat dat goed, maar soms komt daar ook ruzie van.

## Paulus in Efeze

In de plaats Efeze ging het ook een beetje zo. Paulus was op veel plaatsen geweest om te vertellen over de Here Jezus. Veel mensen gingen geloven dat wat Jezus leerde goed was en dat je zo moest leven. Het was ook heel mooi wat er toen gebeurde. De mensen die christen zijn geworden leven zoals de Here Jezus dat leerde: ze zorgen voor arme en zieke mensen. Ze geloven in God in de hemel en dat Jezus de weg is naar Hem toe. Ze doen wat Jezus zegt. De christenen in Efeze worden daarom ook wel ‘de mensen van de Weg’ genoemd.

Deze mensen waren voordat ze gingen leven zoals God dat wil nog geen christen. Ze geloofden in andere goden, bijvoorbeeld in de godin Artemis. Daar in Efeze stond zelfs een tempel van die godin. Het was een heel belangrijke plek. Zelf zo belangrijk dat er veel mensen uit andere plaatsen naar die tempel kwamen om te bidden en om die plek te bezoeken. Veel mensen kochten dan een soort souvenir. Een klein tempeltje als aandenken aan die plek en aan de godin Artemis. Maar de mensen van de Weg, die van Jezus houden hoeven die tempeltjes niet meer. Zij doen wat God van hen vraagt, niet wat de godin Artemis wil.

In Efeze is een zilversmid die die tempeltjes maakt. Demetrius heet hij. Demetrius vindt het maar niets dat die Jezus van de mensen van de Weg zo populair is. Steeds meer mensen gaan in Hem geloven en die willen dan geen tempeltjes meer kopen. En dát gaat hem geld kosten. Demetrius bedenkt een plan. Hij vertelt aan de

mensen dat, doordat alle christenen Jezus volgen, Artemis niet goed meer geëerd wordt. Dat vinden de mensen die bij Artemis willen horen natuurlijk niet fijn. Ze hebben zo’n mooie tempel in Efeze, de tempel waar hun godin woont, en die zou niet meer belangrijk zijn? De mensen van Artemis worden boos op de mensen van Jezus, en er komt een grote opstand. Paulus en zijn mensen komen hierdoor ook in gevaar. Zij hebben verteld over Jezus. Zij zijn dus de oorzaak dat er nu zo veel mensen anders zijn gaan denken.

Gelukkig is er in de stad een leider die de mensen rustig laat worden. Maar zo gevaarlijk was het dus voor Paulus en zijn vrienden om het goede nieuws van Jezus te brengen. En zo gevaarlijk was het ook voor alle mensen die erin geloofden om te leven zoals God het wil. Toch was het de Weg die ze kozen. Zo belangrijk vonden ze het om bij Hem te horen!

## Afsluiting

Als je nu eens terugdenkt aan waar je fan van bent? Bijvoorbeeld een voetbalclub. Zouden ze minder goed voetballen als jij geen fan van ze was? Of als je niet een shirtje of een etui van ze zou hebben? Nee he? De zilversmid Demetrius zegt eigenlijk wel zoiets. Want als Artemis echt heel machtig was zou ze zich niet laten stoppen, doordat er minder mensen het tempeltje van de zilversmid willen kopen. God is sterker en machtiger dan wat dan ook. Dat is te merken, want ondertussen sluiten steeds meer mensen zich aan bij Jezus door wat Paulus en de anderen over hem vertellen. God woorden zijn goed en belangrijk, maar ook heel sterk zodat er heel veel mensen in Hem gaan geloven!

## Vertel!

- Zou jij je kunnen voorstellen dat je in gevaar komt omdat je Jezus wilt volgen?  
Wat zou je dan doen?
- Denk eens na over de naam ‘Mensen van de Weg’: Jezus zegt in de Bijbel dat Hij de Weg is.  
Wat deed Jezus toen hij op aarde was?  
Als je bij Hem wilt horen, wat doe ja dan of juist niet?
- Ben jij ook een mens van de Weg, denk je? Hoor je bij Jezus, bij God?  
Hoe vind je dat?

*Auteur: MZ*



24 september 2023

# Paulus en Eutychus

Handelingen 20



# Thema: Een gevallen geluksvogel

## Doel

De kinderen leren dat Eutychus en zij letterlijk 'geluksvogels' mogen heetten, omdat God machtiger is dan de dood!

## Toelichting

De naam Eutychus betekent geluksvogel. Een jongen met die naam luistert naar de woorden van Paulus. Hij wordt slaperig in de warme en volle zaal. Hij valt in slaap, maar ook van der derde verdieping uit het raamkozijn waarin hij zit. Op de grond blijft hij liggen en blijkt dood te zijn. Paulus gaat op hem liggen en zegt dat er nog leven in hem zit. Eutychus komt werkelijk tot leven. Het lijkt wel Pasen. Wat een geluksvogel! Hij mag opstaan en is een teken dat zijn naam waarheid is. Voor zichzelf en vele anderen.

## Titel van het ONDERBOUW-verhaal: De jongen leeft

Richtlijnen: Vertel de jongste kinderen eenvoudig het verhaal. Leg de nadruk op Gods wonder.

Paulus komt in Troas bij de christenen op bezoek. Hij houdt een toespraak. Ongetwijfeld hebben ze daarnaar uitgezien.

Ook de jonge Eutychus. Iedereen wil Paulus het geloof horen uitleggen en horen hoe hij vragen beantwoordt. De zaal op de derde verdieping is te klein. Daarom is Eutychus in het venster gaan zitten. Het is mooi, maar warm. Hij wordt slaperig en valt. Verschrikkelijk! Mensen buigen zich over hem heen. Tot hun schrik zien ze, dat hij dood is. Paulus komt kijken en zegt hij mag leven. Eutychus staat op. De mensen danken God, omdat Hij zo goed voor hen is.

## Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Eutychus mag leven

Richtlijn: Jij hebt een naam. Is er een reden dat je die naam hebt? Misschien heet je vader, moeder, opa of oma ook zo.

Dan ben je vernoemd. Het kan ook zijn dat je ouders die naam gewoon mooi vonden. Misschien heeft die een bijzondere betekenis. Als je ouders lang moesten wachten voordat ze een kindje kregen is Theodora (door God gegeven) een naam met een bijzondere betekenis.

Wij weten niet waarom de jongen uit het bijbelverhaal Eutychus (geluksvogel) genoemd is. Maar zijn naam krijgt een bijzondere betekenis op de dag dat hij naar een toespraak van Paulus luistert en uit een raam op de derde verdieping valt. Hij overlijdt, maar Paulus wekt hem in Gods naam tot nieuw leven. Eutychus staat weer op, net als Jezus op Pasen. Wat een geluksvogel is hij!

## Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Een christen is een geluksvogel

Richtlijnen: Vraag aan de jongeren of zij gelukkig zijn. Waar op baseren ze hun mening? Misschien kunnen ze best redenen noemen waarom ze dat niet zijn, maar als je leeft in een rijk, vrij en behoorlijk veilig land heb je het beter dan veel anderen.

Vandaag ontmoeten we Eutychus betekent geluksvogel. Een jongen met die naam luistert naar een toespraak van Paulus voor de gemeente in Troas. Hij wordt slaperig in de warme en volle zaal. Hij maakt een dodelijke val van de derde verdieping uit het raamkozijn. Paulus gaat op hem liggen en zegt dat er nog leven in hem zit. Eutychus staat echt op en mag verdergaan met zijn leven. Omdat Jezus leeft en ons voor altijd het leven geeft, staat die avond Eutychus op. Zijn opstanding is een teken dat Pasen echt waar is. Helaas staat zieke en oudere christenen niet meer op als ze gestorven zijn. Maar ze leven in Gods Koninkrijk/de hemel.

Wie gelooft dat Jezus ook zijn Heer is, is een geluksvogel. Die weet dat hij voor eeuwig dichtbij God is.

## Extra bijbelgedeelte: 1 Koningen 17:17-24

(Met de zoon van de weduwe in Sarefat gebeurde iets dergelijks als met Eutychus. Hij werd ziek, maar op het gebed van Elia kwam hij weer tot leven. Ook zijn opstanding is een teken dat Gods woorden waarheid zijn)

Auteur: DW

# Achtergrondinformatie

## Bij het bijbelgedeelte

In het voorafgaande gedeelte lezen we over de heftige oproer in Efeze die ontstaan is door de beschuldigingen van Demetrius de zilversmid aan het adres van de christenen. De stadsecretaris bracht op een wijze manier de menigte tot bedaren zodat de rust weer terugkeerde. Paulus zelf was bij dit oproer niet betrokken. Leerlingen weerhielden hem er van om zich onder de mensen te begeven. Als de rust teruggekeerd is, roept Paulus de leerlingen bij zich om hen te bemoedigen. Deze bemoediging was ongetwijfeld nodig. Voor het eerst ervoeren de volgelingen van Jezus hier in Efeze aan den lijve de agressie die het evangelie ook opriep (naast de mooie dingen die gebeurden, zie o.a. vs. 18-20). Na de bemoediging vertrekt hij nu ook zelf naar Macedonië (Dit vertrek was eerder dan gepland: in I. Kor 16:8 lees je dat de oorspronkelijke bedoeling was om tot Pinksteren te blijven). In hoofdstuk 19:22 lees je dat Paulus Timoteüs en Erastus al vooruitgestuurd had. Onderweg bezoekt hij de ontstane gemeenten om hen te bemoedigen.

Ook hier is Lucas helaas heel summier in zijn verhaal. Je bent zo benieuwd hoe en met welke woorden hij de mensen heeft bemoedigd. Uiteindelijk komt Paulus in Griekenland aan. Daar blijft hij drie maanden (de meeste tijd zal hij in Korinthe geweest zijn). Over Timoteüs en Erastus lezen we in eerste instantie niet. Paulus heeft het plan om via een schip terug te gaan naar Syrië. Op de een of andere manier komen ze er achter dat de Joden een aanslag op zijn leven beramen. Men zag hem dus als een groot gevaar voor het ware geloof zoals de Joden dat beleden. Paulus besluit om via land, via Macedonië, terug te gaan. Hij wordt hierbij vergezeld door verschillende broeders uit de verschillende gemeenten die hij bezoekt/bezocht heeft. Dit gezelschap reist op een gegeven moment vooruit (mogelijk om naar een scheepsgelegenheid uit te zien), terwijl Paulus en sowieso Lucas in Filippi blijven.

Na het vieren van het Paasfeest vertrekken zij vijf dagen later ook naar Troas. Ze blijven daar een week. Op de laatste dag van hun verblijf, op een zondag, wordt het door een toespraak van Paulus 's avonds heel laat. Een van de hoorders, Eutychus, wordt door slaap overmand en valt drie verdiepingen. Hij overleeft de val niet. Paulus gaat op de jongen liggen waardoor hij weer tot leven komt. Deze geschiedenis lijkt op de geschiedenis van de opwekking van het dochttertje van Jairus. Het zijn ook dezelfde woorden: 'maak geen misbaar, want hij/zij leeft.' Na dit bijzondere voorval wordt het Avondmaal gevierd en wordt er tot aan het aanbreken van de volgende ochtend gepraat. Dan vertrekt Paulus te voet naar Assus. De opwekking van Eutychus werkt heel bemoedigend en versterkend. Te midden van vijandschap en afwijzing weten de christenen van de steun van een almachtige God.

## Vers voor vers

- Vs. 5 Opeens wordt er gesproken van 'ons'. Blijkbaar is Lucas, de schrijver, in de tussentijd in Filippi gebleven. Het 'wij' verdween namelijk bij het eerste bezoek aan Filippi.
- Vs. :7 We lezen hier over een bijeenkomst op de zondag. Voor de eerste christenen werd al snel de zondag (de opstandingsdag!) een dag waarop men samenkwam. Omdat Paulus de volgende morgen verder wil reizen geeft hij de gelovigen 's avonds (overdag moesten ze werken) zoveel mogelijk mee. Het werd heel laat!
- Vs. 8v Een van de hoorders, een jongeman met de veelzeggende naam Eutychus (wat gelukkige betekent) valt, omdat hij in een diepe slaap is gevallen, drie verdiepingen naar beneden. De walm van de vele lampen maakte het in de bovenzaal benauwd, waardoor Eutychus frisse lucht zocht bij het raam.
- Vs. 10 Het op hem liggen doet denken aan de profeten Elia en Elisa.
- Vs. 11 Paulus is onvermoeibaar in zijn apostelwerk. Blijkbaar ging hij ervan uit dat hij niet weer in Troas terug zou komen, daarom wilde hij hen nog zoveel mogelijk geestelijk voedsel meegeven. Uit 2 Timoteüs 4:13 blijkt echter dat hij er toch nog een keer is geweest.

## Vraag

- Op verschillende manieren worden de christenen bemoedigd: door de woorden van Paulus (in vers 1 bijvoorbeeld) en door de bijzondere opwekking van Eutychus. Welke bemoediging in je eigen leven is je bijgebleven?

*Auteur: HdJ*

## Liederen

Psalm 99: 1, 2, 4 en 8

Gezang 168 LvdK

Lied 575

Jesus, vol liefde

Psalm 8

Jesus is....

Kom aan boord

Hij heeft de hele wereld in zijn Hand

Twee keer twee is vier

Ik volg de Heer

(=Gezang 182 LvdK)

Hemelhoog 380

Hemelhoog 4

Hemelhoog 348

Hemelhoog 356

Op Toonhoogte 509

Op Toonhoogte 546

Hemelhoog 305

*Auteur: PZ*



# De jongen leeft

## Inleiding

Dit verhaal gaat over een jongen. Hij heet Eutychus. Dat is een beetje een gekke naam. Maar weet je, het is een heel bijzondere naam.

Zijn naam betekent namelijk: Geluksvogel!

In het Bijbelverhaal ontdek je waarom hij deze naam heeft! Luister maar!

## Bijbelverhaal

Paulus is met een aantal discipelen naar Troas gevaren. Het zijn fijne dagen in Troas. Paulus vertelt elke dag aan alle mensen die het willen horen over de Here Jezus.

Op een zondagavond zijn er heel veel mensen bij elkaar in een huis. Ze zitten in een zaal op de derde verdieping. Dat lijkt een beetje op helemaal bovenin op zolder.

De zaal zit helemaal vol met mensen. Iedereen wil Paulus heel graag horen spreken over de Here Jezus. Mensen hebben vragen over de Here Jezus. Ze willen bijvoorbeeld weten hoe ze Jezus kunnen volgen. Paulus neemt de tijd om op alle vragen die de mensen hebben antwoord te geven.

In de zaal zit ook een jongen uit Troas. Hij heet Eutychus. Hij is nog best wel jong. Er is heel weinig plek nog in de zaal. Daarom besluit hij om te gaan zitten in de vensterbank van het raam. Zoals je misschien wel weet, was er in de tijd van de Bijbel geen glas voor het raam. Het waren open vensters waar je zo je hoofd doorheen kon steken.

Eutychus zit wel lekker op de vensterbank. Hij kan het zo goed zien en horen. Maar Paulus praat maar door en praat maar door. Het is warm in de zaal met zoveel mensen en olielampen die branden.

Eutychus kan het luisteren naar Paulus in deze warme ruimte niet langer meer volhouden. En dan valt Eutychus in slaap, zomaar in die vensterbank.

Maar dan opeens...O, nee! Eutychus valt vanaf de derde verdieping van het huis, helemaal naar beneden. Hij valt op de straat!

Iedereen schrikt enorm. Mensen rennen naar hem toe!

En tot hun schrik zien ze dat Eutychus dood is.

Paulus loopt ook naar Eutychus toe. Hij slaat zijn armen om de jongen heen en zegt: 'Mensen, blijf rustig; de jongen leeft!'

En wauw! Dan gebeurt er iets wonderlijks. Eutychus staat op! De mensen beginnen te juichen. Ze danken de Here God! God is goed voor hen.

Dit is echt een wonder wat de Here God heeft gedaan! Eutychus is echt een geluksvogel, zoals zijn naam betekent; geluksvogel. Wat bijzonder, hè!

*Auteur: RS*



# Eutychus mag leven

## Inleiding

Noem een aantal namen van kinderen uit je groep. Weten de kinderen waarom hun ouders deze naam voor hen kozen? Zijn ze vernoemd naar een opa/oma, tante of oom? Het kan ook zijn dat de naam gekozen is omdat de ouders die naam gewoon mooi vonden. Hebben de kinderen wel eens onderzocht of hun naam een speciale betekenis heeft? Vandaag gaat de vertelling over een jongen met de naam Eutychus. Hij woonde in Troas. Schrijf deze naam op het bord en de betekenis daarachter. Die naam betekent: geluksvogel! Waarom Eutychus deze naam kreeg weten we niet. Deze naam krijgt een bijzondere betekenis in deze geschiedenis. Luister maar.

Leg de bijbel open bij het te vertellen gedeelte en verwijst bij het vertellen naar het overzichtskaartje van de regio. Het is een tip om een boekje mee te nemen waarin de betekenis van namen kan worden opgezocht.

## In de haven

'Misschien moet je vanavond gewoon zelf komen luisteren', zegt Alexander tegen zijn vriend Eutychus. De beide jongens lopen langs de kade van de Griekse havenstad Troas. Elke dag lopen ze wel even langs de schepen die in de haven liggen. Er valt altijd wat te beleven. Als ze samen zijn is een wandelingetje daarheen altijd leuk. Vandaag letten ze helemaal niet op wat er bij de schepen gebeurt. Alexander heeft Eutychus verteld over Paulus die met een schip naar Troas is gekomen en deze week na het Paasfeest in de stad logeert. 'Weet je, zegt Alexander, Paulus is op reis door onze provincie Asia. Overall waar hij komt vertelt hij over Jezus Christus, de Zoon van God.' Eutychus kijkt verbaasd naar Alexander. 'Nou én?', reageert hij. 'Weet je, houdt Alexander aan, Paulus gelooft dat Jezus Christus de Messias is'. God beloofde al eeuwen geleden een koning die recht zal doen en bevrijding zal brengen, dat weet je toch wel?' Eutychus knikt. 'Vind jij het dan geen geweldig nieuws dat die Messias nu gekomen is?' 'Waar is die Messias dan?', wil Eutychus weten. 'Eigenlijk zou je vanavond zelf naar Paulus moeten luisteren' zegt Alexander. 'Hmmm, bromt Eutychus, eigenlijk heb ik voor vanavond een ander plan'. Als ze het havenplein zijn overgestoken, neemt Alexander afscheid. 'Ik zie je vanavond in de bovenzaal' roept hij, terwijl hij nog even naar zijn vriend zwaait. 'Dát weet ik nog niet hoor' houdt Eutychus de boot af. Hij zal er nog eens over nadenken.

## In de bovenzaal

De gedachte aan de Messias waar Alexander het over had, houdt Eutychus de hele middag bezig. Als dat van die Messias nou eens echt waar is? Eeuwen geleden beloofde God zijn volk deze Messias. Zou nu de tijd gekomen zijn dat Hij zich laat zien? Dat zou best kunnen...

Tegen het einde van de middag weet Eutychus zeker dat hij meer van die Messias wil weten. Hij zal naar de bovenzaal gaan, waar die Paulus en anderen bij elkaar komen. Hij trekt een lichtblauwe tuniek aan, want het zal daar wel warm zijn.

De zon is al bijna ondergegaan als hij door de straten van de stad loopt. De bovenzaal is niet in de buurt van de haven, dus moet hij even zoeken. Als hij er aankomt ziet hij dat het er al best druk is.

Als een goede vriend heeft Alexander op hem gewacht, echt tof. Samen zoeken ze een plekje om te zitten. De meeste plaatsen zijn al bezet maar even later vindt Eutychus een plekje in een diepe vensterbank voor een open raam. Jammer genoeg kunnen ze er niet samen zitten dus zakt Alexander op zijn hurken om onder de vensterbank zijn plek in te nemen. Ze kletsen nog wat. 'Zie je die magere man met die donkere baard? Dat is Paulus' zegt Alexander. 'Straks zul je hem wel horen'. Er worden olielampen aangestoken om wat licht in de zaal te maken. Eutychus blijft op zijn plekje in de vensterbank zitten en Alexander hurkt op de grond neer.

Paulus gaat in het midden van de zaal staan en begint tegen de luisteraars te praten: 'Ik, Paulus, ben een apostel van Christus Jezus' 'Ik wens jullie de goedheid en vrede van God, onze Vader en van Jezus Christus, de Heer'. De mensen in de zaal buigen hun hoofd als Paulus deze plechtige woorden uitspreekt. Eutychus wiebelt op zijn plekje voor het open raam wat heen en weer. 'Weet u', gaat Paulus verder, 'God de Vader heeft ons zijn zegen gegeven en ons vol liefde uitgekozen om een nieuw leven te beginnen. Het is zijn wil dat wij zijn kinderen zijn. Vanwege ons leven vol zonden en schuld, stuurde Hij zijn Zoon Jezus Christus naar de aarde. Door het bloed van deze geliefde Zoon werden al onze zonden vergeven zodat wij gered en rein zijn'

Eutychus' gedachten dwalen een beetje af. Wat zou dat betekenen: door het bloed van Gods Zoon zijn wij gered? Hij snapt er niet alles van, maar dan hoort hij Paulus vertellen over Jezus die stierf aan een kruis om vrede te brengen voor alle mensen. 'Zou de Messias dan gestorven zijn?' Eutychus doet zijn best om te blijven luisteren. Door die gedachte aan een gestorven Messias voelt hij zich wel teleurgesteld. Wat heb je nou aan een dode Redder?

Eutychus knijpt zijn ogen een beetje dicht en kijkt naar de vlam van een olielamp. De vlam lijkt zo een ster met gouden stralen. Als hij zijn ogen weer opendoet, is de ster weg. Hij herhaalt het spelletje een paar keer maar dan hoort hij Paulus weer; 'Volg de weg van Christus Jezus. Hij is onze Heer, die door de kracht van God weer uit de dood is opgestaan. Volg niet meer je eigen weg van hebzucht, woede, drift, ontevredenheid, jaloersheid of leugenachtigheid. Houd daarmee op en volg de weg van Jezus. God heeft ons uitgekozen om in ons leven andere dingen te laten zien, zoals goedheid, liefde, geduld, vriendelijkheid, eerlijkheid en waarheid. Accepteer elkaar en vergeef elkaar door de liefde van Jezus.

Ik, zegt Paulus, leef mijn leven in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en voor mij is gestorven.'

Eutychus hoort niet alle woorden maar als Paulus vertelt dat Jezus uit de dood is opgestaan, gaat hij rechtop zitten. Zou dat kunnen? Een dood mens die weer leven wordt? Daar heeft hij nog nooit van gehoord. Stel je voor dat zoiets gebeurt, dan zou je écht een geluksvogel zijn. Het praten van Paulus duurt vanavond extra lang omdat hij morgen weer vertrekt en de mensen nog zoveel wil vertellen. Door de brandende olielampen wordt het steeds warmer en benauwder in de zaal. Eutychus wrijft over zijn wangen om wakker te blijven maar het lukt hem niet. Zijn ogen vallen dicht en zijn hoofd zakt naar beneden. Een beetje water en frisse lucht zouden helpen, maar die zijn er niet. De stem van Paulus lijkt steeds zachter te worden. Eutychus hangt tegen de muur naast het raam. Plotseling glijdt zijn schouder weg van de muur. Zijn hoofd knakt achterover. De warmte in de zaal heeft hem zo duizelig gemaakt dat hij zijn evenwicht verliest en door het open raam van driehoog valt.

### Op straat gevallen

Alexander is opgesprongen. 'Eutychus!', schreeuwt hij maar die hoort hem niet, want zijn vriend ligt beneden op straat. Doodstil. Snelle voeten brengen mensen naar beneden. Ze buigen zich over de jongen heen en zien dat hij niet meer ademt. 'Hij is dood', fluisteren ze van schrik. Ook Paulus komt naar beneden. Hij knielt bij de jongen neer, en gaat dan met zijn lijf, op het lichaam van de dode Eutychus liggen. Zachtjes bidt hij: 'Heer, geef deze jongen uw levenskracht!' De omstanders houden de adem in: Zal de kracht van God hier iets doen? Paulus slaat zijn armen om de jongen heen en zegt even later: 'Houden jullie maar op met huilen en rouwen want hij leeft!' Dan staat Paulus weer op en gaat naar boven. De mensen die om Eutychus heen staan helpen de jongen voorzichtig overeind. Eutychus kijkt verwonderd om zich heen; hoe komt hij nu ineens op straat? Hij luisterde toch naar iemand die vertelde over een dode Messias? De mensen helpen hem uit de droom. 'De Heer is groot', zeggen ze, 'Hij heeft jou weer levend gemaakt'. Voetje voor voetje loopt Eutychus met hen mee naar boven. Alexander komt naast hem zitten en zegt dat hij zo geschrokken is. 'Jij bent echt een echte geluksvogel, Eutychus, want door de kracht van de Messias bleef je niet dood maar ben je weer levend bij ons. Het lijkt wel Pasen!'

Zing afrondend samen een lied van verwondering; OTH 393:1,4 Dank U voor de wond'ren die gebeuren.

### Om samen na te praten

- De laatste zin van deze geschiedenis lees ik je voor uit de Bijbel: De leerlingen van Paulus in Troas namen de tot leven gekomen jongen mee en voelden zich gesterkt door wat gebeurd was. Stel je eens voor dat jij erbij was. Hoe zou jij je dan voelen, denk je?
- De God van Abraham, Jakob, David en Paulus kun je niet zien. Zal dit wonder de mensen in Troas geholpen hebben te geloven dat deze God er echt is, denken jullie?
- Geloof jij in deze onzichtbare God? Zou jij jezelf een geluksvogel noemen?
- Luister de komende tijd eens naar wat je om je heen hoort. Zitten daar ook verhalen over God bij? Helpen die verhalen maar ook verhalen uit de bijbel jou om te geloven dat onze God echt is en leeft. Het is belangrijk daar regelmatig over na te denken en samen over te praten.

*Auteur: JHP*



# Een christen is een geluksvogel

## [Handelingen 20](#)

Ik ben Lela en ik ga je een verhaal vertellen dat je misschien niet zult geloven. Ik woon in Troas. Dat is een plaats in wat jullie tegenwoordig Turkije zouden noemen. Maar daar weet ik eigenlijk niet zo veel van. Troas ligt aan de zee en er gebeurt hier altijd wel iets. Er komen schepen binnen met spullen die allemaal verkocht moeten worden of juist weer op karren gelegd om verder te brengen. Iedere dag komen er weer andere mensen de stad in lopen. Mensen die vreemde talen spreken en die rijk zijn of juist heel arm. De rijke mensen zijn de handelaars en de arme kwamen mee op een schip, op zoek naar een beter leven. Misschien vinden ze dat hier wel. Ik vind het zelf heel fijn om hier te wonen.

Een paar jaar geleden kwam er hier ook een vreemdeling. Paulus heet hij. Hij kon tenten maken, maar dat was niet het allerbelangrijkste. Ik was zelf nog klein, maar mijn ouders hebben me verteld dat, toen Paulus kwam, het leven veranderde.

Paulus heeft toen hij hier was verteld over de Here Jezus. Jezus was een man die leefde in het land waar Paulus vandaan komt. Hij leerde de mensen dat ze van elkaar moeten houden en voor elkaar moeten zorgen. Jezus deed dat ook toen Hij nog leefde. Hij kon zelfs mensen die gestorven waren weer levend maken. Ook vertelde Paulus dat de mensen van God moeten houden, omdat God ook van de mensen houdt. Jezus komt een keer terug om alles wat niet goed is in orde te maken. Dan zullen er geen zieke mensen meer zijn, geen mensen meer sterven of kwade dingen gebeuren in de wereld. Dat duurt misschien nog even, maar tot die tijd moeten wij voor elkaar zorgen om te laten zien hoe goed en hoe mooi het dan worden zal.

Nu is Paulus weer bij ons. Paulus is altijd op reis. Maar als hij er is, dan vertelt hij een heleboel. Over hoe de mensen moeten leven als ze willen laten zien dat ze bij Jezus horen. Of over hoe God naar de mensen kijkt. Het is heel interessant, maar ook wel moeilijk te begrijpen. Dat vindt Eutychus ook. Eutychus is mijn buurjongen. Ik ben stiekem een beetje verliefd op hem, maar dat ga ik aan niemand vertellen. Hij is heel stoer en klimt altijd in bomen en als niemand op hem let, gaat hij in de haven op de schepen kijken. Dat mag eigenlijk niet, maar zo'n jongen is dat gewoon, Eutychus. Hij zegt altijd dat ze hem toch niet betrapten omdat zijn naam 'geluksvogel' betekent. Hij heeft altijd geluk, dat beweert hij tenminste. Toen Paulus hier de vorige keer was, was Eutychus net zo oud als ik nu ben. Hij snapt alles wat Paulus zegt veel beter dan ik. Daar plaagt hij mij ook mee. Toch denk ik dat hij ook niet altijd alles precies begrijpt wat er verteld wordt, maar dat zeg ik maar niet hardop.

Het is de laatste avond dat Paulus bij ons is. De mensen zeggen dat het waarschijnlijk écht de allerlaatste keer is dat hij bij ons op bezoek komt. Het is net of hij alles nog wil vertellen wat hij te zeggen heeft. Pappa en mamma zitten naar hem te luisteren en heel veel mensen uit de buurt ook. Ik ben er ook bij, maar ik ben best moe. Ik val zelfs af en toe in slaap om dan weer wakker te schrikken. Af en toe kijk ik door mijn oogharen stiekem naar Eutychus. Hij is in het raam geklommen en zit daar heel stoer met één been naar beneden. Ik moet een beetje lachen als ik zie dat zijn ogen ook dicht gezakt zijn. Zie je wel dat hij niet alles volgt wat Paulus zegt? Dan dommel ook ik weer in, naar dromenland.

Opeens schrik is wakker van een harde gil. Als ik opkijk is het raam waarin Eutychus zat leeg. Mensen drommen de trap af naar buiten en ik hoor gehuil. Ik ren naar het raam en kijk naar beneden. Daar ligt Eutychus. Hij beweegt niet meer. Allemaal mensen staan om hem heen en als ze hem oppakken hangen zijn armen slap naar beneden. Ik sta te trillen op mijn benen. Dit kan toch niet waar zijn! Eutychus, de geluksvogel. Is zijn geluk nu in één keer op en zal hij niet verder leven? Tranen druppen in mijn hals, wat een vreselijk nieuws.

Door mijn tranen heen zie ik Paulus naar hem toe lopen. Hij zegt iets, buigt zich over Eutychus heen en omarmt hem. Wat gek allemaal, maar niet zo gek als wat ik toen zag. Eutychus ging zitten! Zo stil als hij er net bij lag, zo levend is hij nu! Wat een wonder. Eutychus is toch een geluksvogel, en een grote ook.

De Here Jezus maakte ook mensen beter en zelfs weer levend. Paulus is Jezus niet, maar hij laat met dit wonder wel zien hoe groot God die zoveel van ons houdt. Misschien trouw ik later wel met Eutychus. Zouden we dan net zo oud als pappa en mamma zijn als Jezus terugkomt? Of komt hij veel eerder of later? Wist ik het maar. Maar ik weet zeker dat we willen leven zoals God van ons vraagt. Na zo'n groot wonder kan ik niet anders dan goed zijn voor anderen. Net zoals God goed is voor ons.

### Vertel!

- Eutychus betekent 'gelukkige'.  
Vind je dat hij gelukkig was of dat hij altijd geluk had? Waarbij wel en waarbij niet?  
Wat was het belangrijkste van deze dingen voor hem denk je?
- Vind jij jezelf een gelukkig mens? Waarom wel of waarom niet?
- 'Een christen is een geluksvogel', staat er boven dit verhaal. Is dat (altijd) zo?

*Auteur: MZ*